

~~2478E36~~

OK61-1848

01 1178 8576 UB AMSTERDAM

of the year 270

1246

D E
V E R R E Z E N
G U L L I V E R;
BEHELZENDE DE ZONDERLINGE
REIZEN EN AVONTUREN,
VAN DEN BARON VAN
MUNCHHAUSEN,

In *Rusland, Ysland, Turkije, Egipte, Gibraltar*, in de *Kaspische, Middellandsche* en *Atlantische Zeeën*, en door het middenpunt van den berg *Etna* naar de *Zuid-zee*:

ALS MEDE

Het verhaal van zijne reis naar de MAAN en de HONDSTAR, en de Burgerlijke en Staatkundige gesteldheid aldaar; met vele bijzonderheden van *Wizen met kookende maagen*, die men hier gewoon is *Menschen* te noemen, enz. enz.

Naar den vijfden druk uit het Engelsch vertaald.

MET PLAATEN.

Te H U A H E I N E
Bij O M A I, 's Landsdrukker

1790.

B E R I G T

VAN DEN

U I T G E V E R.

't **W**erkje, dat wij den Nederlander, in zijne moedertale, thands aanbieden, is oorspronkelijk in 't Engelsch geschreven, en in *Engeland* met zoo veel graagte en goedkeuringe ontvangen, dat het binnen weinige dagen driemaal herdrukt moest worden.

Die vier eerste uitgaven waren egter op verre na zoo volledig niet, als de vijfde druk, naar welke deze vertaling gevolgd is, en bestonden alleen uit de vijf laatste hoofdstukken van het eerste deel.

Welhaast werd het in bijkans alle talen van *Europa* vertolkt, en met zoodanige bijvoegselen en aantekeningen vermeerderd, als de uitgevers raadzaam oordeelden.

De zoodanigen, die wij daartoe meenden geschiktst te zijn, hebben wij uit die vertalingen overgenomen, en 'er dat gene van ons eigen bijgevoegd, 't welk

wij begrepen in staat te zijn, om 't loflijk oogmerk van den vernuftigen schrijver, onder de Nederlanders te bevorderen.

Want hield LUCIANUS het, ten zinnen tijde, reeds noodzaaklijk, om zijne *Waaragtige Geschiedenisfen*, zoo als hij zijne verdigtfele zeer geestig noemt, te schrijven, zoo om zijnen lezer op eene aangename wijze te onderhouden, als om den draak te steken met zulke Reizigers en schrijvers, die niet ontzien, om eene menigte van gedrogtlijke en ongelooftijke vertelfelen op te dischen; zoo meende ook de Baron van MUNCHHAUSEN, een man van grooten smaak, en vernuft, dit voorbeeld van den geestigen LUCIANUS, waaruit hij het een en ander heeft overgenomen, zeer gepast, om het belaghtlijke en haatlijke van zoodanige vertelfelen onder het oog zijner tijdgenoten te brengen.

Daarbij had de ondervinding den Baron geleerd, dat men met al zijn redeneren, bevooroordeelde menschen tot het gezond verstand niet kan terug brengen; en dat zij, die gewoon zijn op een hoogen
toon

toon te spreken en stout te verzekeren , zeer geschikt zijn , om hunne hoorders daarvan te ontzetten. Hierom redeneerde hij nooit met zoodanige lieden , maar wendde de gesprekken altijd zeer behendig op onverschillige zaken , en dan vertaalde hij — geheel in zijne eigen manier en bi zonderen sijnak — de eene of andere geschiedenis van zijne reizen , veldtogten en avonturen.

Zoo geschikt deze manier is , om den snoevenden Reiziger en grootsprekenden loogenaar te beschaamen ; zoo goed is de Baron ook geslaagd in het uitkiezen zijner ongerijmde vertelselen ; waarin zijn oogmerk alleen is , om aan te toonen , dat een zucht om zoo genoemde snakerijen te vertellen , of den menschen wat op den mouw te spellen , in den grond niet anders is dan liegen en misleiden , en dat de hebbelijkheid om alle gezelschappen van vrienden en vreemden met onwaarheden bezig te houden , eigenlijk is , het haatlijkste en verachtlijkste misbruik te maaken van het geduld en de inschikkelijkheid zijner beschaafde medeburgeren , die 'er zig niet aan waagen willen , om door

zulke onbeschaamde loogenaars op eene onbeschofte manier bejegend te worden.

De verbazend snelle en groote aftrek, welke dit werkje in *Engeland* gehad heeft, toont, dat men aldaar zeer wel dit zedekundig oogmerk van den schrijver gevat heeft. Zelfs heeft een zeker geleerde van dat gewest, te regt, aangemerkt, dat men hetzelfde, zeer eigenlijk, DEN ZEDENMEESTER DER LOOGENAREN zoude kunnen en behooren te noemen.

Dit doel, ook onder de Nederlanders te bevorderen is het oogmerk des Nederduitschen uitgevers; die te gelijk ten oogmerke heeft, wanneer een goed vertier een tweede oplaag vereischen mogte, het werkje met meer plaatjens te versieren en met zoodanige bijvoegselen te vermeerderen, als de behoefte van Nederland, daar liegen en lasteren niet minder heerschen als in andere gewesten, vordert,

eene deur, met derzelve wonderlijk gevolg. — Hij schiet vijftig koppels ganzen en ander gevogelte met één schot. — Jaagt een vos uit zijn vel. — L. idt eene oude zog naa hare wooning, op eene nieuwe wijze; en vangt een wilden Beer. bladz. 27

IV. HOOFDSTUK.

Aanmerkin en over het St. Huberts hert. — De Baron schiet een hert met kerfstenen; het verbazend gevolg daarvan. — Doodt een heer door eene buitengewone vaardigheid; zijn gevaar aandoenlijk beschreven. — Wordt overvallen door een wolf, welken hij 't binnenste buiten keert. — Wordt besprongen door een dollen ho d, welken hij ontsnapt. — De pels van den Baron wordt dol, waardoor zijne gantsche kleêrkamer in verwarring geraakt.

33

V. HOOFDSTUK.

Gevolgen van grote werkzaamheid en tegenwoordigheid van geest. — Beschrijving van

van

van een hond, de lieveling van den Baron — Ongeval van des Barons vrouw. — Een haas met acht pooten. — Zijn hond wordt eene teef; en' jontg, terwijl zij een haas vervolgt; die ook werpt, terwijl zij vervolgt wordt. — Hij krijgt een zeer beroemd paerd ten geschenke van den Graaf van PRZOBOSKY, waarmede hij vele ongewone daden verrigt. 41

VI. H O O F D S T U K .

De Baron wordt krijgsgevangen, en voor slaaf verkoft. — Hoedt de bijën van den Sultan, welken aangevallen worden door twee beeren. — Verliest een bij en een zilveren bijl, welken hij naa de beeren smijt; doch die, door het verdraaijen van zijnen arm, opyliegt naa de Maan, maar welken hij, door eene vernuftige uitvinding, naa beneden brengt. — Valt bij zijne terugkomst op de aarde, en redt zigzelveu uit eene diepe kuil. — Redt een wagen, welke den zijnen op een smallen weg ontmoet, op eene zonderlinge wijze. —

Wonderbaar uitwerksel van den vorst op den posthoren van z. n koetser. bladz. 63

TWEEDE DEEL.

VII. HOOFDSTUK.

De Baron verhaalt zijne avonturen op eene reis naa Noord-Amerika, welken de aandacht van den lezer wel waardig zijn. — Pots van een walvisch. — Een zcemecuw behoudt een matroos in 't leven. — Het hoofd van den Baron zakt in zijne maag. — Een gevaarlijk lek gestopt a posteriore

75

VIII. HOOFDSTUK.

De Baron baadt zig in de Middellandsche Zee. — Hij ontmoet zeer onverwagt gezelschap. — Komt, tegen zijn voornemen, in de gewesten van hitte en duisternis, waaruit hij zig redt door het dafsen van den hornpijp. — Verschrikt zijne verlosfers, en komt weder aan het strand.

81

IX. HOOFDSTUK.

Avonturen in Turkije en op de rivier de Nijl. — De Baron schiet een luchtbol boven Constantinopel naa beneden, en vindt een Franschen proefondervindlijken Wijsgeer daaraan hangen. — Gaat in gezantschap naa groot Caïro, en vermeerdert onderweg zijn gevolg met vijf personen van uitstekende bekwaamheden. — Keert van daar terug langs den Nijl, alwaar hij zeer onverwagt wordt opgehouden. — Wint een weddingschap met den Groten Heer. — Proeven der bekwaamheden van zijne bedienden. bladz. 86

X. HOOFDSTUK.

De Baron geeft zijnen ouden Vriend, den Generaal ELLIOT, een bezoek in de belegering van Gibraltar. — Doet een Spaansch oorlogschip zinken. — Ontwaakt eene oude vrouw op de Afrikaansche kust, — Vernielt al het geschut van den vijand; maakt den Graaf van . . . vershrikt, en jaagt hem naa Parijs. —
Ver-

Verlost twee Engelsche verspieters, met dienzelfden slinger, waardoor GOLIATH ter neder werd geslagen, en doet de belegering van Gibraltar opbreken. bladz. 109

XI. HOOFDSTUK.

Een belangrijk verslag van de vooroulers van den Baron. — Een verschil over de plaats, waar NOACH zijne ark bouwde. — De geschiedenis van den slinger, en deszelfs hoedanigheden. — Een begunstigd digter wordt ingeleid, maar op geen roemrijke manier. — Koningin ELIZABETH, en haare geaaf van ont'houding. — De vader van den Baron kruist van Engeland naa Holland op een zeepaard, 't welk hij voor zeyenhonderd dukaten verkoopt.

125

XII. HOOFDSTUK.

Een klugt; de gevolgen daarvan. — Het kasteel van Windsor. — De St. PAULUS Kerk. — Het gildéhuis van de Geneesheeren, de aansprekers, kosters enz. allen bijkans vernield. — Vaardigheid der kruidmengeren.

133

XIII.

XIII. HOOFDSTUK.

EEN UITSTAP NAA HET NOORDEN.

De Baron zeilt met Kapitein PHIPPS. — Valt twee zwaare beeren aan, welken hij ter naauwernood ontkomt. — Wint het vertrouwen van deze dieren, en vernielt duizend van dezelve; laadt het schip met derzelver hammen en huiden; zendt de eersten overal ten geschenke rond; en wordt daarvoor op alle feesten van de stad genodigd. — Een verschil tusfchen den Kapitein en den Baron, waarin de laatste, beleefdheidshalve, genoodzaakt is toe te geven. — De Baron weigert de eer van een throon. bladz. 138

XIV. HOOFDSTUK.

De Baron overtreft den Baron DE TOTT in alle opzigten; nogthans mislukt hem ééne zaak. — Valt in ongenade bij den Groten Heer, die bevel geeft om zijn hoofd te brengen. — Ontkomt dit gevaar, en gaat aan boord van een schip, waarmede hij naa Venetie vertrekt. —
Af-

Afkomst van den Baron DE TOTT, en bijzonderheden van 's mans voorouders. — Eenige weinig of niet bekende bijzonderheden van vroegeren tijd. bladz. 150

XV. H O O F D S T U K.

Vervolg van het reisverhaal van Harwich naa Helvoet. — Beschrijving van sommige zeedieren en andere voorwerpen, nooit bij eenig reiziger gezien. — Rotfen, op dezen togt liggende, zoo groot als de Alpische bergen; kreeften, krabben van eene buitengewoone grootte. — Eene vrouw in het leven behouden. — Hoe zij in zee viel. — De manier van de Amsterdamsche Maatschappij, met een goeden uitslag, gevolgd. 160

XVI. H O O F D S T U K.

Dit Hoofdstuk is zeer kort, maar behelst eene daad, waarvoor de gedachtenis van den Baron dierbaar moet zijn bij iederen Engelschman, bijzonderlijk bij allen, die, in het vervolg, het ongeluk zullen hebben van krijgsgevangen te worden. 171

XVII. H O O F D S T U K.

Eene reis naa Oost-Indien. — De Baron spreekt van een vriend, die hem nooit misleidde; wint honderd guinees door zijn vertrouwen op den neus van zijnen vriend. — Wild opgestooten in zee. — Eenige omstandigheden, welken, zoo men hoopt, den lezer niet weinig zullen vermaaken. bladz. 175

XVIII. H O O F D S T U K.

Een tweede (maar toevallig) bezoek aan de Maan. — Het schip door een warrelwind opgenomen tot eene hoogte van duizend Hollandsche mijlen boven het water, daar het een anderen dampkring ontmoet, en in eene ruime haven in de Maan aankomt. — Eene beschrijving van de inwoners, en de wijze waarop dezelve aldaar ter waereld komen. — Dieren, gewoonten, wapens, wijnen, planten, enz. enz. enz. 180

XIX. H O O F D S T U K.

De Baron trekt over den Teems zonder behulp van een brug, schip, boot, of luchtbol, zelfs zonder zijn eigen wil; hij ontwaakt

waakt na een langen slaap; en vernieft een gedrogt, het welk alleen leefde van de verwoesting van anderen. bladz. 191

XX. HOOFDSTUK.

De Baron doet een uitſtap door de waereld, na een bezoek aan den berg Etna gegeven te hebben; hij vindt zigzelve weder in de Zuid-zee; bezoekt VULKANUS op zine reis; komt bij een Hollander aan boord, waarmede hij landt aan een Eiland van kaas, liggende in een zee van melk; beſchrijving van eenige zonderlinge voorwerpen. — Zij verliezen hun compas; hun ſchip glijdt tuſſchen de tanden van een viſch, onbekend in dit gedeelte van de waereld; huone moeite, om zig uit die plaats te verloſſen; zij komen in de Kapiſche zee. — De Baron laat een beer dood'hongeren in zijne handen. — Eenige bijzonderheden van een borstrok. — In dit hoofdstuk, 't welk het laaſte en het langſte is, draagt de Baron zedekundige bedenkingen voor, over de deugd van trouw en liefde tot de waarheid. 194

R E I Z E N

VAN DEN BARON

VAN MUNCHHAUSEN.

I. HOOFDSTUK. *.

De Baron geeft een verslag van zijne eerste reis. — Verbazende uitwerksels van eenen storm. — Komt op Ceilon; vecht aldaar met twee buitengewone vijanden, en overwint dezelve. — Komt in Holland terug.

In de dagen mijner jongelingschap, of liever in dien tijd, dat ik man noch jongeling was, wanneer de vlasbaarden aannaderenden mannelijken leeftijd
eerst

(*) De Baron wordt onderfeld dit verhaal aan zijne vrienden, onder het ligten van den beker, te doen.

eerst aankondigt, had ik de klugtigste ontmoetingen, welken ooit eenen reiziger zijn voorgekomen. Het scheen, of mijne Ouders daarvan een voorgevoel hadden: want hoe dikwijls ik mijne zucht tot reizen te kennen gaf; hoe sterk ik bij hen aanhield, om hunne toestemming te bekomen, tot het bezien van de waereld; en welke streken ik ook tot het verkrijgen dezer gunste aanwendde; niets mogt baten: alles was te vergeefs. Mijn vader was de standvastigheid zelve in zijne weigering. Dit verwonderde mij grootlijks, om dat hij zelf een groot reiziger geweest was; gelijk dit overvloedig blijken zal, eer ik het verhaal mijner zonderlinge, en, mag ik 'er wel gerust bijvoegen, belangrijke avonturen geëindigd zal hebben. Maar tot mijn onuitspreeklijk geluk, zoo ik meende, had een zekere neef van mijns moeders zijde een groot behagen in mij. Deze verklaarde menigmaal, dat ik de aardigste

digste jongen van de waereld was, en dat ik buiten 'slands de grootste vorderingen tot fortuin zoude maken. Dit stond mij wonder wel aan, en streekte mijne eefzucht niet weinig. Zijne welsprekenheid had ook meer invloed dan de mijne: want mijn vader stemde eindelijk toe in zijnen voorslag, dat ik hem op zijne reis naa het eiland *Ceilon*, alwaar zijn oom al zederd verscheiden jaren Gouverneur geweest was, zou verzellen.

Wij zeilden met een pakketboot uit *Texel*, met gewigtige bevelen belast. Naardien wij zoo snel zeilden, als hadden wij in een luchtbol de reis gedaan, gebeurde 'er maar één ding, 't welk aan U verdient verhaald te worden. 't Was naamlijk de uitwerking van eenen storm, wanneer wij aan zeker eiland ten anker lagen, om water en brandhout in te nemen. Deze storm rukte een groote menigte zware bomen, van een verschrikkelijke dikte en hoogte, met wortel en al

uit den grond. Sommige van deze bomen wogen ettelijke lasten; en nogthans werden ze door den wind tot zulk' eene onmeetlijke hoogte in de lucht opgenomen, dat ze niet anders schenen, dan door de lucht zwevende vederen van kleine vogeltjes: want zij waren ten minsten vijf mijlen (*) boven de aarde. Maar zoodra was de storm niet bedaard, of ze vielen allen wederom lijuregt op hunne plaatsen neder, en groeiden weer als te voren; behalven één, op welks takken, juist op dat oogenblik dat de wind denzelfen naa de lucht voerde, een man met zijne vrouw, een zeer geschikt en eerbaar paar volks, komkommers zaten te plukken: (want dit heilzaam gewas groeit in dat

(*) Als hier en elders enkel van mijlen gesproken wordt, verstaat de Baron altijd Engelsche mijlen; anders drukt hij zig vollediger uit en zegt, bij voorbeeld, Hollandfche of Fransche mijlen.

dat gedeelte van de waereld aan de bomen): als nu de boom wederom langzaam naa beneden daalde, gebeurde het; dat dezelve, door de zwaarte van dit paar menfchen, horirzontaal nederviel, en wel op den aanzienlijkften man van het geheele eiland, waar door hij op ftaande voet ftierf. Toen de ftorm begon, had hij zijne woning verlaten, uit vreze, dat dezelve mogt inftorten en hem verpletteren; maar zoo als hij zijn tuindeur wederom wilde ingaan, viel deze gelukkige omftandigheid voor. — Gelukkige?

Ja! zeker gelukkige: want, mijne Heeren! dit opperhoofd was de geweldigfte der dvingelanden; en de bewooners van het eiland, zijne gunftelingen en maîtresfen niet uitgezonderd, waren de elendigfte fchepzels onder de Maan; de levensmiddelen verftikten in zijne voorraadschuuren, terwijl zijne Onderdaanen, wien hij ze had afgeperst, van honger ver-

smagteden; het Eiland had voor genen buitenlandschen vijand te vrezen, en echter nam hij ieder jong kaerel weg, sloeg hem met zijn eigen stok tot een held, en verkogt van tijd tot tijd zijne verzameling aan den meestbiedende der nabuurige Vorsten, om de Millioenen Schulpen, die hij van zijn' Vader had geërft, met nieuwe Millioenen te vermeerderen. Dit gedrag maakte hem zoo veel te veragtelijker, daar hij geene kinderen of naastbestaanden had. —

Meent niet, lieve lezer! dat de Baron hier zonder reden aanmerkt, dat zijne Excellentie, deze DON PANCHE van de andre waereld, geen naastbestaanden had. Hij had op zijne veelvuldige reizen te meermalen waargenomen, dat de schreeuwendste onrechtvaardigheden, de onmenschtste wreedheden, door aanzienlijken en geringen, door Vorsten en onderdanen, in eene blijkbare ongevoeligheid gepleegd werden,

den, onder voorgeven, dat zij niet zoodanig handelden om zig zelve, maar voor hunne opvolgers enz. — Hierbij komt nog eene andere reden, welke de Baron echter niet gaarne algemeen bekend maakte; te weten: op zijn springtogtje door dit leven was hij niet zelden om geld verlegen geweest. Dit zal U zekerlijk niet verwonderen; maar als hij zig, in zoodanige gelegenheden, op eerlijke voorwaarden, welken hij aantoonde te kunnen volbrengen, bij ongeluk verwoegde bij rijke lieden zonder edelmoedigheid, verwonderde het hem, dat dezen zig altijd van alle menschlievendheid en hulpbetoninge ontschuldigden, met te zeggen: dat zij hem zeer gaarne zouden willen helpen; maar dat zij ook voor de hunnen moesten zorgen; dat zij over het geld en goed hunner kinderen niet konden beschikken, en dergelijke blaauwe uitvlugten meer. — — Hierom kwam het

den Baron gantsch niet vreemd voor dat deze gierige en onbarmhartige wreed-aard, zonder kinderen en namagen, bij den landzaat zoo zeer gehaat was. Zijn dood zagen zij daarom niet alleen aan als de grootste weldaad; maar hoe toevallig dezelve ook ware, verkozen zij zelfs, ten blijke hunner dankbaarheid, de komkommerplukkers tot hunne opperhoofden.

Dit paar had van deszelfs hooge vaart geen letfel gekregen, als een klein ongemakje aan het gezicht, omdat zij dat licht, 't welk de oorsprong van alle verlichtinge door deze waereld is, wat al te naa waren gekomen. — De verduistering, daar door op het Eiland veroorzaakt, was vrij groot, en ontzette den Hollandfchen schipper dermate, dat hij zijn *Stichters Almanach*, het eenigste Zeemansboek 't welk hij wist te gebruiken, uit zijn broekzak haalde, om te zien, of het geen Zonne-Ta-
ning

ning ware; schoon ik hem beduidde, dat het Volle Maan was. — Maar het ongeluk van deze goede luidjes was het grootste voordeel voor den Staat; de nieuwe Regent hield zulk een lofflijk bestuur, (gelijk ik naderhand vernomen heb) dat niemand op het Eiland voortaan komkommers at, zonder te zeggen: *God zegene ons opperhoofd.*

Na dat wij ons van de schade, in dezen aanmerklijken storm bekomen, hersteld hadden, namen wij afscheid van deze nieuwe opperhoofden; (zoo moeten wij ze noemen, naardien beiden zig aan het hoofd van de regeeringe dezes Eilands geplaatst hadden); en zielden met een zeer gunstigen wind naa de plaats onzer bestemminge; evenwel niet, voor dat wij den gediensigen boom in zijne oude plaats hersteld zagen. Ook was 'er, op een algemeen verzoekschrift, door alle de inwoners ingediend, door de nieuwe regeering een wet vastgesteld, dat voord-

aan niemand van de vrugten van dezen boom zoude mogen eten, zonder vooraf voor den ondergang van den geweldenaar gedankt te hebben.

Zes weken na ons vertrek uit *Holland*, kwamen wij op *Ceylon* behouden aan land, en werden met grote blijken van vriendschap en ware beleefdheid ontvangen. Het volgend zonderling avontuur zal uwe opmerking niet geheel onwaardig zijn. Indien echter iemand mijner toehoorderen zoo bekrompen van begrip mogt zijn, dat hij aan de geloofwaardigheid van mijn verhaal wilde twijfelen, verzoek ik dat hij, zoo menigmaal hem deze luim overvalt, zeggen zal *BONS!* dan zal ik niet één woord meer spreken; maar als een man van eer waarfchuw ik hem te gelijk dat ik zoo honende belediging niet zonder voldoeninge zal afwagten.

Nadat wij nog maar veertien dagen op *Ceylon* geweest waren, ging ik met
 een

een van des Landvoogds Broeders op eene jagtpartij. Hij was een zeer sterk man, en aan de luchtfreek gewoon zijnde, (het spreekt dus van zelfs, dat hij aldaar reeds verscheiden jaren gewoond had), kon hij de geweldige hitte van de zon veel beter verdragen, dan ik. Op onze wandeling was hij mij een zeer aanmerkelijk end' wegs vooruit geraakt, door een dik bosch, wanneer ik mij nog aan het begin van hetzelfde bevond.

Ik wilde mij nederleggen, om wat uitterpusten, aan den dijk van een breed water, 't welk mijne aandacht getrokken had, wanneer ik meende een klatrend geraas agter denzelven te horen; dit deed mij om zien, en ik werd eenen doden gelijk, (en wie zoude niet schrikken?) op het zien van een' leeuw, die ogenschijnlijk op mij aankwam met oogmerk, om mijn jong, mager lijf tot zijn ontbijt te nemen, zonder daartoe mijne toestemming te vragen. — Wat nu te doen

doen in deze ongerustheid? Ik had geen tijd tot eenig overleg; mijn roer was alleen met ganzenhagel geladen; ander loot had ik niet bij mij. Om zulk een dier met zoo zwakke toerusting te doden — daaraan was niet te denken; met dat al hoopte ik, dat ik hetzelfde door het schot zoude verschrikken, en het mischien daar door verjagen. Ik lei daarom terstond aan, zonder te wachten, tot dat hij binnen mijn bereik was; maar het schot maakte hem woedend; hij verhaastte zijnen loop, en scheen met vollen spoed op mij aan te rennen. Ik zag naa middelen van ontkominge om; maar dit, zoo het mogelijk ware geweest, verdubbelde mijne verlegenheid, en maakte mijn toestand wanhopig: want op hetzelfde tijdstip, dat ik mij omkeerde, — ik voel nog een rilling als ik 'er om denk — ontdekte ik een ijslijk groten krokodil, met wijd opgesperde kaken, om mij in te flokken.

Be-

Bedenkt nu, bidde ik U, in welken staat ik mij bevond! Aan de eene zijde het wijde water, waarvan ik reeds gesproken heb; aan de andere zijde eene allerverschriklijkste diepte; een verblijf, zoo als mij naderhand gezegd is, van allerlei vergiftige slangen; van voren een woedende leeuw; van agteren de Goliath onder de krokodillen; — met één woord, ik rekende mij zelven voor verloren, naardien de leeuw nu op zijn agterste zat, juist in het postuur om mij te overrompelen. Onwillig viel ik, vol schrik en angst, op den grond, en de leeuw — zoo als naderhand bleek — sprong over mij heen. Ik lag een geruimen tijd in een' staat, die met geen tong is uit te spreken, niets verwagende, dan dat ik ieder ogenblik zijne tanden of nagels in een of ander gedeelte van mijn lichaam gevoelen zoude; maar tot alle geluk kwam ik 'er met den schrik af: want eenige secon-

den

den plat op den grond gelegen hebbende, hoorde ik een hevig maar onge-
 woon geluid, verschillende van alle foór-
 ten van geluid, welken tot nog toe tot
 mijne ooren gekomen waren. Geen won-
 der, waarlijk! want een wijl tijds daar
 naa geluisterd hebbende, waagde ik het
 mijn hoofd eens even op te ligten en
 rond te zien, wanneer ik, tot mijne on-
 uitspreeklijke blijdschap, bemerkte, dat
 de leeuw, met dié verblindende gretigheid,
 waarmede hij mij bespringen wilde,
 voorwaards in den gapenden muil van
 den krokodil gevlogen was! Dus was
 de kop van den een in den muil van
 den ander! Beiden worstelden om van
 elkander los te worden. Op dien zelf-
 den stond dacht ik gelukkig aan mijn'
 hartsvanger, welke ik op zijde had.
 Met dit gedugt geweer hakte ik den
 kop van den leeuw in éénen slag af, en
 zijn romp viel voor mijne voeten ne-
 der! Hierop nam ik mijn ganzen-roer,

en

en rammeide met de kolf den kop van den leeuw zoo vast in den bek van den krokodil, dat hij stikte en stierf: want hij kon de kop noch doorslikken, noch uitspuwen.

Nadat ik alzoo eene volkomen overwinning over mijne beide gedugte vijanden behaald had, kwam mijn vriend mij opzoeken: want ziende, dat ik hem in het bosch niet volgde, keerde hij terug, vrezende, dat ik van den weg was afgeraakt, of dat mij eenig ongeluk bejegend was. Na dat wij elkander over den overwagten en gelukkigen uitflag geluk gewenscht hadden, maten wij den krokodil, en bevonden, dat hij volkomen veertig *Rhijnlandsche* voeten en zeven duimen lang was.

Zoodra wij te huis gekomen waren, endit buitengewoon en zonderling voorval aan den Landvoogd verhaald hadden, zond hij een wagen met eenige slaven,
om

om de twee dode dieren naa het kasteel te brengen. De huid van den leeuw was geheel onbeschadigd gebleven, met al het hair 'er op. Ik maakte 'er vervolgens tabaksdozen van, welke ik, bij mijne terugkomst in *Holland*, aan eenige aanzienlijke en voorname Heeren ten geschenke aanbod, waar voor Hun Wel Edelen en Hoog Geboren mij duizend dukaten wilde vereeren, dat ik met veel moeite van de hand wees.

De huid van den krokodil liet ik op de gewone manier opvullen; en tegenwoordig maakt ze een zeer aanzienlijk stuk van de verzameling van zeldzaamheden te A.... uit; alwaar de lijmende man met het stokje, of, zoo als hij zig zelve nederig gelieft te noemen, de opziener, dezelve aan iederen nieuwen aanschouwer vertoont, met zoodanige veranderingen en bijvoegfelen als hij goed vindt, en waarvan sommigen de waarheid zoo wel als de waarschijnlijkheid in
een

een hogen graad beledigen. Een dezer oorspronkelijke veranderingen luidt: dat de leeuw geheel door den krokodil sprong, en op het punt was om 'er van agteren geheel weder uit te vliegen, zonder den krokodil in het minst of in het meest, zoo als hij zig fierlijk uitdrukt, beschadigd te hebben. Maar dat de grote Baron, gelijk het hem gelieft mij te noemen, dit niet gewaar werd, of hij hieuw den leeuw den kop, zo rasch die voor den dag kwam, met nog drie voeten van den staart van den krokodil 'er bij, af. Ja, deze kae-
 rel heeft zoo weinig eerbied voor de waarheid, dat hij zig niet ontziet, 'er somtijds bijtevoegen: dat, zoodra de krokodil zijne gewone lengte miste, hij zig omkeerde, den Baron den hartsvangter uit de hand rukte, dien opflokte, en hem met zulke gretigheid naa binnen slingerde, dat zijn hart d o'boord werd, en hij op het oogenblik dood op den grond nederviel.

Ik behoef u, mijne Heeren! niet te zeggen, hoe onaangenaam de onbeschaamdheid van dezen knaap mij moet zijn. Menschen, die mij niet kennen, zouden, door diergelijke handtastelijke leugens, in onze twijfelzieke eeuw, ligt aanleiding krijgen om zelfs aan de waarheid van mijne bedrijven te twijffelen: iets dat een man van eer in den hoogsten trap grieft en beledigd.

II. HOOFDSTUK.

In het welk de Baron toont, dat hij een goed schutter is. — Hij verliest zijn paerd, en vindt een wolf; — welken hij voor zijne stede spant. — Hij be- looft het gezelschap te zullen onderhou- den met een verhaal van zoodanige din- gen, welke hunner opmerkzaamheid wel waardig zijn.

In het midden van den winter ging ik op reis naa *Rusland*. — Grillig genoeg! zult gij zeggen, naardien alle menschen de reis naa dat koude land in 't midden van den zomer doen. — Dit was juist de reden waarom ik den winter verkoos: want alle reizigers hebben de wegen door het Noorder gedeelte van *Duitsch-*

land, door *Polen*, *Courland* en *Lijfland* als ongemeen slegt beschreven; en niets is natuurlijker en ligter te begrijpen, dan dat zoodanige wegen door vorst en sneeuw veel beter worden. De gemakkelijkste manier van reizen is te paerd: deze verkoos ik daarom. Ook was ik zeer ligt en dun gekleed; en hoe meer ik Noord-Oostwaard voordging, hoe sterker ongemak ik daarvan ondervond. Wat moet dan, in dit barre land en koud weder, niet een oud, arm man geleden hebben, welken ik in *Polen* op den weg zal liggen, zonder hulp, bevende van koude, en nauwlijks iets aan hebbende, om daarmede zijne naaktheid te dekken!

Ik beklagde de arme ziel! — Hoe zeer ik zelf allergeweldigst door de gestrengheid van de lucht getroffen wierd, legde ik mijn mantel over hem heen, en hoorde te gelijk een stem van den hemel, mij wegens dat liefdewerk zegenen, zeggende:

„ *Hier-*

„ *Hiervoor, mijn zoon, zult gij nog
in dezen tijd beloond worden.*”

Ik ging voort: nacht en duisternis omringden mij. Ik kon huis noch hof zien. 't Gantsche land was met sneeuw bedekt, en ik was geheel onbekend met den weg.

Vermoeid steeg ik eindelijk van mijn paerd af, en bond het vast aan iets, 't welk naar een stronk van een' boom geleek, en een weinig boven de sneeuw uitstak. Uit voorzorg nam ik mijne pistolen onder den arm, en legde mij in de sneeuw neder. Hier sliep ik zoo vast in, dat ik mijne ogen niet opende, voor 'sanderen dags op den vollen middag. Onbeschrijflijk was mijne verbaasdheid, toen ik zag, dat ik in het midden van een dorp was, liggende op een Kerkhof. Mijn paerd kon ik nergends vinden; maar weldra hoorde ik het even boven mijn hoofd. Opwaards ziende, zag ik het aan zijn' toom hangen, aan

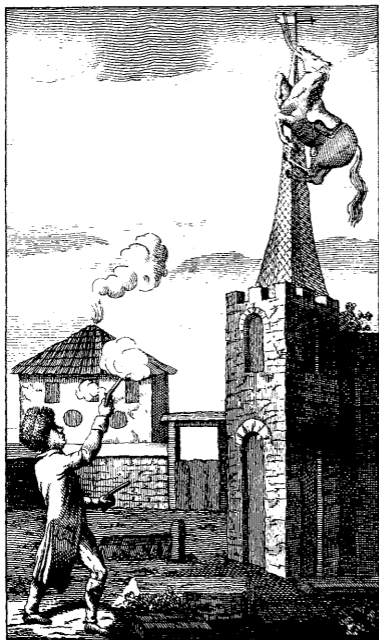
den weerhaan van den toren. Nu begon ik de zaken eerst te begrijpen: toen ik 's nachts aankwam, was het Dorp geheel met sneeuw overdekt; maar het weder was zeer schielijk veranderd, zoo dat ik in den slaap, zeer zagtkens, naar mate de sneeuw smolt, nederzakte tot op het Kerkhof. Het gene ik in den donker voor den stomp van een boom, een weinig boven de sneeuw uitstekende, genomen, en waaraan ik mijn paerd vast gemaakt had, bleek nu het kruis of weerhaan van den toren geweest te zijn.

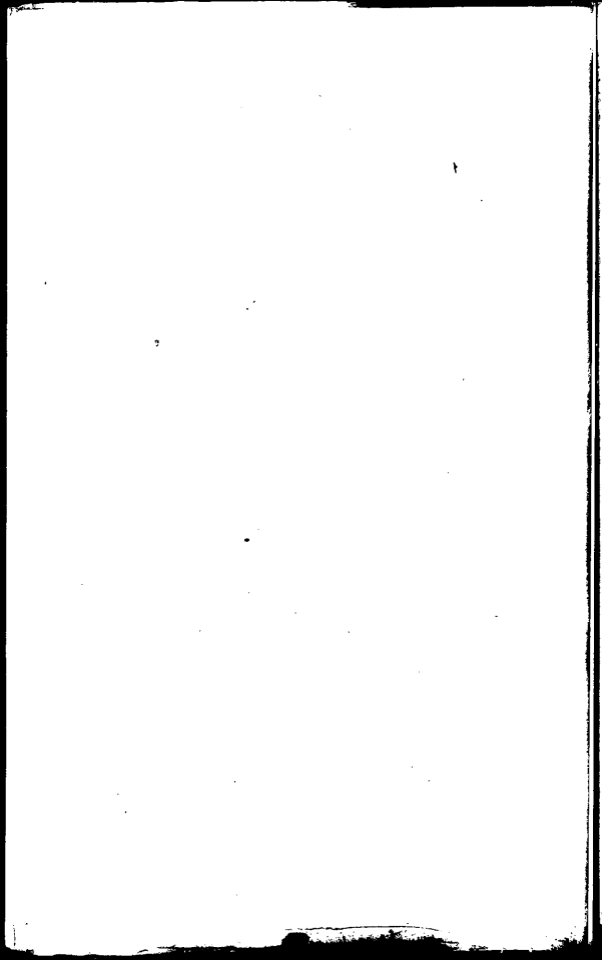
Zonder lang talmen en overleg nam ik één van mijne pistolen, en schoot den breidel midden door; mijn paerd kwam beneden, en ik vervolgde mijne reis. (*).

Mijn

(*) Zoude de Baron zoo ongevoelig geweest zijn, dat hij zijn paerd, 't welk zoo lang gevat had, niet behoorlijk gevoerd zoude hebben? Neen. Hij liet een spint haver geven. Maar hij verzwijgt het — enkel uit zedigheid. — om niet te veel van zijne gevoeligheid te zwetsen.

I.

Mijn reisgezel maakte het op weg zeer wel — maar toen ik meer in de binnenste delen van *Rusland* kwam, zag ik, dat fatsoenlijke lieden aldaar in den winter niet te paerd reizen: hierom onderwierp ik mij, gelijk ik altijd doe, aan het gebruik van het land, — nam eene slede met één paerd bespannen, en draafde rustig op *St. Petersburg* aan. Op dezen togt zag ik, in 't midden van een uitgestrekt bosch — ik kan mij niet wel herinneren, of het in *Lijfland* of in *Ingermerland* zij voorgevallen; en om beide landen zoude ik gene onwaarheid willen zeggen — een vreeslijke wolf jagt op mij maken, met al de drift van een razenden winterhonger. Welhaast overviel hij mij. Er was geen mogelijkheid om te ontkomen. Ik ging werktuigelijk plat op den grond van de slede liggen, en liet mijn paerd, of het mogelijk ware ons te redden, zoo hard loopen, als het kon. Het gene ik

wenschte, maar nauwlijks kon hoo­pen of ver­wagten, gebeurde echter een o­genblik daarna. De wolf scheen mij in 't geheel niet te be­doelen: althans hij sprong over mij heen; en woedend op het paerd aanvallende, begon hij het agter­deel van het arme dier, 't welk van pijn en schrik te sterker liep, terstond te verscheuren en van één te rijten. Daar de wolf over mij heen sprong, spreekt het van zelven dat dit het eerste middel van mijn be­houd was, niet alleen; maar dat hij ook op de agterste delen van mijn paerd aanviel. En dit was het tweede middel van mijn be­houd, zoo wel, als van den ver­bazenden spoed, waarmede ik te *St. Petersburg* aankwam. Als ik be­speurde, dat ik geheel on­gemerkt voorbij ge­gaan en be­houden was, ligte ik mijn hoofd eens be­hendig op, en ont­dekte met schrik, dat de wolf zig ruim half in het lie­haam van het paerd had ingedrongen; waartoe hij zig den weg met vrij wat ge­weld

weld en kragten moet gebaand hebben; maar nauwlijks was hij daarin zoo ver gevorderd, of ik trok 'er mijn voordeel uit, en sloeg hem, met mijn zweep, uit al mijn magt. Deze onverwagte aanval op zijn agterkwartier verschrikte hem niet weinig; hij liep voorwaards uit al zijn magt; het paerd viel dood op den grond; maar te gelijk liep de wolf in deszelfs plaats in 't gareel. Ik deed van mijnen kant niets, dan aanhoudend op den wolf te slaan, tot dat wij beiden, op een vollen draf, behouden te *St. Petersburg* aan kwamen. Dit was niet weinig tegen ons beider *respective* verwagting, en nog meer tot verwondering van de aanbouwers.

Ik zal u niet ophouden, mijne Heeren! met een verhaal van de staatkunde, kunsten, wetenschappen en andere merkwaardigheden van deze overheerlijke Hoofdstad van *Rusland*; noch met de verschillende treken en vermaaklijke voorvallen,

welke ik bij de beschaafde inwoners dezer landen, alwaar de vrouw van den huize altijd gewoon is de gasten met een kus te ontvangen, gehad heb. Liever bepaal ik mij tot een groter en edeler voorwerp van uwe aandacht, tot paerden en honden; van welken ik bevonden heb, dat *Rusland*, zoo wel als van vossen, wolven en beeren van allerlei foort, meer bezit, dan elk ander gedeelte van de waereld, bekwaam tot zulke kunsten, veelerlei oefeningen, zware en behendige verrigtingen, welke den Edelman beter uitmaken dan het maffe Grieks, of Latijn, of alle de foorten van reukwerken, optooizels en versierselen van *Fransche* vernuften en kappers.

III. HOOFDSTUK.

Eene zonderlinge ontmoeting tusſchen den neus van den Baron en den post van eene deur, met derzelve wonderlijk gevolg. — Hij ſchiet vijftig koppels ganzen en ander gevogelte met één ſhot. — Jaagt een vos uit zijn vel. — Leidt een oude zog naa hare woning, op eene nieuwe wijze; en vangt een wilden beer.

Daar het eenigen tijd aanliep eer ik bij het leger geplaatst werd, leefde ik ettelijke maanden in de volmaaktſte vrijheid; dat is te zeggen, ik verſpilde mijn tijd en mijn geld zoo goed, als de beſte edelman het ooit gedaan heeft. Gij kunt U ligt verbeelden, dat ik een goed
ge-

gedeelte van beiden verloor buiten de Stad, in 't gezelschap van zulke heeren, die best weten, welk gebruik zij van het open veld en de boschen moeten maken. De herinnering van deze vermaken geeft mij altijd nieuwe kragten, en verwekt gedurig eene nieuwe begeerte in mij, om dezelve nog eens te herhalen.

Op een zekeren morgen zag ik door het vengster van mijne slaapkamer, dat een wijde plas, welke daar niet ver af was, overdekt was met wilde ganzen en eenden. Zonder dralen nam ik mijn roer uit den hoek van de kamer, en liep de trappen af, en met zoo groote vaart uit het huis, dat ik mijn hoofd zeer onvoorzigtig tegen den post van de deur stiet. Het vuur sprong mij de ogen uit. Dit toeval belette echter mijn voornemen niet. Maar nauwelijks was ik binnen 't bereik van 't schot gekomen, of ik bemerkte, tot mijn smert, dat door den
ge-

geweldigcn stoot , welken ik zoo even gedaan had , de steen van den haan was afgevlagen . Wat nu gedaan ? hier was geen tijd te verliezen . Gelukkig herinnerde ik mij , welke uitwerking de stoot op mijn gezigt gehad had ; ik opende daarom de pan , leide aan op de vogels , en sloeg met mijn vuist tegen één mijner ogen (†) . Door een goeden slag sprongen de vonken 'er uit ; het schot ging af , en ik raakte vijftig koppels ganzen , vier koppels leendvogels en drie koppels teerlingen . — Tegenwoordigheid van geest is de ziel van alle mannelijke oefeningen . Soldaten en zeelieden mogen daaraan veelmaal hun behoud te danken hebben ; jagers en schutters hebben , voor hunne beste slagen , aan dezelve geen mindere verpligting .

In

(†) De ogen van den Baron hebben dit vuur naderhand altijd behouden ; zij schenen vooral meer verlicht te zijn , als hij deze bijzonderheid verhaalde .

In een heerlijk bosch in *Rusland* ontmoette ik eens een zeer fraaien zwarten vos, wiens kostbaar vel ik niet gaarne met een kogel of hagel wilde sghenden. Ik trok daarom den kogel, welke op mijn geweer stond, terstond af, en nam, in stede daarvan, een zeer scherpen groten spijker; ik gaf vuur, en raakte den vos zoo knap, dat ik zijn pluim aan den boom vast spijkerde. Hierop liep ik daar naa toe, trok mijn houwer, gaf hem een kruisnede over den kop, en zweepte hem toen zoo lang, tot dat hij uit zijn pels geworfeld was, en denzelven aan mij overliet.

Toeval en goed geluk verbeteren niet zelden onze mislagen: hiervan had ik, kort daarna, een zonderling voorbeeld, wanneer ik, in het midden van een digt bosch, twee wilde zwijnen vast aan en regt agter elkander zag lopen. Mijn kogel trof ze niet; maar alleen het voorste, dit was een jonge beer, liep weg,
en

en het agterfte, eene oude zog, bleef onbeweeglijk staan, als of het aan den grond genageld ware. De zaak nader onderzoekende, bevond ik, dat de zog van ouderdom was doof en blind geworden, en dat zij zig alleen vast hield aan den staart van haren zoon, die zijne moeder, volgens zijnen kinderlijken pligt, leidde. Dewijl de kogel tusfchen beiden doorgegaan was, had dezelve dezen nieuwerwetschen leiband, welken de zog altijd in den bek hield, midden doorgesloten. Haar vorige leidsman kon haar derhalven niet meer voorttrekken, en zij bleef ogenbliklijk zoo onbeweeglijk stil staan als een boom. Ik vatte daarom het stuk staart, 't welk zij nog in den bek had, leidde het oude beest daaraan naa hare woning, zonder eenige vrees aan mijne zijde, en zonder eenigen tegenstand en vermoeden van eenig kwaad aan de zijde van het hulpeloos oud dier.

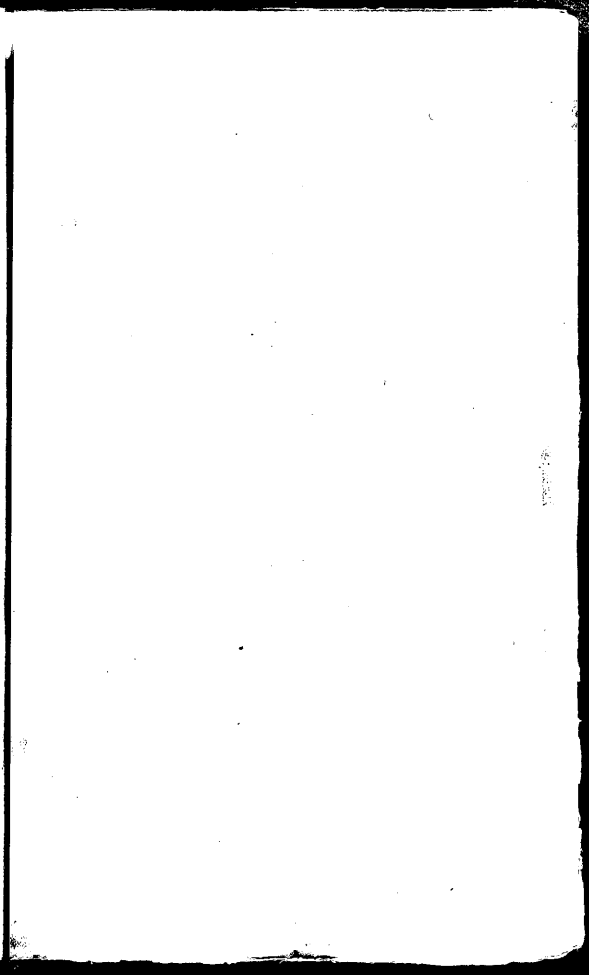
Deze wilde zeggen zijn anders zeer verschriklijk; maar de beeren zijn nog veel stout en gevaarlijker. Hiervan heb ik eens een gelukkige proef gehad, wanneer ik in 't geheel niets bij mij had om mij te verdedigen. Juist als ik bezig was mij agter een eiken boom te verbergen, sprong het woedend dier met zoo veel geweld op mij aan, dat het zijne slag tanden zoo diep in den boom sloeg, dat het zijnen aanval niet kon hervatten, noch de tanden 'er weder uit krijgen. — Ho! ho! dagt ik, nu zal ik u wel haast hebben; — en terstond nam ik een steen, waarmede ik zijne slag tanden zoo vast in den boom timmerde en zoodanig boog, dat hij zig niet kon verroeren. Het zwijn moest daar blijven en wagten tot dat ik van het naaste dorp terug kwam, waarheen ik ging om touwen en een kar, om het beest wel deugdelijk te binden; en zoo bragt ik het levendig en behouden in de Stad.

IV. HOOFDSTUK.

Aanmerkingen over het St. Hubert's hert. — De Baron schiet een hert met kersfenstenen; het verbazend gevolg daarvan. — Doodt een beer door eene buitengewone vaardigheid; zijn gevaar aandoenlijk beschreven. — Wordt overvallen door een wolf, welken hij 't binnenste buiten keert. — Wordt besprongen door een dollen hond, welken hij ontsnapt. — De pels van den Baron wordt dol, waardoor zijne gantsche kléerkamer in verwarring geraakt.

Gij hebt meermaals gehoord, mijne Heeren! ik wil ten minsten zoo onbeschaafd niet zijn, om hier aan te twijfelen, van den beschermheilig en patroon

der jageren en schutteren, den heiligen HUIBERT, en van dat schoon hert, 't welk aan hem in een bosch verscheen, met het heilig kruis tusfchen deszelfs horens. Nooit heb ik nagelaten, om 's jaarlijks, in een goed gezelfchap, het feest van dezen heiligen te vieren; dit hert heb ik wel duizendmaal gezien — wel te verstaan geschilderd, in Kerken; of geborduurd, op de tassen van zijne ridders: zoodat ik, op de eer en het geweten van een goeden jager, kan verze- ren en zweren, dat het zijne weërgade te voren nooit gehad heeft, noch tegenwoordig heeft, noch ooit diergelijk gevonden zal worden, al ontdekte men nog duizend nieuwe waerelden. Maar laat mij liever verhalen, het gene ik zelf ondervonden heb. Op een zekeren dag had ik al mijn kruid en lood versfchoten, wanneer ik mij zeer overwagt bevond in 't gezelfchap van een overschoon hert, het welk mij zonder eeni-
ge

II.

ge bekommering beschouwde , even als of het wist , dat mijne zakken ledig waren. Hierom laadde ik terstond met vette aarde , en deed 'er een handvol kerfstenen op : want ik at van deze smaaklijke vrugt schielijk zoo veel , als de kortheid des tijds gedoogde. Ik legde op 't hert aan , en trof het vlak in het midden van het voorhoofd , tusfchen de horens. Het was verbaasd — waggelde — maar behield nog kragt genoeg om weg te loopen. Een jaar of twee daarna was ik op de jagt in het zelfde besch — daar zag ik een fchoon hert , met een fraaien volwasfen kerfboom , van tien voeten hoog , tusfchen de horens. Op dat oogenblik herinnerde ik mij mijn vorig avontuur , beschouwde het dier als mijn eigendom , en fchoot het in ééns , dat 'er de damp uitvloog ; maar te gelijk spatte het kerfap mij om de ooren : want de boom was vol geladen , en dit fruit zoo smaaklijk , als

ik het ooit geproefd had. Wie weet, of niet een of andere ijverige heilige jager, of jagende Abt, of Bisfchop, op gelijke wijze tufchen de horens van *St. Huberts* hert gefchoten, en het kruis aldaar geplant heeft. Zij zijn ten minften altijd bekend geweest, en ftaan nog te boek, als bekwame planters van kruifen, en horens wat wonder dan! want ingeval van verlegenheid en tweeftrijd, 't welk den ftouten jager niet zelden overvalt, grijpt men ligt het een of ander frootje aan om zig te redden, en de eene of andere uitkomst te zoeken, liever dan eene gunftige gelegenheid te laten ontfnappen. — Ik zelf ben zeer dikwijls in dien ftaat van beproevinge geweest.

Wat zult gij, bij voorbeeld, van dit volgende wel zeggen? Op zekeren dag, of liever fchemeravond, was ik in *Polen*, in een bosch, en had al mijn kruit vermorscht. Naa huis gaande maakte
een

een ijslijke beer, met alle mogelijke spoed, en met open muil, jagt op mij; gereed zijnde, zoo het schein, om mij aantevallen. Terzelfder tijd doorzocht ik alle mijne zakken naa kruid en kogels; maar te vergeefs. — Ik vond niets dan twee stompe vuurstenen: den eenen flingerde ik uit al mijn magt in de open kaken van het gedrogt, tot in zijne keel; dit veroorzaakte hem grote pijn, en maakte, dat hij zig omkeerde, zoodat ik den tweeden door zijne agterdeur naa binnen kon zenden. Dit deed een verwonderlijke uitwerking: want deze vloog na binnen en ontmoette den eersten in den maag, gaf vuur, en deed den beer met een verschriklijk geweld van één bersten. Zoo kwam ik 'er voor ditmaal wel af: evenwel zoude ik deze proef niet gaarne willen herhaalen, of wederom zonder eenigen voorraad een beer ontmoeten.

Waarlijk! 't schijnt of het noodlot 'er zoo wat onder speelt. De stoutste en de gevaarlijkste dieren komen een mensch schier altijd tegen, als hij niet gewapend is: als of zij kennis of een zeker gevoel daarvan hadden. — Zoo stooft eens een vreeslijke wolf zoo schielijk en zoo digt op mij in, dat ik niets anders doen konde, dan een zeker werktuiglijk instinkt te volgen, en mijne vuist in zijn opgesperden muil te steken. Tot allen geluk stak ik door en door, tot dat mijn arm tot aan den schouder toe 'er geheel in was. Hoe nu mij hier uit te redden? De staat waarin ik mij bevond, was waarlijk niet aangenaam — met een wolf van aangezigt tot aangezigt! — wij zagen elkander met weinig genoegen aan. Trok ik mijn arm terug; dan had het dier mij met te meer woede aangevallen, gelijk ik uit zijne schitterende ogen zien kon. Daarom tastte ik door, en greep door zij-

ne

ne ingewanden naa zijnen staart, keerde hem het binnenste buiten, gelijk een handschoen, en wierp hem tegen den grond, daar hij bleef liggen.

Het zelfde huismiddeltje zoude weinig gebaat hebben tegen een dollen hond, die mij korten tijd daarna tegen kwam, in eene nauwe straat te *St. Petersburg*. Loop, wat ge kunt, dacht ik; en om dit te beter te kunnen doen, smect ik mijne pels uit, en vlugtte zoo in een huis. Ik zond mijn knecht naderhand om de pels, die dezelve bij mijne andere klederen in de kleêrkamer bragt. Den |volgenden dag verbaasde en verschrikte het gefchreeuw van den kaerel mij geweldig: „ Om Gods wil, riep hij, kom hier, mijn Heer! alle uwe klederen zijn dol.” Ik haastte mij, schoon ik den kaerel voor dol hield; doch vond alle mijne klederen verstrooid en in stukken gefcheurd. De knaap had gelijk in zijn vermoeden,

(40)

dat mijne pels dol was. Want ik zag zelf, dat zij aanviel op een nieuw fijn lakens kleed, 't welk zij op een ongenadige wijze heen en weer slingerde, en verscheurde.

V. HOOFD-

V. HOOFDSTUK.

Gevolgen van grote werkzaamheid en tegenwoordigheid van geest. — Beschrijving van een hond, de lieveling van den Baron. — Ongeval van des Barons vrouw. — Een haas met acht pooten. — Zijn hond wordt eens teef; en jongt, terwijl zij een haas vervolgt; die ook werpt, terwijl zij vervolgd wordt. — Hij krijgt een zeer beroemd paerd ten geschenke van den Graaf van PRZOBOSKIJ, waarmede hij vele ongewone daden verrigt.

„**M**aar alle deze moeilijkheden, welken gij zoo gelukkig ontsnapt zijt, zijn maar, door een gunstig noodlot, de toevallige oorzaken van uwen roem en uwe grootheid.” Dunkt u dat, mijn Heer? Voegt ge 'er ook BONS bij?

Ik erkenne, dat het geluk mij veelal gediend heeft; maar beweer ook, dat mijne tegenwoordigheid van geest, mijne mannelijke dapperheid, mijne onverzaggde kloekmoedigheid, en mijne beproefde ervaring ook het hare daaraan toegebracht hebben. Wie weet niet dat het een met het ander verenigd den gelukkigen jager, zeeman en soldaat uitmaakt? Hoe? zoude een jager, zee- of krijgsman, die altijd van het lot en zijne goede sferren wilde afhangen, die zig zelve nooit bekommerde over die wetenschappen, welker beoeffening zijn hoofdwerk is, noch ooit dacht op middelen, om met het beste gevolg zijn beroep te kunnen waarnemen, — zoude zulk een, vraag ik, niet van de strafwaardigste onvoorzigtigheid te beschuldigen zijn? Maar nooit heb ik ten dezen opzichte eenige berisping verdient: altijd was ik beroemd, zoo wel van wege de uitmuntendheid van mijne paerden,

den, honden, roers en houwens, als om mijne volmaakte manier van dezelve te gebruiken, zoodat ik over het geheel moge hopen, dat mijner altijd, in de boschen, aan den haard, en op het veld, met lof gedacht zal worden. — Maar ik zal mij hier niet ophouden met eene brede en volledige beschrijvinge van mijne stallen, jagthuizen, geweerkamers; gelijk anders de Stal-Jagd- en Honden-Edellieden wel gewoon zijn. Doch van éenen mijner honden, mijn lieveling, kan ik evenwel niet nalaten te spreken. Het was een windhond; dag en nacht kon ik hem gebruiken: want als het nacht werd hong ik hem een lantaern aan den staart, en jaagde dan zoo goed of nog beter met hem als op den helderen dag. — Eens (dit was kort na dat ik gehuwd was) gaf mijne vrouw hare begeerte te kennen om op de jacht te gaan. Ik reed vooruit, om iets op te spo-

sporen, en het duurde niet lang, of mijn hond stond stil voor eene groote hoenderkooij. Ik wagtte, en wagtte al op mijne vrouw, die met mijn Luitenant, en een knegt, terstond mij gevolgd waren; maar kreeg geen van allen te zien. Dit maakte mij eindelijk ongerust; waarom ik terug keerde; en toen ik omtrend half weg was hoorde ik een zeer klagend geweën, dat kort bij mij scheen te zijn, hoewel ik om mij, of ver af, geen levende ziel kon ontdekken. Ik klom van mijn paerd legde mijn oor op den grond, en nu hoorde ik duidelijk dat het onder dezelve was, en herkende ook, zeer onderscheidenlijk, de stemmen van mijne vrouw, mijn Luitenant en mijn knegt. Met een zag ik ook, dat niet ver van mij af de opening van een steenkolengroeve was, en nu twijfelde ik niet, of mijne ongelukkige vrouw zou, met haar geleide, daar in gestort zijn. In vollen ren
vloog

vloog ik naa het eerste dorp, om de gravers te halen, die de verongelukten, na eenen allermoeilijksten arbeid, uit eene diepte van negentig voeten weder boven bragten. Het zeldzaamste was, dat menschen en paerden in dezen vreeslijken val bijna niets beschadigd waren; doch zij hadden zoo veel te meer door angst geleden. — Gij kunt u ligt voorstellen, Heeren! dat 'er aan geen jagen meer gedacht wierd; en daar gijlieden, gelijk ik ligt kan vermoeden, mijnen hond gedurende dit verhaal zult vergeten hebben, zoo zult gij het mij niet kwalijk nemen, dat ik ook niet meer aan hem dagt. Mijn dienst noodzaakte mij den volgenden dag op reis te gaan, 't welk mij veertien dagen ophield. Nauwlijks was ik eenige uren weder 't huis geweest, of ik miste mijn *diaan*. Niemand had zig om het beest bekommerd: want men had gedacht dat het mij gevolgd was. Hoop en vrees joe-

gen

gen mij terftond naa de freek, daar ik met hem op de jacht had willen gaan; en tot mijne onuitspreeklijke blijdfchap vond ik mijn hond nog op dezelfde plaats ftaan, daar ik hem voor veertien dagen gelaten had. *Piel!* riep ik, met een fprong hij toe, en ik kreeg vijfentwintig eenden in één fchot. Maar het arme dier was zoo uitgehongerd en afgemat dat het nauwlijks naa mij toe kon kruipen, zoodat ik hem op mijn paerd moest nemen om hem thuis te krijgen. Na eene goede oppafing van weinig dagen was hij weder zoo gezond en vrolijk als te voren; en eenige weken daar na maakte hij het mij mogelijk een raadzel op te losfen, 't welk, waarfchijnlijk, zonder hem, voor altijd onöpgelost had moeten blijven.

Ik joeg, namelijk, twee dagen lang, op een haas. Mijn hond bragt hem telkens terug, maar ik kon hem niet onder het fchot krijgen — Het was nooit

nooit mijne zaak aan toverij geloof te slaan; ik heb daar toe te veel zonderlinge gevallen beleefd; maar in dit geval was mijn begrip ten einde. — Eindelijk kwam de haas mij zoo nabij, dat ik hem kon treffen. Hij viel; en wat meent ge wel dat ik zag? — de haas had vier pooten onder het lijf, en vier op den rug. Als de vier onderste moede waren keerde hij zich om, als een bedreven zwemmer die op buik en rug zwemt, en liep dan met dezelfde snelheid weder voort. Naderhand heb ik ook nooit zoo een haas weer gezien; en ook dezen had ik gewis niet gekregen, als mijn hond niet zulke buitengewoone bekwaamheden had bezeten. Nooit zag ik beter. Het dier werd oud in mijnen dienst; en was niet zoo zeer wegens zijne grootte, als gezwindheid en eene andere omstandigheid zeer opmerklijk. Altijd heb ik 'er mede gejaagd. Had gij hem ooit gezien, gij zoudt

'er

'er u over verwonderd, en mijne voorkeuze, dat ik met hem altijd ging jaagen, goed gekeurd en geprezen hebben. Hij liep zoo snel, zoo veel en zoo lang in mijnen dienst, dat zijne voetzolen geheel waren afgesleten, zoodat ik op het laatst van zijn leven genoodzaakt was, om hem niet anders te gebruiken als tot een beschutter, in welke hoedanigheid hij mij zederd verscheiden jaren nog uitstekend dient.

Dit brave beest veranderde van kunne. Ja, mijne Heeren! deez' Hij werd een Zij! een teef! Op zekeren dag zette zij een haas naa, die mij toefcheen zeer groot en zwaar te zijn. Ik beklagde mijn arme teef: want zij was met jongen; en evenwel wilde zij zoo hard lopen als ooit. Mijn paerd vloog uit al zijn magt, en nogthans kon ik haar niet dan op een groten afstand volgen. Zeer onverwagt hoorde ik een getier als van een gantsche jagt van honden —

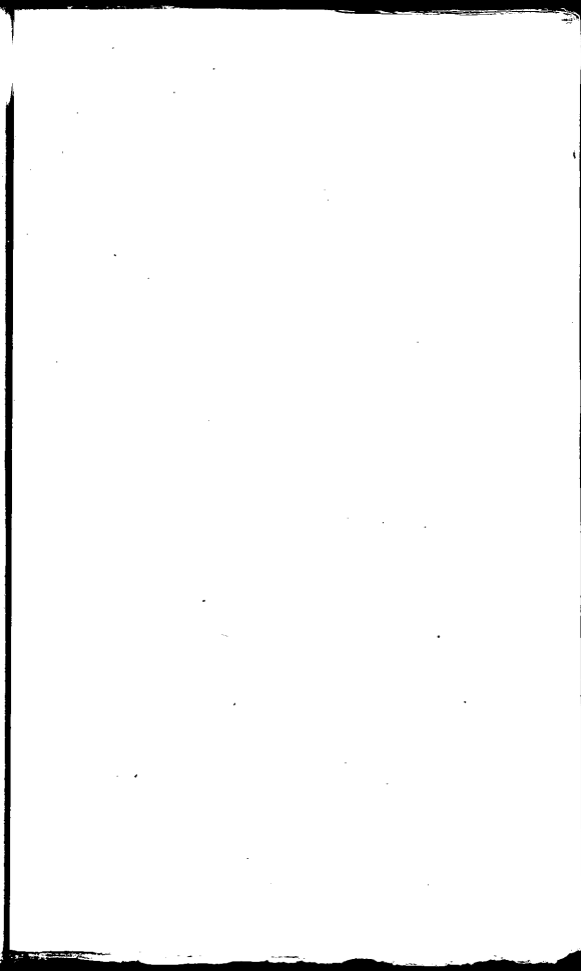
den — maar zoo zagt en flauw, dat ik niet wist, wat ik daar van maaken moest. Toen ik 'er bij kwam, was ik niet weinig verbaasd! de haas had in den loop geworpen; 't zelfde kwam mijn teef in het naazetten over — 'er waren even zoo veel jonge hazen als honden. Door haar bijzonder instinkt liep de eerste, en de andere jaagde, en vong haar, en dus vond ik mij op het laatst bezitter van zes hazen, en even zoo vele honden, schoon ik maar met één begonnen was.

Ik herinner mij deze verwonderlijke teef met hetzelfde vermaak en dezelfde genegenheid, als een schoon poolsch paerd, 't welk voor geen geld te koop was. Het werd mijn eigendom, door een toeval, dat mij gelegenheid gaf om met groot voordeel te toonen, dat ik de kunst van paerden te berijden wel verstond. Ik was op het heerlijk landgoed van den Graaf PRZOBOSKY, in *Litthauen*, en

D

bleef

bleef in de zaal, bij de Vrouwen, thee drinken, terwijl de Heeren beneden in den tuin waren, om een schoon bruin paerd te zien, 't welk zoo even uit de stoeterij kwam. Zeer schielijk hoorden wij een geluid, waardoor wij merkten, dat 'er eenig ongemak was. — Ik haastte mij daarom naa beneden, en vond het paerd zoo wild, dat niemand het dorst naderen of beklimmen. De stoutste ridders stonden verflagen en bedremmeld; wanhoop was op ieders aangezicht te lezen; wanneer ik in éénen sprong agter op het paerd zat, het overhoeds aangreep, het geheel mak en tam kreeg, en het, door mijne kennis van paerden en bekwaamheid in het rijden, in mijn bedwang had. Ik brandde van begeerte om dit aan de Vrouwen te toonen, en haar voor onnutte schrikken te bewaaren; daarom deed ik het door één van de open ramen van de theekamer springen, reed 'er eenigen tijd mede
rond,

III.

rond, stappende, rennende, of in een vollen galop; op 't laatst deed ik het op de theetafel springen, om op dezelve, in 't klein, de lessen te herhaalen, welken ik het reeds geleerd had: dit stond zeer sierlijk, en gaf aan de Vrouwen geen klein vermaak: want het beestje deed zijne zaken zoo verbazend wel, dat niet één kopje of schoteltje brak. Dit deed haar, en vooral den edelen Graaf, zoo goede gedachten van mij krijgen, dat hij mij, met zijne gewone vriendelijkheid, verzocht, om toch dit jong paerd van hem aantenemen, en het te berijden, om roem en overwinning te behalen, in den veldtogt tegen de *Turken*, welke welhaast, onder het bevel van den Graaf *van Munnich*, stond geopend te worden.

Nooit had ik een aangenamer geschenk kunnen ontvangen, noch waarbij ik mij gunstiger voorspellingen konde doen bij de opening van den veldtogt, in welken

ik het eerst als krijgsman dienen zoude. Een zoo fraai, zoo vuurig, en zoo vinnig paerd — zoo mak als een lam, en te gelijk een BUCEPHALUS, deed mij gestadig denken aan mijnen pligt als krijgsman en edelman — aan den jongen ALEXANDER, en de verbazende dingen, welke hij in 't veld verrigt heeft.

Wij trokken te veld, met oogmerk, zoo het onder anderen schein, om den roem der Rusfische wapenen, welke in den laatsten veldtogt van *Czaar* PETER aan de *Pruth* een weinig geleden had, weder te krijgen; en dit oogmerk bereikten wij volkomen, door verscheiden zeer vermoeiende maar roemrijke togten, onder het bevel van den zoo even genoemden grooten Generaal.

Zedigheid verbied ieder enkel lid van een leger zig 'de grote voordelen en overwinningen, door hetzelfde behaald, toe te schrijven, naardien, volgens het gewoon gebruik, de roem daarvan geheel

en

en alleen ingeöogst wordt door de legerhoofden , hoe gering ook hunne bekwaamheden dikwijls mogen zijn ; of , 't gene nog verkeerder is , door de Vorsten , of Koningen , die nooit , dan op vrolijke feestdagen , of bij den wapenschouw hunner troepen , kruid geroken , nooit een slagveld gezien hebben , noch , buiten de Wagt-parade , ooit een Corps in slagorde zagen.

Ik wil mij ook geenszins eenig bijzonder gedeelte toeschrijven van den roem , welken wij in verscheiden gevechten met den vijand behaalden : wij deden alle onzen pligt , welk woord , in de taal der patriotten , krijgslieden en edellieden , van eene zeer uitgebreide en verschillende betekenis en gewigt is ; naardien het geenszins om 't even is , op welke plaats en in welke omstandigheden men zig bevinde , om den waren zin van de woorden eed , pligt , eer , geweten en dergelijken wel te kunnen bevat-

ten, en zig daarnaar behoorlijk te gedragen. — Maar deze zaken zijn te verheven, dan dat burgerverftanden ze alle zouden kunnen bevatten.

Een geval kan ik, echter, niet nalaa-
zen hier te melden. Het bevel hebbende
over eene bende Huzaren, met last en
magt om naar bevinding van zaken te
handelen, deden wij verſcheiden togten.
Het voordeel, 't welk wij daarin op den
vijand behaalden, meen ik, dat billijk
aan mijn beleid, en het goed gedrag mij-
ner brave lieden, welken ik ten ſtrijde
en ter overwinninge aanvoerde, moet
toegeſchreven worden. Eens hadden wij
het in de voorhoede zeer heet, toen wij
de *Turken* in *Oczakow* terug dreven.
Mijn *Poolschman* bragt mij altijd in 't
heetſte vuur. Hier had ik één der eerſte
voorpoſten, en zag den vijand tegen ons
opkomen in een dikke wolk van ſtof,
waardoor ik noch hun wezenlijk getal
noch hunne waarachtige oogmerken ont-
dek-

dekken konde. Om ons zelveu insgelijks door een wolk van stof te dekken, was wel eene gewone voorzigtigheid, maar hierdoor kreeg ik nog geen kondschap van den vijand, noch het beandwoordde aan 't oogmerk, waartoe ik was uitgezonden. Hierom liet ik de flanken aan de beide vleugels zich verstroijen, om zoo veel stof te maaken, als zij konden; maar ik hield regt aan op den vijand, om hem zoo veel te nader onder de oogen te zien. Dit laatste gelukte mij zeer wel: want de vijand stond en vogt maar zoo lang, tot dat hij door mijne flanken in beweging, en aan 't wijken gebragt werd, en geheel in wanorde geraakte. Dit was het ogenblik, om met vuur op den vijand in te vallen. — Wij sloegen hem volkomen, en maakte eene schrikkelijke slagting onder denzelfve — wij dreeven hem niet alleen te rug tot aan de wallen hunner stad, maar zelfs door de stad heen, 't welk

onze bloeddorfligste verwagting zelfs te boven ging.

De ongemeene gezwindheid van mijnen Litthauër deed mij de eerste onder de vervolgers zijn. Hier door zag ik, dat de vijand de andere poort van de stad hals over kop uitvloog, en had wel lust om hem verder naa te zetten; maar eene markt ziende, oordeelde ik het voorzigtigst om daar stil te houden, en mijn volk bij één te zamelen. Ik hield stil, mijne Heeren! op de markt; maar oordeelt over mijne verbaasdheid, dat ik mijn volk een gantsch eind voor uit moest zijn, naardien ik geheel alleen was en niet éenen Huzaar hende of omtrend mij kon gewaar worden! Zijn zij eene andere straat ingeslagen? Of wat is 'er van hun geworden? Zekerlijk konden zij niet verre meer agter zijn, en moesten zig, ieder oogenblik, bij mij voegen. Terwijl ik mijne brave maats wagtte, wandelde ik met mijn

mijn paard naa eene waterleiding op de markt, en drenkte het. Het beest dronk ongemeen veel — met eene onverzaadlijke gretigheid; maar welke zeer natuurlijk was: want toen ik naa mijne manschap om zag, zag ik dat mijn arm beest zijn agterste gedeelte, tot aan de lendenen toe, kwijt was, als of het in tweeën ware doorgehakt; het water liep er weder uit, zoo als het 'er inkwam, zonder mijn paerd eenigszins te verfrischen of eenig goed te doen! Hoe dit toegekomen ware, bleef voor mij eene verborgenheid, tot dat eindelijk mijn knegt van eenen anderen kant kwam aan jagen, en onder een vloed van trouwhartige gelukwenschingen en kragtige vloeken mij verhaalde, dat, wanneer ik den vijand zoo kort op de hielen na binnen volgde, men het schof (†) had laten val-

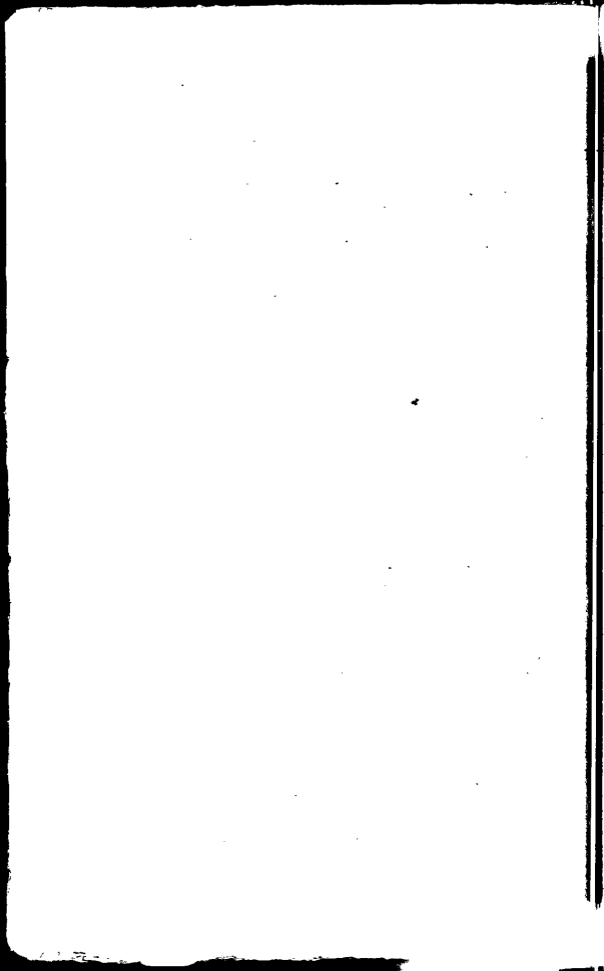
(*) Het schof of *port-cullis*, zijn zwaare valende deuren, met scherpe punten van onderen,

vallen, (dit had ik in de drift niet bemerkt) waar door het agterfte gedeelte van mijn paerd glad was afgeslagen; eerst had dat gedeelte geweldig tegen de deuren rondom zich geslagen, en was vervolgens naa eene weide, daar kort bij, gelopen, daar ik het waarschijnlijk nog wel zou vinden. — Terstond wendde ik, en in een verbazend snellen galop bragt mijn overig half paerd mij in de weide. Ik vond, tot mijne groote blijdschap, hier de afgeslagen helft weder; en tot mijne verwondering zag ik dat dezelve zich met eene bezigheid vermaakte, die zoo wel was uitgedagt, dat tot heden toe geen *Maitre des plaisirs*, met al zijn vindingrijkheid, in staat was, om een vermaak uit te denken dat beter voor een hoofdeloos wezen voegt; om het met één woord te zeggen, het agterdeel van mijn wonderpaerd

Men laat ze neervallen, om het binnen komen van een vijand in eene versterkte stad te beletten.

IV.

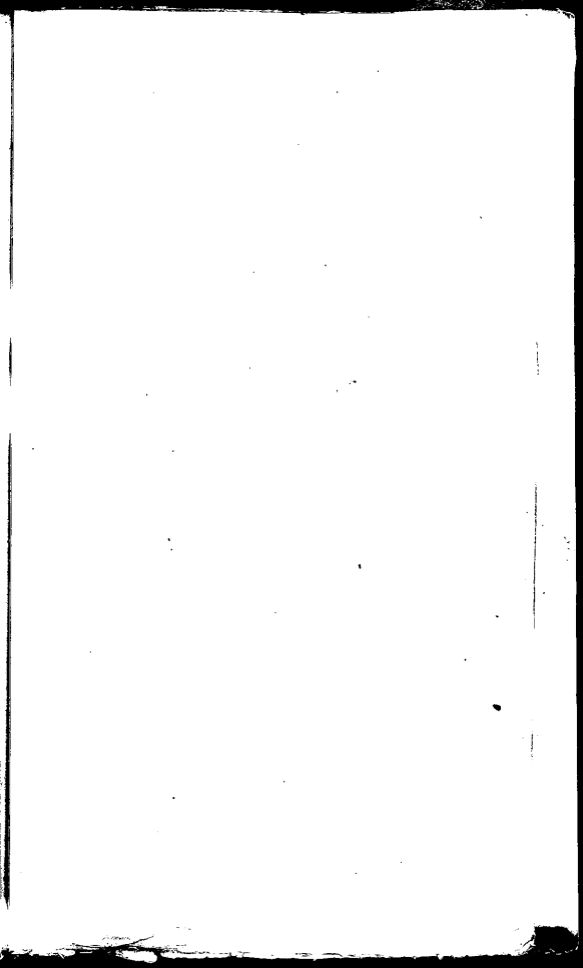
paerd had in die weinige oogenblikken reeds eene gemeenzame kennis gemaakt met de merries, die in de weide liepen, en scheen bij de vermaak van zijnen Harem alle zijne geledene smerten te vergeten. Hierbij kwam nu zekerlijk de kop zoo weinig in aanmerking, dat zelfs eenige veulens haar aanwezen aan deze uitspanning te danken hadden, hoewel zij onbruikbaare misgeboorten waren, welken alles ontbrak wat hun Vader miste toen hij hun voortbragt.

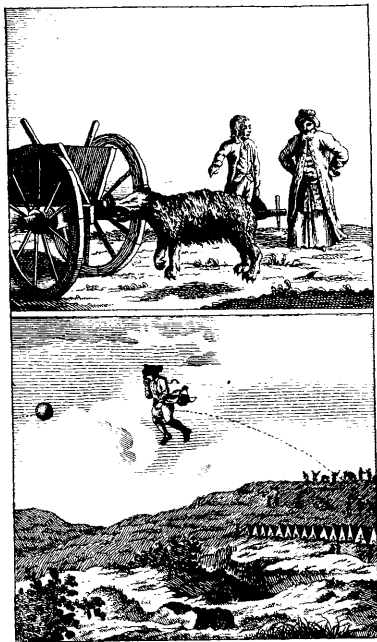
- Daar ik nu zulke onwederleglijke bewijzen had van het leven van de beide gedeelten van mijn paerd, liet ik terstond onze paerdersmit komen; zonder zich lang te bedenken kwam deze op den inval, om de beide delen, terwijl ze nog tamelijk warm waren, wederom aan elkanderen te voegen. Hij naaide ze vast met takjes en jonge spruitjes van laurierbomen, welke juist bij de hand waren. — De wond genas; en wat kon een zoo
be-

beroemd paard niet te beurte vallen? de spruitjes maakten wortel in deszelfs lighaam, groeiden op en maakten een priëel, in de gedaante van een munnikskap, zoo dat ik naderhand altijd op andere togten kon uitgaan onder de schaduw van mijne eigene en mijns paerds laurieren.

Van iemand, die een paard als het mijne kon berijden, zult gij, Heeren! ook wel andere behendige bedrijven willen gelooven, die U anders mischien wat fabelachtig zouden voorkomen. Eens dat wij eene stad belegerden, had de bevelhebber een bijzonder belang om de inwendige gesteldheid der plaats te weten. Het scheen ten uiterste moeilijk, ja bijna onmogelijk, om door alle de voorposten, wachten en werken binnen te geraaken, en 'er was geen geschikt voorwerp voorhanden, om zoo iets met hoop van eenen gelukkigen uitflag, te ondernemen. Mischien een weinig te voorbarig in ijver en moed, plaatste ik mij naast

een

een 36 pponder, die op dat oogenblik op de stad zou losbranden, en, *wip!* op den kogel, met oogmerk om mij in de vesting te laten brengen; maar toen ik omtrend halfwege door de lucht was, kreeg ik allerlei bedenkingen in den kop, die ik niet kon oplossen. „Ja, dagt ik, gij zult nu wel binnen komen; maar hoe 'er weder uit? hoe zal het u in de vesting gaan? zal men u niet aanstonds voor een spion nemen, en u aan de eerste galg de beste hangen? zulk een bed van eer zal u weinig roem nalaten.” Ik nam hierom een kort besluit, en bediende mij van de gelegenheid dat een kogel, eenige schreden van mij af, nit de vesting naar ons leger snelde. *Wip!* van dien op welken ik zat op dezen over, en zoo kwam ik met onverrigte zaaken, maar nogtans behouden, in het leger terug.

Zoo ligt en vaerdig ik in het springen was, was ook mijn paerd, slooten noch heggen beletteden mij ooit den kortsten weg

te nemen. Eens zette ik op hetzelfde een haas naa, die dwars over den gemeenen weg liep, wanneer juist een koets, met twee jonge dames 'er in, dien weg kwam, tusfchen mij en den haas. Mijn paerd vloog zoo snel, zonder zich te flooten, door de koets heen, waarvan de glazen opgetrokken waren, dat ik nauwelijks den tijd had om mijn hoed afnemen, en de dames voor deze vrijpostigheid verfhoning te vragen.

VI. HOOFDSTUK.

De Baron wordt krijgsgevangen, en voor slaaf verkoft. — Hoedt de bijen van den Sultan, welken aangevallen worden door twee beeren. — Verliest een bij en een zilveren bijl, welken hij naa de bijen smijt; doch die, door het verdraaijen van zijnen arm, opvliegt naa de Maan, maar welken hij, door eene vernuftige uitvinding, naa beneden brengt. — Valt bij zijne terugkomst op de aarde, en redt zig zelve uit eene diepe kuil. — Redt een wagen, welken den zijnen, op een smallen weg ontmoet, op eene zonderlinge wijze.

Won-

Wonderbaar uitworfel van de vorst op den pothoren van zijn koetfjer.

Ik was nogtans niet altijd gelukkig (*). Ik had zelfs het ongeluk, dat ik voor de overmagt der vijanden moest bukken, en door hun krijgsgévangen gemaakt, en, het welk nog erger, maar bij de *Turken* (†) altijd gebruikelijk is, tot ftaaf verkoft werd. In dezen ftaat van verne-deringe, was mijn dagelijks werk wel niet hard en zwaar, maar eerder zonder-ling en vervelende. Ieder morgen moest ik de bijen van den Sultan naa buiten op het veld brengen, den ganfchen dag op

(*) Deze weinige woorden zijn een voldingend bewijs van des Barons geloofwaardigheid, en de waarheid zijner gefchiedverhaalen. Een liegende grootfpreker is nooit ongelukkig.

(†) De Baron deelde naderhand grootlijks in de gunst van den Grooten Heer, gelijk uit het ver-olg zal blijken.

oppasfen en tegen den nacht wederom in hare korven drijven. Op zekeren avond miste ik ééne bij, en wel ras merkte ik, dat twee zwijnen haar aangevallen waren, om haar te verslinden, en den honig, welken zij bij zig had, onder elkander te deelen. Ik had niets bij mij, waarmede ik die dieren kon verjaagen, dan de zilveren bijl, welke het teken is van des Sultans hovenieren en landbouwers. Ik smeet dezelve naa de dieven, in hoop van hen te verschrikken en weg te jaagen, en de arme bij in vrijheid te stellen; maar door eenen ongelukkigen draai in mijn' arm vloog de bijl naa om hoog, en bleef gefladig klimmen, tot dat zij aan de Maan raakte. Hoe kon ik haar weder krijgen? Hoe haar van daar terug haalen? Ik herinnerde mij, dat de turkische bonen zeer snel opwasfen, en tot eene verbazende hoogte opklimmen. Terftond plantte ik eenen, welke vattede

E

en

en zoo spoedig groeide , dat hij zig terftond, aan één van de horens van de Maan vast hegte. Nu had ik niets anders te doen , dan daar tegen zagkens en voorzigtiglijk op te klimmen naa de Maan ; alwaar ik behouden aankwam. Ik had een huis vol werk , eer ik mijne zilveren bijl konde vinden in een plaats , daar alles de helderheid en glans van zilver heeft ; maar eindelijk vond ik haar in een hoop van kaf en gekapt stroo. Maar helaas ! de weg van wederkeeren was voor mij afgesneden : door de hitte van de Zon was mijn boon geheel verdord , en geheel onbekwaam tot mijne nederdalinge. Hierop teeg ik aan 't werk , en maakte mij een touw van dat kapsel , zoo lang en zoo goed , als ik het ooit geleerd had. Dit maakte ik aan één van de horens harer bleeke Majesteit vast , en liet mij daar langs stiel afzakken. Ik hield mij vast met de linker hand , en mijne bijl
in

in de regter hebbende, hakte ik daarmede telkens het lang en nu nutteloos boven gedeelte van het touw af, knoopte dit aan het onderste gedeelte weder vast, het welk mij een goed eind wegs laager bragt. Dit geduurig splitsen en knopen van het touw maakte het zelve gantsch niet langer of beter; ook werd ik daardoor verhinderd, om op het land van den Sultan neder te komen. Ik was nog vier of vijf mijlen, ten minsten, van de aarde, wanneer het touw brak, en ik op den grond viel, met een zoo verschriklijk geweld, dat ik geheel in zwijm lag, en mij in een gat vond meer dan negen vademen diep, 't welk ik, van zoo groote hoogte vallende, met mijn lighaam in de aarde gemaakt had. Ik kwam weder bij mij zelve, maar zag geen kans, om daar weder uit te komen. Hierop begon ik met mijne nagels, welken toen veertig jaren gegroeid hadden, een foort

van trap te graaven, en kwam 'er op deze wijze gelukkig uit.

Door deze vermoeiende les voorzigtiger geworden, overlegde ik het vervolgens beter, om mij van de zwijnen, die zoo gretig naa mijne bijen en den honig waren, te ontslaan. Ik bestreek den disfelboom van een veldwagen met honig, en legde mij 's nachts dicht daarbij in hinderlaag. Het geen ik hoopte gebeurde. Een groote beer, door de geur van den honig gelokt, kwam aanzetten, en begon zoo gulzig aan de punt van den disfel te likken, dat hij dezelve hoe langer hoe dieper binnen kreeg, tot ze eindelijk door flokdarm en maag ging en agter weder uitkwam. Nu schoot ik toe, en stak door het gat, voor aan den disfelboom, een pen, om den likker den aftogt te beletten; en liet hem zoo tot 's morgens zitten. De Grote Heer, die toevallig daar voor bij kwam wandelen, lachte over deze klucht dat hij schulde.

Kort

Kort daarna werd de vrede met den *Turk* gesloten: ik kreeg mijne vrijheid weder, en werd, met andere krijgsgevangenen, terēg gebragt na *St. Petersburg*. Doch ik nam kort daar op mijn afscheid: dit was ten tijde toen die wonderlijke omwenteling aldaar voorviel, wanneer de *Keizer* in zijne wieg, zijne Moeder, de hertog van *Brunswijk*, haar Vader, de Graaf van *MUNNICH*, en vele andere personen naa *Siberie* gebannen werden. De winter was toen door geheel *Europa* zoo ongemeen streng, dat de Zon groot nadeel moet geleden hebben, waaraan zij zederd tot op den huidigen dag gefukkeld heeft. Ik ontmoette daarom ook op mijne terugreis uit dit land grooter ongelegenheden, dan ik op mijn vertrek derwaards geleden had.

Ik reisde met den gewonen postwagen; wanneer wij op smalle wegen kwamen, herinnerde ik den voerman, dat hij op zijn horen zoude blaazen, om andere

reizigers op dezen smallen weg te waar-
 schuwen. Hij blaasde uit al zijne magt;
 maar alle zijne pogingen waren te ver-
 geefsch. Hij kon zijnen horen geen ge-
 luid doen geven; dit was onbegrijpelijk,
 en tevens ongelukkig: want kort daarna
 kwamen wij een anderen wagen tegen,
 daar het zoo smal was, dat wij niet
 voorbij elkander konden gaan; hier-
 om sprong ik uit den wagen, en,
 daar ik zeer sterk was, zette ik
 hem, met wielen en al wat 'er in was,
 op mijn hoofd, sprong daarmede over
 een haag, ongeveer negen voeten hoog,
 in het veld, ('t welk, als men het ge-
 wigt van den wagen in aanmerking
 neemt, gantsch niet gemakkelijk te doen was)
 en nam een tweeden sprong, waardoor ik
 weder op den weg kwam, agter het ande-
 re rijdtuig; toen ging ik om de paerden:
 één daarvan nam ik op mijn hoofd, en
 het andere onder mijn linker arm, en
 bragt ze op dezelfde wijze bij onzen
 wa-

wagen, spande ze weder voor, en zoo kwamen wij tegen het vallen van den avond gelukkig aan eene herberg. Ik vergat bijna te zeggen, dat het paerd, 't welk ik onder den arm had, zeer vuurig, en niet boven de vier jaren oud was, dat het een grooten tegenzin toonde tegen deze geweldige foort van beweging, niets doende, dan schoppen en slaan; maar dat ik zijne agterste pooten vast hield, met ze in de zak van mijn rok te steken. Toen wij in de herberg waren gekomen, ververschten mijn voerman en ik ons zelven eens regt hartelijk voor alle onze vermoeyensfen: hij hong zijn horen aan een spijker naast den schoorsteen in de keuken, en ik zat in den anderen hoek.

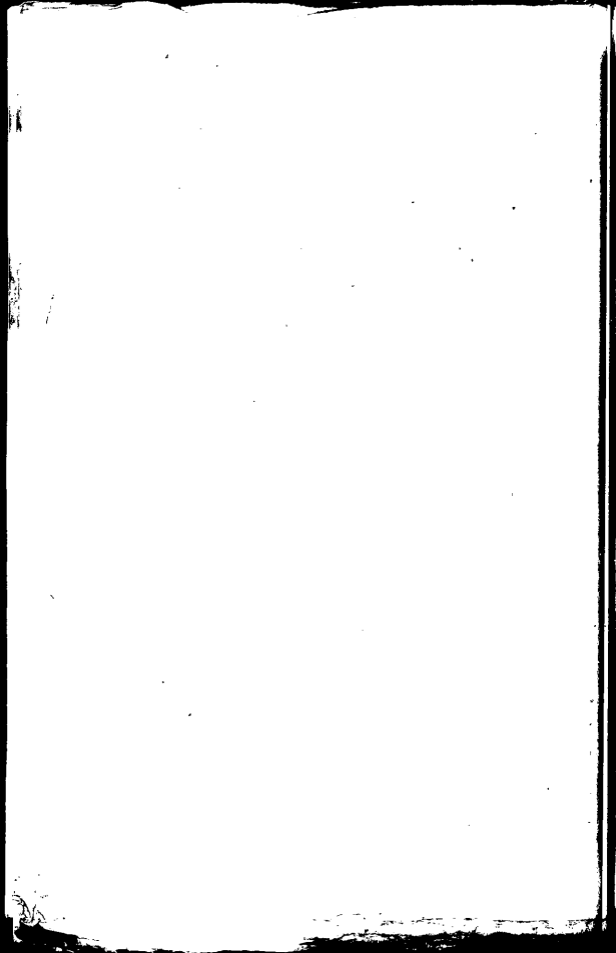
Zeer schielijk hoorden wij: *tereng! teng! teng!* Wij zagen rond, en ontdekten nu de rede, waarom de voerman niet op zijn horen had kunnen blaazen. Zijne geluiden waren in den horen

vastgevrozen, en vloogen, nu ze ontdooiden, bij menigte daar uit. De voerman was hier mede zeer in zijn schik, omdat hij ons daardoor ten vollen overtuigde, dat hij waarlijk geblazen had; maar mij verveelde het verschriklijk: want zonder dat de knaap den horen aan den mond bragt, moesten wij, eenige uren lang, alle de deunen hooren, welken hij dien gantschen dag op zijn horen geblazen had: wij hoorden de *Pruisfische marsch* — *Malbroek* — *hoe helder schijnt die zilverde maan* — *viva den Hertog* — en honderd andere dergelijke geliefde deunen.

Naardien sommige reizigers 'er zig op toelaggen, om meer te verhaalen, dan misfchien, strikt gesproken, waar is; zal mogelijk de een of ander van het gezelschap aan mijne geloofwaardigheid twijfelen. Maar dezen zegge ik

ik alleen: dat ik hem, wegens zijn gebrek aan geloof, uit al mijn hart beklage; en bidde hem, dat hij zijn afscheid neme, eer ik mijne verdere gevallen, welken niet minder wezenlijk gebeurd en wonderlijk zijn, als die ik U heb medegedeeld, begin te verhalen.

R E I Z E N

VAN DEN BARON

VAN MUNCHHAUSEN.

TWEEDE DEEL.

VII. HOOFDSTUK.

De Baron verhaalt zijne avonturen op eene reis na Noord-Amerika, welken de aandacht van den lezer wel waardig zijn. — Pots van een walvisch. — Een zee-meeuw behoudt een matroos in 't leven. — Het hoofd van den Baron zakt in zijne maag — een gevaarlijk lek gestopt a posteriore.

Ik ging te *Portsmouth* aan boord van een nieuw Engelsch oorlogschip, van honderd stukken, en veertien honderd koppen,

pen, naa Noord-America op reis; op welke niets merkwaardigs gebeurde, tot omtrend drie honderd *Franfche* mijlen van de rivier *St. Laurens*, wanneer het fchip met een verbazend geweld fliet (zoo wij meenden) tegen een klip; hoewel wij met het lood geen grond konden pijlen tot op drie honderd vademem (†). Het gene in deze omftandigheid nog verwonderlijker is, en alle begrip te boven gaat, is dit: dat wij met dezen ftoot ons roer verlooren, dat onze boegfpriet door midden brak, dat alle onze masten ōpſcheurden van boven tot beneden, en dat twee derzelve over boord vielen;

een

(†) De vertaler gist, dat de zetter van het oorfpronglijk werk hier den Baron een lelijken trek gefpeeld hebbe; want dat de Baron een ſchrijffout begaan zoude hebben, houdt hij voor onmogelijk. Het diepſt, dat men kan peilen is honderd vijfſtig vademem. Hij heeft het niet durven veranderen; want dit zoude zoo goed geweest zijn, als aan de geloofwaardigheid van den Baron te twijfelen:

een arme matroos, die boven in de raê zat om het zeil vast te maaken, vloog ten minsten drie mijlen ver van 't schip weg; maar gelukkig reddede hij zijn leven: want in zijnen vaart viel hij op een zeemeeuw, die hem weder bragt, op dezelfde plaats, van welke hij gevallen was. Een ander uitwerkfel van den floot, welken wij kregen, was deze: dat zij, die tusfchen deks waren, met hunne hoofden, op eene ijslijke wijs, tegen het dek gesmeten werden, zoo dat zij terug rolden als kloten. Maar met mij liep het zoo goed niet af: want mijn hoofd werd tusfchen mijne fchouders zoo diep ingedrukt, dat het zonk tot in de maag; en het liep eenige maanden aar, eer het zijne oude plaats wederom kon innemen. Terwijl wij allen nog even verbaasd waren van de algemeene en onuitspreeklijke verwarring, waarin dit flooten ons gebragt had, ontdekten wij, waar het van daan kwam. Een zeer gro-

grote walvisch , die zig bakerde in de zon, was in slaap gevallen , op een diepte van zestien voeten water. Dit dier was zoo boos geworden over de manier , waarop wij het wakker gemaakt hadden , (want in het overzeilen was zijn neus door ons roer wat bekrapt geworden) dat hij de galderij geheel , en op zijn minst een vierde gedeelte van het halfdek met zijn staart in stukken sloeg , terwijl hij op het zelfde oogenblik ons daags anker , 't welk volgens gewoonte bij het voorsteven hing , tuschen zijne tanden nam , en met het schip ten minste eene lengte van zestig duitfche mijlen voordliep : en wie weet waar hij ons gebragt had , als niet gelukkiglijk het kabel gebroken was : wij verlooren daardoor beiden het anker en den walvisch ; maar wanneer wij eenige maanden daarna naa *Europa* wederkeerden , vonden wij denzelfden walvisch , slechts weinige Engelfche mijlen van dezelfde plaats ;

plaats, dood drijven op het water. De visch was meer dan honderd Rhijnland-sche roeden lang; waarom wij maar eent zeer klein gedeelte van een zoo groot gedrogt aan boord konden krijgen. Wij zetteden derhalven onze sloepen uit, en konden niet, dan met veel moeite; zijn kop afhakken, waarin wij tot onze grote blijdschap het anker en nog boven de veertig vademen van het kabel vonden. Dit lag verborgen aan de linker zijde van den bek, vlak onder de tong; 't welk de waarschijnlijke oorzaak van deszelfs dood was: want de tong was aan dien kant heel zeer gezwollen, en voor een groot gedeelte ontfoken. — Dit was het eenigst buitengewoon toeval, 't welk ons op de reis bejegende. Evenwel had ik bijna nog een gedeelte van ons ongeluk op dien dag vergeten te melden, te weten: terwijl de walvisch met het schip weg zwom, sloeg hij een lek in hetzelfde, waardoor zoo veel water in liep,
dat

dat wij het met alle onze pompen niet konden lens houden. Maar tot ons geluk ontdekte ik het lek; het was een groot gat van omtrend één voet over het kruis. Gij zult mij wel willen gelooven, dat dit geval mij een zeer groot genoeg gaf! als ik u verhaald zal hebben, hoe dit schoone fchip met man en muis behouden werd door een zeer gelukkige inval! ik vulde het gat met mijn . . . , zonder mijn broek uit te trekken; ja ware het nog groter geweest, ook dan nog zoude ik het hebben kunnen stoppen: waarover gij u niet zult verwonderen, als ik u zegge, dat ik eigenlijk uit *Westphalen* afkomstig ben (†). Terwijl ik op deze brilzat, had ik het waarlijk vrij koel; maar de timmerlieden verlostten mij weldra uit dezen onaangenaamen staat.

(†) Dit wil zeggen, dat de Ouders van den Baron aldaar gewoond hadden, en hij alzoo in *Westphalen* geboren was. Want op eene andere plaats beroemt hij zig' op zijn koninglijk bloed.

VIII. HOOFDSTUK.

*De Baron baadt zig in de miäaelland-
sche zee. — Hij ontmoet zeer onver-
wagt gezelschap — Komt, tegen zijn
voornemen, in de gewesten van hitte
en duifternis, waaruit hij zig redt
door het dansen van den hornpijp. —
Verschrikt zijne verlosfers, en komt we-
der aan het strand.*

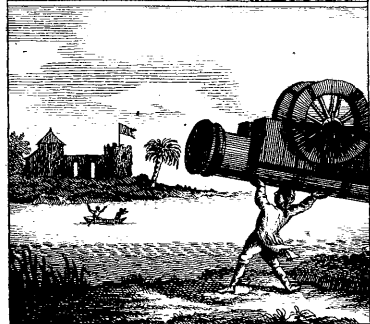
Ik was eens in het grootste gevaar van de waereld, om in de middelland-
sche zee, op de zonderlingste manier, zom-
der medewerking der geneesheeren, en
buiten weeten van cenig mensch, om het
leven te raaken. Op een zomerschen
agtermiddag baadde ik mij, in die ver-
maaklijke zee, dicht bij *Marseille*, wan-

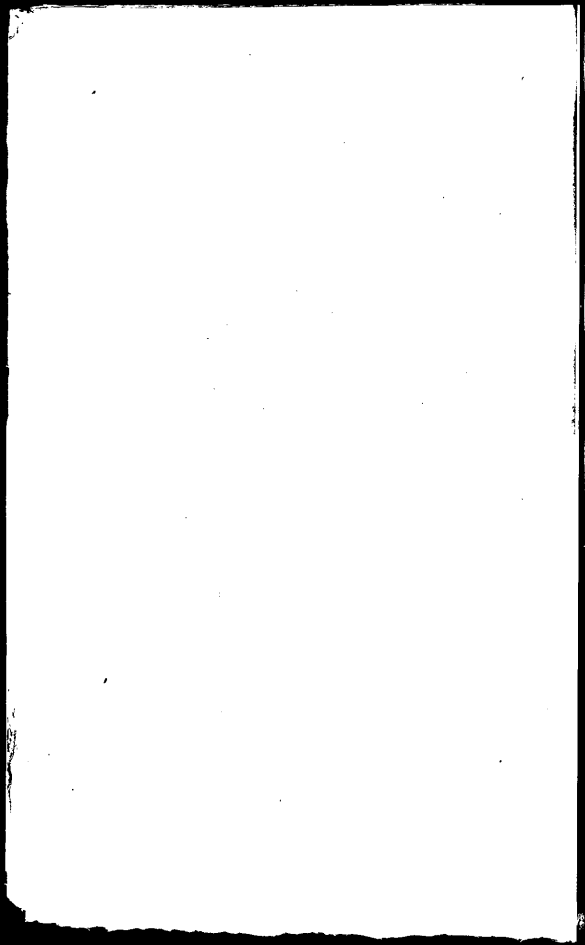
neer ik een zeer groten visch, met zeer
 wijd opgesperde kaken, met de groot-
 ste snelheid op mij zag aankomen. Hier
 was geen tijd te verliezen; en het te
 ontwijken was niet mogelijk. Ik maak-
 te mij daarom terstond zoo klein, als
 in mijn vermogen was, trekkende mij-
 ne voeten zoo hoog op, en sluitende mij-
 ne handen zoo naabij het lijf, als ik
 maar kon. In deze houding was ik in
 een oogenblik tusfchen zijne kaken en
 in zijne maag. Hier was ik een poos
 in den stikdonkersten nacht, en de
 onverdraaglijkste hitte; gelijk gij u ligt
 zult kunnen verbeelden: tot dat ik ein-
 delijk begon te begrijpen, dat wanneer
 ik den visch wat pijn aandeed, hij wel
 blijde zoude zijn, als hij mij wederom
 kwijt was. Daar ik ruimte genoeg had,
 begon ik alle mijne jongens spellen één
 voor één te beproeven; als tuimelen,
 hinkelen, springen, klouteren enz.; maar
 niets scheen hem zoo lastig te vallen,
 als

als de vaardige beweging mijner voeten, met het dansen van den hornpijp. Nauwlijks was ik daarmede begonnen, of ik moest weder uitscheiden, door zijn horten en stooten; ik ging echter weêr voort, en hij brulde vreeslijk; op het laatst ging hij volkomen regt op zijn staart in het water staan, met zijn kop daarboven uitstekende, waardoor hij ontdekt werd door het bootsvolk van een italiaanschen koopvaarder, die daar juist voorbij zeilde, en hem binnen weinig minuten harpoende. Zoodra hij aan boord gehaald was, hoorde ik het volk met elkander overleggen hoe zij hem best zouden opsnijden, om den meesten traan te krijgen. Ik was dus in geen geringe benaauwdheid, dat zij mij omhals zouden brengen met die werktuigen, waarmede zij dit vreemde werk verrigten wilden. Hierom begaf ik mij zoo naa bij het middelpunt, als ik konde: want in de maag van dit schepsel

was ruimte genoeg voor twaalf menschen: en ik verbeeldde mij natuurlijk, dat zij met de ingewanden zouden beginnen. Maar mijne vrees was weldra gefild: want zij begonnen met den buik van anderen af open te snijden. Zoodra ik eenige schemering van licht gewaar werd, schreeuwde ik uit al mijn magt (want ik sprak italiaansch) dat men mij met allen spoed verlossen zoude uit eene plaats, daar ik bijkans gefikt was. Het is mij onmogelijk om naar waarheid te beschrijven de maat en de foort van verbaasdheid en ontsteldtenis, welken op ieders aangezicht geschilderd waren, toen zij de stem van een mensch uit het binnenste van den visch hoorden; maar vooral, toen zij een levendig wel geschaapen naakt mensch uit deszelfs ligchaam met een statigen tred zagen te voorschijn komen; met één woord, Heeren! ik verhaalde hun de gantsche gebeurtenis, zoo als ik ze u verhaald heb,

VI.

heb, terwijl zij van verbaasdheid verftomden.

Na dat ik eenige ververschingen genomen had, sprong ik in zee, om mij af te waschen, en ik zwom naa mijne klederen, welken ik op dezelfde plaats weer vond, daar ik ze gelaten had. Naar de beste berekening, welke ik heb kunnen maaken, was ik juist twee uren, negentien minuten en zeven en dertig feconden in de maag van dit dier opgefloten geweest.

IX. HOOFDSTUK.

Avonturen in Turkije en op de rivier de Nijl — schiet een luchtbol boven Constantinopel naa beneden, en vindt een franschen proefondervindlijken Wijsgeer daaraan hangen. — Gaat in gezantschap naa Groot Cairo, en vermeedert onder weg zijn gevolg met vijf perfoonen van uitstekende bekwaamheden. — Keert van daar terug langs den Nijl, alwaar hij zeer onverwagt wordt opgehouden. — Wint een weddingschap met den Groten Heer. — Proeven der bekwaamheden van zijne bedienden.

Toen ik in den turkschen dienst was, vermaakte ik mij dikwerf met zeilen op de zee van *Marmora*, van waar men een heerlijk gezicht heeft op de gantsche stad *Constantinopel*, en door welke het Serail van den groten Heer bespoeld wordt,

wordt. Wanneer ik op een zekeren morgen verrukt was over de schoonheid van het weder en de helderheid van de lucht, zag ik iets, gelijkende naar een kloot, ongeveer twaalf duimen groot, waaraan, zoo het mij toefcheen, nog het een of ander was vastgehegt. Terftond nam ik mijn grootfte en langfte ganzenroer, waarmede ik nooit uitgaa, of ik doe 'er het een of ander mede op, zoo zulks binnen mijn bereik is: ik zettede daar een kogel op, en fchoot naa den bol, maar 't was mis; ik herhaalde den fchoot met twee kogels, doch vergeefsch; 't voorwerp was te ver van mij af; toen nam ik dubbeld kruid en vijf of zes kogels, welke allen het ding raakten, en aan den eenen kant eene grote opening daarin maakten, en het in zee deden tuimelen. Oordeelt over mijne verwondering, toen ik maar zes voeten van mij af een zeer fraai verguld fchuitje, met een man en een ftuk van een

schaap 'er in, 't wolk wel half gebraden schein te zijn, hangende aan eene verbazend grote Ballon, zag nedervallen. Van mijne verbaasdheid een weinig bedaard zijnde, gebod ik mijn volk om, zoo dicht als mogelijk was, bij dezen vremden luchtreiziger bij te draaijen.

Schoon ik terstond merkte, dat hij een Franschman was, nam ik hem echter bij mij aan boord, met voornemen, om hem in zijn fraai verguld schuitje weder over boord te zetten, zoo hij aan mijne nieuwsgierigheid niet voldeed, en mijnen dienst, dat ik hem van dezen gevaarlijken togt gered had, met geene volledige dankbaarheid beandwoordde (*).

Hij

(*) De Baron, die zoo even een overtuigend bewijs gaf van zijne deftige westphaalsche geboorte: geeft hier een proef van zijne Engelsche opvoeding.

Hij was van zijnen hemelschvluggen tuimel in zee zoo ongesteld, dat hij een geruimen tijd geen woord konde spreken; doch zig een weinig hersteld hebbende, gaf hij mij het volgend verflag van zig zelve en zijne reis. „ Het „ is omtrend zeven of acht dagen gele- „ den, ” zeide hij, „ want den eigen- „ lijken tijd kan ik u niet nauwkeu- „ rig en bepaald opgeven, naardien ik „ de rekening kwijt ben; omdat ik het „ grootste gedeelte van dezen tijd in die „ streken, alwaar de Zon nooit onder- „ gaat, heb doorgebracht — voor om- „ trend zeven of acht dagen was het, „ dat ik te *Land's End*, in 't Graaf- „ schap *Cornwall* in *Groot-brittannie* (*), „ mij-

(*) Dit is de westelijkste uithoek van *Engeland*; van daar is de reis na *Exeter* noordoostwaard aan, en dus geheel over land, ter lengte van 140 engelsche mijlen. Hij had dus op zijn voorgenomen togt geen gevaar van water, al ware hij

nog

„ mijne luchtreis aanvaardde in dit
 „ schuitje, waaruit ik zoo plotseling ben
 „ neergevallen, hangende aan een zeer
 „ grote *Ballon*. Ik nam een schaap me-
 „ de, om met hetzelfde proeven op den
 „ dampkring te nemen: maar tien minu-
 „ ten na het opgaan van de *Ballon*,
 „ veranderde ongelukkiglijk de wind, en
 „ in plaats van mij te brengen naa
 „ *Exeter*, alwaar ik meende neder te
 „ komen, dreef de wind mij zeewaards,
 „ boven welke ik gisfe dat ik zederd
 „ al dien tijd gedreven heb: want ik was
 „ veel te hoog, om water van land te
 „ kunnen onderscheiden.”

„ Mijn honger, dus vervolgde hij,
 „ werd zoo fcherp, dat de voorgeno-
 „ men proeven over de lucht en de
 „ hit-

nog tweemaal die lengte voordgevlogen: want
 eer hij aan den noordoostelijksten hoek bij *Tar-*
mouib aankvam, had hij *Engeland* in deszelfs
 grootfte lengte moeten overvliegen.

„ hitte daarvoor moesten wijken. Op
 „ den derden dag moest ik het schaap
 „ reeds dooden, en daar ik toen onein-
 „ dig ver boven de Maan, en zoo dicht
 „ bij de Zon was, dat ik mijne wenk-
 „ braauwen zengde; plaatste ik het
 „ schaap, waarvan ik de huid eerst had
 „ afgevild, in dat gedeelte van mijn
 „ schuitje, alwaar de Zon kragt genoeg
 „ doen kon, om het vleesch te braa-
 „ den, of met andere woorden, alwaar
 „ de schaduw van de *Ballon* de Zon
 „ niet hinderde, zoo dat het vleesch
 „ binnen twee uren gebraden was.
 „ Dit is in al dien tijd mijn eenigst voed-
 „ sel geweest.”

Hier hield hij op, en was verbaasd
 over de voorwerpen, welken hem om-
 ringden. Toen ik hem zeide, dat het
 't *Serail* van den groten Heer was,
 scheen hij boven mate getroffen te zijn,
 omdat hij gemeend had, dat hij in een
 geheel andere streek was. „ Mijne lan-

„ ge

„ ge vlugt ,” voegde hij 'er bij , „ is
 „ daardoor veroorzaakt , dat een zeker
 „ koord , 't welk vast zit aan een
 „ klepje in de *Ballon* , om daardoor de
 „ ontbrandbare lucht uit te laten , brak.
 Ware de *Ballon* niet aan stukken gefcho-
 ten , gelijk verhaald is , het zoude met
 hem gegaan zijn , als met *Mahometh* ,
 en hij was tot aan den jongsten dag
 tusfchen hemel en aarde blijven han-
 gen.

De grote Heer , bij welken ik door
 de *Keizerlijke* , *Rusfifche* en *Fransche*
 gezanten was ingeleid , gebruikte mij tot
 een zaak van zeer groot gewigt te groot
Cairo ; waarvan ik zeer veel wetens-
 waardige bijzonderheden , dienende tot
 ophelderinge van den opftand der *Noord-*
amerikaanfche Colonien , en deszelfs eer-
 fte en waaragtige oorzaken , zoude kun-
 nen verhaalen — indien de gantsche zaak
 niet van die natuur was , dat ze voor
 eeuwig een geheim moest blijven.

Ik

Ik ging derwaards met al de pragt en staat van een afgezaant der hoge en verhevene Porte; onderweg had ik gelegenheid mijn floet met eenige zeer bekwaame voorwerpen te vermeederen: want toen ik nauwlijks eenige mijlen van *Constantinopel* verwijderd was, zag ik een klein, schraal man met de grootste gezwindheid dwars over het veld loopen, schoon hij aan elk been een stuk lood van wel vijftig ponden zwaarte had hangen. Ik riep: „hoe zoo haastig en waarheen, Vriend! en waarom bezwaart gij u in uwen loop met zulken last?” „Ik ben gaf hij mij ten antwoord, voor een half uur uit *Weenen* gegaan, daar ik bij een voornaam Heer in dienst was; ik gaa naa *Constantinopel* om daar wederom een dienst te zoeken; door het gewicht aan mijne beenen heb ik mijne snelheid, die mij thans niet te pas komt, wat willen maatigen: want *moderata durant* pleeg mijn overleden preceptor te zeggen.” —

gen." — Deze *Azahel* behaagde mij, en ik nam hem in mijn dienst. Na eenigen tijd te hebben voortgereisd vond ik een kaerel, digt aan den weg, op een 'schoon' grasveld liggen, zoo stil als of hij fliep; doch hij was wakker en luisterde met zijn oor zoo opmerkzaam op de aarde, als of hij de tegenvoeters wilde beluisteren. — „Waar luistert gij naa, mijn Vriend?" vroeg ik. „Ik luister tot tijdverdrijf, om te hooren hoe het gras groeid! — en kunt gij dat? — o dat is een beuzeling! — Koom dan in mijnen dienst, Vriend, wie weet wat 'er al niet kan vallen te hooren." De kaerel sprong op en volgde mij. — Een weinig verder stond een jager op een' heuvel met een aangelegd geweer, en schoot in de ruime lucht. — „Veel geluks, veel geluks, jager! Maar waarop schiet gij? Ik zie niets als de ruime lucht." — „Ik neem de proef van dit nieuwe geweer. Gints op den haan van

van den Munster tooren te *Straatsburg* zat een spreeuw, die ik 'er af heb geschoten." Die mijne drift voor de edele kunst van jagen en schieten kent, zal zig niet verwonderen dat ik dezen uitmuntenden schutter terstond om den hals viel. Het spreekt van zelfs dat ik niets spaarde om hem ook in mijnen dienst te krijgen. — Ik reisde met mijnen stoet vervolgens door verscheiden landen en steden, tot aan den berg Libanon. Hier vond ik voor een bosch van cederbomen een stevigen kaerel staan, trekkende aan eenen strik, die om het gantsche bosch gespannen was. „Wat trekt gij daar, mijn Vriend?" vroeg ik hem. „Ik moet timmerhout halen, en heb mijn bijl vergeten: nu moet ik mij zoo goed redden al ik kan." Met deze woorden rukte hij in eens het gantsche bosch, dat een vierkante mijl groot was, op den grond, of het riet was. Gij raadt ligt wat ik deed: ik had deze kaerel niet laten gaan,

gaan, al had het mij het gantsche inkomen van mijne Ambassade gekost. — Tot in het Egyptische gebied voordgereisd zijnde, verhief zig een zoo geweldige storm, dat ik het met wagen en paerden nauwlijks over end ken houden, en vreesde in de lucht gevoerd te zullen worden. Van zeven windmolens, die ter linker zijde van onzen weg op eene reif stonden, slingerden de wieken zoo snel om hunne asfen, als het spinwiel van de vaardigste spinster. Niet ver daar van daan, aan de regter zijde, zag ik een kaerel staan, veel gelijkende naar *John Falstaf*, welke zijn regter neusgat met zijn voorsten vinger toehield. Zoodra deze kaerel onzen angst en verlegenheid zag, wendde hij zig naa ons, en boog zig eerbiedig voor mij. Eensklaps deedt zig geen windje meer voelen, en de zeven molens stonden plotslings stil. Verwonderd over dit voorval, dat mij niet natuurlijk schein toe te gaan, schreeuwde

ik

ik den tovenaer toe: kaerel wat is dat! zit de duivel u in 't lijf, of zijt gij de duivel zelf? „Verfchoon mij, uwe Exellentie: ik maakte daar voor mijn' meester, de molenaer, een weinig wind; en om de zeven molens niet te laten omvallen, heb ik mijn' eene neusgat toe gehouden.” Ei! Ei! een uitmuntende knaap, dacht ik bij mij zelve: die kaerel kan u te pas komen als gij eens bij ftil weer op zee zijt, of als het u, bij uwe terugkomst, aan adem hapert, om alle uwe zonderlinge lotgevallen te water en te land te verhaalen. — Wij wierden het spoe- dig eens, en de windmaker liet zijne molens staan en volgde mij.

Eindelijk kwam ik in groot *Cairo* aan. Zoodra ik aldaar mijnen last naar wensch had uitgevoerd, dankte ik mijn gantsch nutloos gevolg af, en behield alleen de vijf die ik onderweg had aangenomen, om met deze als een ampteloos burger de terug reis te doen.

Het weer was verruklijk, en het gezigt van den *Nijl* was boven alle beschrijving schoon; waarom ik besloot de reis naa *Alexandrie* te water te doen; dit ging uitnemend wel, tot op den derden dag; maar toen begon die rivier verschriklijk te zwellen, (gij hebt allen, denk ik, mijne Heeren! wel gehoord van de jaarlijkse overstrominge van den *Nijl*) en op den volgenden dag stond het land van beide zijden reeds eenige mijlen ver onder water. Op den volgenden dag was ons vaartuig, met het rijzen van de *Zon*, verward in eenige heesters, zoo als ik eerst dacht; maar toen het lichter begon te worden, vond ik mij zelve omringd van amandelen, die volmaakt rijp en zoo smaaklijk waren, als ik ze ooit geproefd heb. Het water peilende bevond mijn volk, dat wij ten minsten zestig voeten van den grond af waren, en dat 'er geene mogelijkheid was om voor of agterwaards te komen;

men ; omtrend de klok negen uren, dit is zoo naa als ik het naar gegiste zonshoogte heb kunnen bepaalen, stak de wind schielijk op, en sloeg onzen boeier op zijde. Hij raakte vol water, en in een oogenwenk zagen wij niets meer daarvan : wij reddeden ons zelveu gelukkig (wij waren zeven man en twee jongens sterk) door ons stijf vast te houden aan de takken van den boom, waarvoor het vaartuig te zwaar was geweest, doch welken ons even konden houden. In dezen staat moesten wij zes weken en drie dagen doorbrengen, en van amandelen leven ! Ik behoeve u niet te zeggen, dat wij water genoeg hadden. Op den twee-en-veertigsten dag naa ons ongeluk viel het water zoo schielijk, als het gerezen was, en op den zes-en-veertigsten konden wij op het vaste land aan wal komen. Het eerste, dat wij met de grootste blijdschap zagen, was onze boeier, zes honderd

voeten liggende van de plaats, daar dezelve gezonken was (*). Nadat wij onze zeilen en klederen in de Zon gedroogd, en zoo veel voorraad te scheep genomen hadden, als wij tot de reis meenden nodig te hebben, gingen wij de plaats opzoeken, daar wij van daan gedreven waren, en bevonden volgens de nauwkeurigste rekening, dat wij meer dan honderd vijftig mijlen, over huizen en boschen, landwaards in gedreven waren. Na eene zeer moeilijke reis van vier dagen, welke wij te voet, op looden schoenen, deden, bereikten wij de rivier, die nu wederom binnen hare oevers getreden was, en verhaalden onze lot-

(*) Deze boeier was een zaandamsch maakfel, en aldaar verscheiden jaren bevaren bij..... die deze schuit zoo netjes had onderhouden, en het ijzerwerk zoo gladjes laten schuuren, dat het onvergankelijk schein. Althands hetzelfde was in al dien tijd niets het minste verroest geworden.

lotgevallen aan den *Beij*, die ons zeer beleefdelyk voorzag van alle noodwendigheden, en ons met één van zijne barken verder liet brengen. Zes dagen daarna kwamen wij te *Alexandrie* aan, daar wij te ſcheep gingen na *Conſtantinopel*. Bij den groten Heer werd ik zeer vriendelyk ontvangen, en had de eer om het *Serail* te zien, waarheen zijne Hoogheid zelve mij geleidde, en mij alle vrouwen, zijue eigene zelfs niet uitgezonderd, aanbod, met vrijheid om uit dezelve zoo vele en die te kiezen, als ik tot mijn eigen vermaak en het vermaak van een half douzijn mijner vrienden zoude meenen nodig te hebben.

Ik genoot naderhand dikwijls de eer van 's avonds met zijne Majesteit te ſpijzigen. Zijn diſch is de uitgezogtſte van alle de Monarchen der waereld. Op wijn, weet gij, moet men aan tafel niet denken; maar het geene niet openlijk

geschied, gebeurd niet zelden in stilte; gewoonlijk stond 'er na den maaltijd een goede fles in zijn Hoogheids Kabinet gereed. Eens gaf hij mij een wenk om hem daarin te volgen. Hij haalde uit een kastje een fles voor den dag, en zei: „MUNCHHAUSEN, gij Christenen weet wel van een goed glas wijn: hier heb ik een flesje Tokaijer, zoo goed hebt gij ze in uw leven niet gedronken.” Zijne Majesteit schonk mij een glas en vroeg: „wat zegt gij 'er van?” „De wijn is goed Z. M. gaf ik ten antwoord; maar vergun mij te zeggen, dat ik ze te *Weenen*, bij wijlen Keizer *Karel den zesden*, veel beter gedronken heb; ik zal uwe Majesteit een fles 'er van bezorgen.” — „Ik houde u aan uw woord; maar wat spoedig.” — „Wat staat 'er op, als ik ze binnen één uur uit den Keizerlijken kelder te *Weenen* laat brengen?” — „MUNCHHAUSEN, denk niet dat ik den spot met mij laat drijven!

doch

doch ik denk dat gij raaskalt." — „Ik zet mijn kop 'er voor te pand; maar uwe Majesteit weet wel dat mijn kop geen wisjewasje is; wat zet uwe Majesteit 'er tegen?" — „Als de vles in een uur hier is, kunt gij uit mijn schatkamer zoo veel geld en klejnoodien nemen, als de sterkste kaerel kan dragen; maar is hij 'er niet, zoo kost het u den kop: ik laat mij niet bespotten."

Terstond schreef ik een briefje aan haare Majesteit de Keizerin, met verzoek, om een fles van dien Tokaijer, waarvan ik zoo dikwijls met wijlen zijne Majesteit haren vader gedronken had. Het was vijf minuten over drie uren toen ik mijnen looper dit briefje ongezegeld ter hand stelde; hij ontdeedt zig van zijn gewicht aan de beenen, en maakte zig op weg; midlerwijl dronk ik met zijne Majesteit verder onze fles ledig.

Ondertuschen was het reeds kwartier voor vieren geworden, en ik be-

gon, dit moet ik bekennen, tusſchen beide een weinig beangſt te worden: want het ſcheen mij toe dat Z. M. nu en dan op het Horlogie zag, om, als het tijd was, den ſcherprichter te laten komen. Ik kreeg nog wel verlof om eens in de lucht te gaan; maar wierd door een paar gediensfige geesten gevolgd, die mij niet uit het oog verloren. In dezen angſt, daar de wijzer reeds op vijfenvijftig minuten ſtond, liet ik mijn Hoorder en Schutter roepen, welken ik mijne verlegenheid te kennen gaf. De Hoorder lag zig plat op den grond neder om te horen of hij mijn Loper niet ergends vernam. Tot mijne ontſetkenis zei hij mij, dat de flungel, een goed end van ons af, in diepen ſlaap lag te ronken. Zoo dra mijn brave Schutter dit hoorde, liep hij op een hoog Terras, rekte zig uit op zijne toonen en riep met drift: „bij mijn ziel daar ligt de lap, onder een ei-

eikenboom, bij *Belgrado*, met de fles naast hem; wagt ik zal hem wakker kittelen,” Hier op mikte hij met zijn roer, en schoot de volle lading in het midden van den boom. Een hagelbui van takken, knoppen en bladen viel op den slaper; dit deed hem ontwaken, en bragt hem, daar hij vreesde zijn tijd verflapen te hebben, zoo spoedig op de been, dat hij, met zijn fles en een eigenhandig antwoord van hare Majesteit, een half minuut vóór vier uren in des Sultans vertrek aankwam.

Heeren! hadt gij den groten Heer eens zien slurpen! „Gij moet mij niet kwalijk nemen, MUNCHHAUSEN, zei hij, dat ik deze fles voor mij behoude; gij staat te *Weenen* beter dan ik, en zult wel meer weten te krijgen. Maar ik moet u de weddenschap betalen.” Met een floot hij de fles in zijn kastje, en liet den schatbewaarder komen, zeggende tegen

hem : „ laat aan mijn' vriend MUNCHEHAUSEN zoo veel uit de schatkamer volgen, als de sterkste kaerel kan mededragen.”

Ik verzuimde geen oogenblik om dit bevel te doen gelden, en begaf mij met mijn sterken kaerel naa de schatkamer; daar hij zig zoo wel belaadde, dat het kleinste gedeelte overig bleef. Met dezen buit begaf ik mij regelregt naa de haven, daar ik een tamelijk groot schip huurde en terstond met mijne vijf bewaame bedienden onder zeil ging, om mijn buit in zekerheid te brengen, vóór dat eenig beletzel kon tusfchen beide komen. Het geen ik gevreesd had gebeurde, nauwlijks was ik twee mijlen van de wal, of ik ontdekte dat de gantsche *Turksche* vloot mij met volle zeilen kwam nazetten; ik moet bekennen dat mijn hoofd, dat nauwlijks weer vast begon te staan, op nieuw aan 't waggelen raakte. Mijn windmaaker bemerkte dit
niet

niet zoodra, of hij sprak mij moed in, plaatste zig bij het roer, met zijn linker neusgat naa de *Turksche* vloot en het regte naa ons zeil, en blies zulk eene menigte wind, dat de Vloot, vrij gehavend aan masten en wand, naa de haven wierd terug gedreven, en mijn schip binnen weinig uren gelukkig in *Italie* aanlandde. Doch ik had van mijnen schat weinig nut: want de armoede en beedelarij is daar zoo groot, en de Politie zoo slegt, dat door mijne goedhartigheid een groot deel van denzelfen in handen der beedelaars geraakte, terwijl het overige mij, op mijne reis naa *Rome*, op het geheiligd gebied van *Lorette*, ontnomen werd door eene bende rovers; wier geweten hen daarover niet veel onrust zal veroorzaakt hebben: want de buit was nog zoo aanzienlijk, dat het gantsche gezelschap, zoo voor zich zelf als voor zijne erven en nakomelingen, voor het duizendste gedeelte daarvan volkomen af.

aflaat voor alle bedrevene en nog te bedrijven zonden , uit de eerste en beste hand te *Rome* kon koopen.

X. HOOFDSTUK.

De Baron geeft zijnen ouden Vriend, den Generaal Elliot, een bezoek in de belegering van Gibraltar. — Doet een Spaansch oorlogschip zinken. — Ontwaakt eene oude vrouw op de Afrikaansche kust. — Vernielt al het geschut van den vijand; maakt den Graaf van . . . verschrikt, en jaagt hem naa Parijs. — Verlost twee Engelsche verspieters, met dienzelfden slinger, waardoor Goliath ter neder werd geslagen, en doet de belegering van Gibraltar opbreken.

Geduurende de laatste belegering van Gibraltar ging ik met een vloot voorraadschepen, onder het bevel van Lord Ho-

WE,

WE, een bezoek geven aan mijnen ouden vriend, den Generaal ELLIOT, die door de roemrijke verdediging dezer plaatse onverwelklijke laurieren behaald heeft. Nadat de wederzijdsche blijdschap, die bij eene onverwagte ontmoeting van twee oude vrienden altijd pleeg te ontstaan, bedaard was, ging ik den staat der bezettinge onderzoeken, en de verrigtingen van den vijand opnemen; ten welken einde de Generaal mij vergezelde. Ik had een overheerlijken telescoop van DOLLAND bij mij, waardoor ik ontdekte, dat de vijand juist naa die plaats, alwaar wij ons bevonden, een vier-en-twintig ponder wilde losbranden. Ik gaf den Generaal te kennen, wat werk zij onder handen wilden nemen; hij zag daarom ook door het glas, en vond mijne gissing gegrond. Terstond beval ik, met verlof van den Generaal, dat aldaar een agt-en-veertig ponder van de naastgelegene batterije zoude gebragt worden; dit stuk stelde

ik zoo nauwkeurig (ik heb verscheiden jaren als konstapel onder de *Poolsche* Geconfoedereerden gediend) dat ik geen ogenblik aan eene goede werking twijfelde.

Ik bleef den vijand gadeslaan , tot dat ik zag , dat hij het lont aan het stuk aanbragt , waarop ik het sein gaf , dat ons stuk ook zoude losbranden . De twee kogels ontmoeteden elkander bijna op het midden , en zij bonsten met een allerverschriklijkst geweld tegen elkander . De uitwerking was niet minder verbazende . De kogel van den vijand vloog met zulk een geweld terug , dat hij den kaerel , die het stuk had afgeschoten , het hoofd affloeg , benevens nog zestien anderen , welken dezelve in zijn voordsnellen naa de kust van *Barbarije* ontmoette ; maar hier was zijne kragt reeds dermate gebroken , dat hij , na nog drie masten van schepen , die aldaar in een regte lijn agter elkander in de haven lagen , doorboord te hebben , niets meer konde uitvoeren , dan door
het

het dak eens armen daglooners hut, staande omtrend vijftig roeden landwaards in, te vliegen; waarna hij eindelijk smoorde in den mond van eene oude vrouw, die op haar rug lag te slaapen, en het overfchot van hare tanden weg nam. De man van deze vrouw kort daarna te huis komende wilde den kogel uit den mond trekken; maar te vergeefs: hierom beukte hij denzelfven naa binnen met een moker tot in de maag; van waar die goede oude floof deze pil volgens den natuurlijken loop naa beneden kwijt raakte. Maar dit was de eenigste dienst niet, welken wij van onzen kogel hadden: want hij dreef niet alleen den vijandelijken kogel terug, gelijk ik beschreven heb, maar volgens het oogmerk, 't welk ik daarmede had, ging de onze voord, en ligtte dat zelfde stuk van den vijand, 't welk tegen ons gebruikt was, uit zijn affuit, en wierp het in het ruim van een fchip, dat het door de kiel heen vloog.

In één oogenblik was dat fchip vol water, en zonk met meer dan duizend fpaanfche matrozen, behalven een zeer aanmerklijk getal foldaten, waarvan niet één gered werd: Dit was een bij uitftek goed werk; hiervan ben ik verzekerd: evenwel wil ik de verdienften daarvan niet aan mij zelven alleen en geheel toefchrijven: mijn vernuft en oordeel fpeelden zekerlijk wel de voornaamfte rol in deze beuzelarije (wat betekenen toch eenige duizende menfchen tegen een fchonen barren klip!); maar mijn goed geluk ftond mij ook hier een weinig ten dienfte: want de man, die onzen agt-en-veertig ponder geladen had, had bij verzinning een dubbele maat kruid genomen: buiten welken gelukkigen misflag wij nooit zoo goed, boven alle verwagting, zouden geflaagd hebben, vooral in het terug kaatsen van s'vijands kogel.

De Generaal ELLIOT wilde mij een aanzienlijken post bij de artillerie geven, om dezen mijnen bijzonderen en gewigtigen dienst eenigszins te beloonen; maar ik wees alles van de hand, behalven zijne dankzegging, welke ik van hem op den avond van denzelfden dag, in tegenwoordigheid van alle de Officieren van de bezetting, over tafel ontving.

Naardien ik voor de Engelschen, die boven allen twijfel een zeer braaf volk zijn, zeer vooringenomen ben, wilde ik van deze benauwde plaats niet vertrekken, voor dat ik een nieuwen en gewigtigeren dienst aan de bezetting gedaan had; waartoe ik binnen drie weken gelegenheid kreeg. Mij als een Priester gekleed hebbende, floop ik om één uur in den morgenstond uit de vesting, ging door de voorposten en kwam ongemerkt in 't midden van het vijandelijk leger. Hier begaf ik mij naa
de

de tent, waar in de Graaf van A****, benevens den opper-bevelhebber, en verscheiden andere van de voornaamste Officieren, krijgswaad hielden, en hun plan, om den volgenden morgen een storm op *Gibraltar* te waagen, voor de laatste maal overwogen. Mijne vermomming was hun ongeluk: want veele hadden te slaaffchen eerbied voor het heilig kleed, 't welk ik aan had, dan dat zij mij uit hunne vergadering durfden weg jaagen, gelijk ik verdiend had; evenwel moet ik aan 't gezond verstand van anderen dit recht doen, dat ik op hun gelaat de duidlijkste blijken van ongenoegen en wantrouwen bespeurde, en de grootste genegenheid, om den heer Pastoor eens helder den mantel te laten uitvegen; maar zij durfden zulks niet openlijk vertoonen, noch daaraan toegeven; uit vrees, dat zij het blind en bijgelovig gemeen, welks gunst en genegenheid zij niet door een gewaan-

den ijver voor den Godsdienst (dien gewonen kunstgreep van staatkundige en heerschzuchtige deugnieten!) maar door hunne ervarenis en dapperheid gewonnen hadden, van zig verwijderen en vervremden zouden. Ik kon derhalven aldaar zeer gerust en veilig blijven, en hoorde alles, wat 'er omging, tot dat zij scheidden, om zig nog eenige uren ter ruste te begeven. Toen ik zag, dat het gehele leger, zelfs de schildwachten, in den diepsten slaap gedompeld waren, ging ik zonder toeven aan 't werk; al hun geschut (meer dan drie honderd stukken van agt-en-veertig tot vier-en-twintig ponden ijzers) ligte ik van de affuiten en ging ze meer dan een half uur ver in zee brengen. Daar ik moederziel alleen was, en zelfs geen kleinen jongen tot mijner hulpe had; was dit het zwaarste werk, dat ik ooit onder handen heb gehad; behalven toen ik met het befaamde turksch stuk geschut, door

door den Baron de TOTT zoo zwierig beschreven in zijne gedenkschriften, waarvan straks nader, over de straat van *Constantinopel* zwom. Daarna stapelde ik alle de affuiten en legerkarren, in 't midden van het leger, op elkander, nemende dezelve twee aan twee onder mijne armen; zoo omdat 'er haast bij 't werk was, als omdat ik door het kraaken van de wielen niet gehoord en ontdekt zoude worden. Dit maakte een schoone vertooning: want de berg van affuiten en karren was ten minsten zoo hoog, als de rots van *Gibraltar* (*). Toen ontfak ik een lont, slaande met een stuk van een agt-en-veertig ponder tegen

een

(*) Hoe de Baron in staat was, alle deze karren zoo spoedig en gemakkelijk bij elkander te krijgen, is ligt te begrijpen!! Maar hoe hij ze zoo hoog heeft kunnen brengen zouden wij nooit hebben kunnen bezeffen, had hij ons zijne verwonderlijke kunsten, waarbij van GUSSUM en

des-

een vuurfleên, welke twintig voeten boven den grond lag op een wal, door de Mooren bij hunnen inval in *Spanje* opgeworpen; en ftak daar mede den gantfchen boedel in brand. Ik had haast vergeten te zeggen, dat ik alle de amunitiewagens boven op den top van dezen berg had geworpen.

Ik had het brandbaarfte onder op den grond gelegd, met zoo veel overleg en oordeel, dat alles in één oogeblik in ligter laaie vlam ftond. — Om alle vermoedens voor te komen, had ik een spaanfchen foldaat ftillekens den nek omgedraaid; trok zijne klederen aan, en ging in zijne plaats fchildwacht houden: ook was ik de eerfte, die allarm maakte,

deszelfs waardige Opvolger, de heer RIDDER M. I. I. PINETTI, WILLEDALE DE MERCI, Profefor en Demonstrator der Phijfca, maar klederen zijn, niet medegedeeld in het ftot van dit, en in het XII. hoofdfuk.

te, en de grootſte verbaasdheid toonde. Het geheele leger was verſtomd; en het algemeen beſluit was, dat de vijand de ſchildwachten omgekocht hebbende, zeven of agt regimenten gebruikt had, om deze ijslijke verwoeffing uit te regten. Mr. DRINKWATER verhaalt, in zijne geſchiedenis van deze beroemde belegering, dat de *Spanjaarden* een zeer zwaar verlies leeden door een brand, welke in hun leger ontſtond, maar waarvan men de oorzaak nooit geweten heeft. En hoe zoude hij die hebben kunnen weten? daar ik, hoe zeer ik door dit werk van weinige uren in ééne nacht, de eenigſte ben, aan wien de *Engelſchen* het behoud van *Gibraltar* te danken hebben, deze zaak echter nooit voor dezen dag aan iemand, zelfs niet aan den Generaal ELLIOT, heb bekend gemaakt. De Graaf van A**** liep met zijn gantschen ſtoet van ſchrik weg; zij ſtonden op den gantschen weg niet ééns ſtil.

hoewel zij te voet waren, tot dat zij *Parijs* bereikt hadden, alwaar zij binnen veertien dagen aankwamen. Ja deze akelige brand had hen dermate ontsteld, dat zij wel drie maanden lang niets ter hunner herstellinge konden gebruiken, maar gelijk de cameleon van den wind leefden.

Zo iemand van 't gezelschap mogte te kennen willen geven, als of hij twijfelde aan de waarheid van deze gebeurtenis, dien bekeure ik voor een stoop brandewijn, om denzelfen in één teug uit te drinken; en om de flesch of de kom waaruit hij gedronken heeft, insgelijks naa binnen te slaan.

Twee maanden, naadat ik dezen dienst aan de belegerden gedaan had, zat ik, met mijnen vriend, ELLIOT, te ontbij-

bijten; wanneer een bom (want ik had geen tijd gehad om zoo wel de mortieren, als het kanon van den vijand weg te brengen) in de kamer viel, daar wij zaten, en zig op de tafel nederzette. De Generaal verliet, gelijk de meesten doen zouden, terstond de kamer; maar ik vatte ze op, eer zij barstte, en nam ze mede naa den top van de rots. Van hier den vijand, op eene hoogte bij de zee kust gelegerd, beschouwende, ontdekte ik een groote menigte volks, onder elkander heen en wederloopende; maar met het bloote oog kon ik niet onderscheidenlijk zien, wat zij eigenlijk uitvoerden. Ik was juist bezig met mijn teleskoop te stellen, wanneer ik bespeurde, dat twee van onze Officieren, waarvan de één een Generaal, de ander een Colonel was, met welken ik den voorgaanden avond had doorgebracht, en die te middernacht waren uitgegaan, om het vijandelijk leger te bespieden, gevangen

waren genomen , en nu regelregt na de galg gebragt werden , om opgehangen te worden . Ik had de bom nog in mijne hand , maar de afstand was te groot , om ze uit de hand weg naa den vijand te werpen ; zeer gelukkig herinnerde ik mij dat ik denzelfden slinger , waarvan DAVID zig in het slaan van GOLIATH bediende , in mijn zak had ; ik legde mijn bom daarin , en slingerde dezelve , dat zij midden onder het volk nederviel , en zoo als zij viel , barstte . Zij vernielde allen , die zig aldaar bevonden , behalven onze twee brave helden , die 'er behouden af kwamen , door dat zij zoo hoog gehangen waren : want zij waren even afgeftoten ; maar een stuk van de bom vloog met zoo grote kragt tegen den voet van de galg , dat dezelve terftond omver viel . Onze twee vrienden voelden niet zoodra den vasten grond onder de voeten , of zij zagen rond

naa

naa de oorzaak, waarom zij schier zoo spoedig nedergelaten werden, als zij waren opgehangen. Oordeelt over hunne verwondering, mijne Heeren! wanneer zij zagen, dat de wacht, de beul en alle de nieuwsgierige aanschouwers het in 't hoofd gekregen hadden, om de reis naa de andere waereld vroeger, dan zij, aantenemen. Zij wisten niet, maar vreesden, of hier onder wel niet iets anders schuilen mogt; waarom zij hunnen tijd niet wilden verspillen, gelijk die geleerde, die, een kop van een hollandschen tabakspijp op den kant van den *Teems* gevonden hebbende, drie jaren agter één aanhoudend zijne hersenen (*) versleet, om te onderzoeken, hoe dezelve daar gekomen ware; en ten laatste besloot, dat een oud wijf van

(*) De Baron vergist zig hier: de man had niets in zijn hoofd, 't welk naar hersenen geleek.

van *Hilversum*, 't welk voor keukenmeid op een zeeuwfchen fmokkelaar gevaren had, den geheelen pijp misfchien uit den tandeloozen mond had laten vallen; waarom hij nog zes dagen na den fteel zocht, maar te vergeefsch. Hierom maakten zij, zonder verwijl, elkanders onbeleeftde ftroppen los, renden naa het ftrand en namen een fpaanfche boot met zes mannen daarin, door welken zij zig na een van onze fchepen lieten roeien, en behouden daar aan boord kwamen: van waar zij, terwijl ik nog bezig was om den Generaal ELLIOT te verhaalen, hoe ik met de bom geleeft had, bij ons kwamen, ons omhelsden, en wij met elkander den dag aangenaam en vrolijk ten einde bragten.

XI. HOOFDSTUK.

Een belangrijk verslag van de voorouders van den Baron. — Een verschil over de plaats, waar NOACH zijne ark bouwde — De geschiedenis van den slinger, en deszelfs hoedanigheden. — Een begunstigd digter wordt ingeleid, maar op geen roemrijke manier — Koningin ELIZABETH, en hare gaaf van onthouding. — De vader van den Baron kruist van Engeland naa Holland op een zeepaard, 't welk hij voor zeven honderd dukaten verkoopt.

Ja! ik zal aan uw verlangen voldoen, mijne Heeren! — immers zie ik aan uwe ogen, dat gij begeert te weten, hoe ik in 't bezit van zoo groten schat, als de bovengemelde slinger is, gekomen
men

men ben — onder één beding echter, dat gij van deze mijne openhartigheid geen misbruik maakt, en de huistwisten, welken onder mijne voorvaders hebben plaats gehad, en altijd behooren geheim gehouden te worden, niet verder voord verhaalt.

Weet dan, dat ik in een regte lijn afstamme van MERAB, oudste dogter van zijne Israëlitische majesteit, Koning SAUL den eersten. Zij was, gelijk gij weet, eerst aan DAVID verloofd, en, het welk gij noch iemand wist, kreeg van hem, tot pand zijner minne, dezen slinger. Maar haar Koninglijke vader, die vrij onbestendig van aard was, trouwde haar daags daaraan uit aan ADRIËL den MEHOLATHITER; en dewijl hij daarenboven zeer bijgeloovig was, wilde hij, dat deze wonderbare slinger van DAVID, waarin hij een meer dan gewoone kracht onderstelde, aan ADRIËL en de oudste zoons in deszelfs geslagt,

ten

ten eeuwigen dage , als een bijzonder eigendom zoude toebehooren : opdat ADRIËL voornoemd , en zijne kinderen en kindskinderen na hem , altijd , gelijk ALEXANDER EN CAESAR deden , zouden kunnen zeggen : ik kwam , ik zag , ik won ! 't Gebeurde op zekeren tijd , dat een zeer hevig huis krakeel tusfchen ADRIËL EN MERAB ontftond over een zaak van het alleruiterfte gewigt ; te weten , waar de plaats was , daar NOACH zijne ark had gebouwd , en waar deze na den vloed gebleven was . Dit gefchil liep zoo hoog , dat 'er een fcheiding van huwelijk op volgde : maar naardien zij begreep , dat de ftinger eigenlijk aan haar en niet aan haren gewezen' echtgenoot behoorde , maakte zij hem denzelven , s' nachts , voor dat zij fcheiden , afhandig , en befchonk daarmede haren jongften zoon , die de zijde van de moeder gekozen had , en haar overal vergezelde . Dit verwekte

te in het vervolg wel een groten haat tusſchen de broeders en hunne vrienden, zoodat zij dikwijls handgemeen raakten, maar de partij van MERABS zoon behield altijd de overhand; zoodat de ſlinger van dien tijd af onafgebroken in zijn geſlagt gebleven, en alzoo, van vader tot zoon overervende, in mijne bezitting gekomen zij.

Een van dezelfs eigenaars, mijn betoud-over-groot-vader, die voor omtrend twee honderd en vijftig jaren leefde, reisde naa *Engeland*, en werd aldaar zeer bekend met een groot digter, die door het ſtelen van herten zeer beroemd was: zijn naam was, zoo ik dien wel onthouden heb, SHAKESPEARE. Deze leende dien gedugten ſlinger zeer dikwijls (*) en doodde

(*) Men verwondere zig niet, dat mijn betoud-over-groot-vader dezen ſlinger op een ſpeeltogt-

de daarmede zoo veel wild van *Sir THOMAS LUZY*, dat hij het lot van mijne twee vrienden te *Gibraltar*, ter nauwernood ontging. De arme *SHAKESPEARE* raakte in de gevangenis; en mijn voorvader bezorgde hem zijne vrijheid op eene zeer zonderlinge wijze. Koningin *ELIZABETH*, die toen op den throno zat, verviel, gelijk bekend is, in de grootste zelfsverveeling; de geringste zaak ontrustte haar, 't zij zij zig klee'dde of ontklee'dde, 't zij zij at of dronk; en alle andere verrigtingen, welken wij verzwijgen zullen, maakten haar het leven tot een last. Maar hij leerde haar de kunst, om dit alles door een gemagtigde te verrigten! En welke vergelding, denkt gij, dat die edelmoedige Vorstin in staat was, hem

VOOR

togtje bij zig had. Volgens den uitersten wil van *MERAB* moet ieder eigenaar hem altijd bij zig hebben.

voor zoo gewigtigen dienst te doen aannemen? — geene andere, dan SHAKESPEARE in vrijheid te stellen. Zoo groot was zijne genegenheid voor dezen beroemden schrijver, dat hij met vermaak zijn eigen leven verkort zoude hebben, om de dagen van zijnen vriend te verlengen.

Ik heb nooit gehoord, dat één van hare majesteits onderdanen, en met naame de *vleescheters*, (*), zoo als zij in dien tijd plegen genoemd te worden, (hoewel ik weet, dat zij door die tijding zeer getroffen waren,) afgekeurd hebben, dat zij zoo geheel zonder allen voedsel leefde. Zij leefde maar zeven en een half jaren, naadat zij zoo matig was geworden.

Mijn

(*) *Beef-eaters*. Een naam die niet zelden door hen die gaarne rundvleesch aten, en het uit *oekonomische* oorzaken moesten laten, aan de Koninklijke Gardè gegeven wierd

Mijn vader, die de onmiddellijke bezitter van dezen slinger vóór mij was, en van wien ik hem kort voor mijne reis na *Gibraltar* erfde, heeft mij daarvan de volgende bijzonderheid verhaald, welke zijne vrienden ook dikwijls van hem gehoord hebben, en aan welker waarheid niemand twijfelt, die den eerlijken ouden man gekend heeft.

Hij wandelde aan het strand bij *Harwich*, met den slinger in zijn zak, en was nauwlijks één mijl gevorderd, wanneer hij een stout beest, het zeepaard genaamd, ontmoette, 't welk met open muil en groote woede op hem kwam inloopen: een oogenblik stond hij in twijfel wat te doen; maar om zijnen slinger denkende, ging hij honderd treden agterwaards, nam een paar kittelsteenen, welke bij menigte aan 't strand liggen, en slingerde ze beiden zoo behendig naa het dier, dat ieder steen een oog weg nam, en in de

holligheden , die zij gemaakt hadden , bleeven zitten. Hierop sprong mijn vader op het dier , ging op deszelfs rug zitten , en dreef het zeewaards in : want met het verlies van het gezigt verloor het ook zijne wildheid , en was zoo tam als een schaap. Mijn vader gebruikte den slingcr in plaats van een breidel , en al-
 zoo op zijn uiterste gemak dwars door de zee gevoerd wordende , kwam hij in minder dan drie uren aan de overzijde , 't welk een weg is van ten minsten dertig hollandsche mijlen. De waard in de drie schenkkannen te *Helvoetsluis* kost het zeepaard voor zeven honderd ducaten , om daarmede op de jaarmarkten rond te reizen ; en mijn Vader ging den volgenden dag weder met de pakketboot na *Harwich*.

Mijn vader deed op deze reis vele zeer aanmerkelijke waarnemingen , welken ik in 't vervolg zal mededeelen.

XII. HOOFDSTUK.

*Een klugt; de gevolgen daarvan. —
Het Kasteel van Windfor. — De
St. PAULUS kerk. — Het gildehuis
van de geneesheren, de aansprekers,
kosters enz. allen bijkans vernield. —
Vaardigheid der kruidmengeren.*

DE KLUGT.

Deze berugte slinger stelt zijnen bezitter in staat om alles ter uitvoer te brengen, dat hij onderneemt.

Ik maakte een zoo groten luchtbol, dat de menigte van zijde, welke ik daartoe nodig had, allen geloof te boven gaat. Alle de winkels der kooplieden en de werkhuzen der wevers van *Lon-*

den en *Westmunſter* waren niet in ſtaat om zoo veel te leveren , als ik nodig had: ik kwam nog eenige duizende ellen te kort , welken ik met een kleinen luchtbol van *Lijon* ging halen. Met dezen luchtbol en mijnen ſlinger voerde ik vrij wat klugten uit; als bij voorbeeld: het ééne huis van zijne plaats te nemen , en een ander in dezelfs ſtede te zetten , zonder de inwooners in 't minſte te ontrusten , omdat zij meéſt al in een diepen ſlaap waren , of zig vermaakten met de verplaatſingen hunner huizen. Toen de ſchildwacht aan het Kasteel van *Windſor* de klok van *St. Paulus* twaalf uren hoorde ſlaan , kwam dit alleen door mijne kunst. Ik bragt deze gebouwen dien nacht naast aan elkander , door het Kasteel over te voeren na *St. George's Field* , en verplaatſte het weder vóór dat het dag werd , zonder iemand zijner inwooners wakker te maaken. Niettegenſtaande deze

zeer

zeer aanmerkelijke dingen, zoude ik van mijnen luchtbol en deszelfs eigenschappen altijd een geheim gemaakt hebben, als MONTGOLFIER de kunst van vliegen niet bekend had gemaakt.

Op den 30sten van herfstmaand, wanneer het gilde der geneesheeren jaarlijkfche verkiezing van nieuwe deken en vinders pleeg te doen, en bij die gelegenheid een zeer kostbaren maaltijd te houden, vulde ik mijn luchtbol, bragt dien boven het dak van hun pragtig gebouw, floeg mijnen slinger om den vergulden kloot, op den top van deszelfs toren geplaatst, en het ander einde van den slinger aan den luchtbol vast gemaakt hebbende, klom ik met het gehele gestigt en al wat daar in was, tot eene onafmeetbare hoogte, alwaar ik die heeren zes weken lang ophield. Gij vraagt, en dit verwondert mij niet, waarvan zij in al dien tijd leefden? Doch wat dit betreft, zij hadden geen nood ter waereld: want

hunne tafel was zoo rijkelijk, of liever buitensporig, schoon maar voor éénen dag, voorzien, dat zij geen gebrek zouden gehad hebben, al had ik hen tweemaal zoo veel tijds in de lucht hangende gehouden.

Hoe wel ik met dit alles niets anders dan eene onschuldige klugt bedoelde, was het echter de oorzaak van vele ongelukken voor verscheiden eerwaardige personen onder de geestelijken, aansprekers, kosters, doodgravers en dergelijken; zij leeden hierdoor, dit kan ik niet ontkennen, zeer veel nadeel: want het is in *Engeland* eene algemeen bekende zaak, dat zoo lang dit ontzagchelijk gild in de lucht bleef hangen, en die heeren dus niet in staat waren om hunne zieken te bezoeken, in de beide steden *Londen* en *Westmunster* niet één mensch stierf, behalven eenige weinigen, die uitgeleefd waren, en sommige zwartgaligen, die, om hier eene of andere
niet

niet noemenswaardige onaangenaamheid te ontgaan, geweldige handen aan zig zelve floegen; en had dit hangen langer geduurd, zoo waren alle de aansprekers, zeer waarschijnlijk, van honger gestorven, of onmagtig geworden, om hunne schulden te betaalen: de kunst der Kruidmengers, welke geduurende dezen tijd buitengemeen werkzaam waren, kwam hen alleen in hun ongeluk nog eenigzins te hulp.

XIII. HOOFDSTUK.

EEN UITSTAP NAA HET NOORDEN.

De Baron zeilt met Kapitein PHIPPS — valt twee zwaare beeren aan, welken hij ter naauwernood ontkomt. — Wint het vertrouwen van deze dieren, en vernielt duizend van dezelve; laadt het schip met derzelyver hammen en huiden; zendt de eersten overal ten geschenke rond; en wordt daarvoor op alle feesten van de Stad genodigd. — Een verschil tusfchen den Kapitein en den Baron, waarin de laatste, beleefdheids halve, genoodzaakt is toe te geven. — De Baron weigert de eer van een throon.

Het is u bekend, mijne Heeren! dat Kapitein PHIPPS WILD (*) (naderhand Lord

R * * * *

(*) Of deze PHIPPS WILD, een affammeling is van dien JONATHAN WILD den Groten, wiens le-

R ***** eene reis gedaan heeft naa het Noorden om nieuwe ontdekkingen te doen; en dat ik dezen dapperen en edelmoedigen held, niet als Officier, maar als goed vriend op dezelve verzelde. Toen wij op eene hoge Noorderbreedte kwamen, beschouwde ik de voorwerpen, welken mij omringden, met mijn telescoop, waarmede ik u in mijne ontmoetingen te *Gibraltar* heb bekend gemaakt. Onder anderen zag ik, dacht mij, twee grote witte beeren in een hevig gevegt op een berg van ijs, welks top veel hoger dan onze mast, en een half uur ver van ons af was. Zoo met een sprong ik buiten boord, met mijn schietgeweer op mijn rug, en klouterde dezen
ijs-

leven en daden zoo nauwkeurig en aardig beschreven zijn door den geestrijken en vernuftigen Heer H. FIELDING, meldt de Baron noch de Engelsche uitgever zijner avonturen: de inwoners en de belanghebbende kooplieden van St. Eustathius zullen dit misfchien willen gelooven. —

ijsberg op; maar om boven op den top daarvan te komen, was zoo gemakkelijk niet, als ik mij verbeeld had. De oppervlakte van het ijs was zoo oneffen, dat ik niet dan met de uiterste moeite en onbeschrijflijke gevaren tot deze dieren konde naderen. Dan eens ontmoette ik dwars uitstekende punten, tegen welken ik van onderen op moest op kruipen, om ze te boven te komen, of moest een omweg van ten minsten één uur lang maaken; dan eens werd ik op het onverwagtst gestuit door vreeslijke dieptens, over welken ik moest heen springen; en over het algemeen was het ijs zoo glad als een spiegel, zoo dat ik over dezen korten weg meer dan tien uren doorbragt; eindelijk alle zwaarigheden overwonnen en het einde van mijne reis bereikt hebbende, zag ik dat die twee beeren alleen met elkander speelden. Het eerste, dat ik nu deed, was eene berekening van de waarde hunner huiden:
want

want zij waren ieder zoo groot en dik, als vette groninger osfen; het hierover met mij zelven eens geworden zijnde, meende ik aan te leggen; maar mijn rechter voet gleed uit, ik viel op mijn rug, mijn geweer ging af, en de geweldige slag beroofde mij voor omtrend een half uur van alle mijne zinnen. Maar begrijpt hoe verbaasd ik was, toen ik, wederom tot mij zelven gekomen zijnde, merkte, dat één van deze dieren, die ik zoo even beschreven heb, mij op mijn buik gelegd had, en mij juist aan den band van mijn broek, die nieuw en van hartsleder was, in zijn bek vast hield. Het was zekerlijk voornemens mij elders heen te slepen, wie weet waar heen! maar ik haalde dit mes uit mijn zak (†),
 gaf

(†) De Baron toonde hierop dit vreeslijk werktuig aan zijne vrienden, die meenden, dat zij een lang en breed, scherp tweesnijdend mes, zoo als een bakkers biscuit-mes is, zien zouden. Maar ziet, het was niet anders, dan een tamelijk knipmes.

gaf het eenige houwen in zijn agterpoot, en hakte drie teenen daar af; waarop hij mij terstond los liet en allerverschriklijkst bromde. Zoo als hij van mij weg liep, nam ik mijn roer, en vuurde op hem; waardoor wel deze beer viel, maar ook eenige duizenden zijner witte broederen, die ongeveer een half uur van mij op het ijs lagen te slapen, ontwaakten, en zonder dralen kwamen vliegen naa de plaats, van waar zij het geluid gehoord hadden. Dit zag 'er akelig voor mij uit; en ik was 'er zekerlijk om koud geweest, had ik geen gelukkigen inval gekregen. Ik wilde den beer, kop en al, in de helft van den tijd, welken de meeste menschen tot het villen van een konijn nodig hebben; en slak mij zelven in den huid, mijn hoofd onder het zijne plaatsende. Spoediger, dan ik het u kan zeggen, had het gantsche heir van beeren mij omsingeld; en mijne angst en vrees, geloofst dit vrij, bragten mij in een deerniswaardigen toestand;

fland; maar tot mijn grootst geluk veranderde dezelve welhaast op eene verwonderlijke wijs. Allen kwamen ze mij berieken, en namen mij oogenschijnlijk voor een' broeder *Bruno*: dit bemerkende, en ziende, dat onder hen vele jongen waren, niet veel langer, dan ik, wagtte ik niet lang, maar bootfte hun maakfel zoo goed na als ik kon. Toen zij allen, één voor één, mij, en het dood lighaam van hunnen broeder, wiens huid nu mijn beschermengel was, beriekt hadden, leefden wij zeer wel met elkander; en ik onder vond, dat ik hen in alles, bchalven het knorren, brommen en omhelzen, vrij wel kon naaäpen. Hoe zeer ik nu een beer geleck, was ik echter nog genoeg mensch, om op middelen bedacht te zijn, hoe ik het algemeen vertrouwen, 't welk ik van deze dieren gewonnen had, tot mijn meeste voordeel zoude gebruiken.

Ik had van eenen ouden veld-wondheeler hooren zeggen, dat een wond in
de

de ruggegraat doodelijk is, en dat hij, die ze ontvangt, op 't zelfde tijdpunt sterft. Hiervan besloot ik nu een proef te nemen, en nam wederom toevlugt tot mijn knipmes, waarmede ik den zwaarfien van allen vlak van agteren in den nek tusfchen de fchouders ftak, echter niet zonder zeer grote vrees en ontroering, als niet twijfelende, of het fchepfel, zoo het den fteek overleefde, zoude mij aan duizend ftukken gefcheurd hebben. Maar ik was hierin boven alle verwagting zeer gelukkig: want het beest viel dood aan mijne voeten neder, zonder eenig geluid te geven, of één droppel bloeds te ftorten. Dit gaf mij moed en een voorne- men, om ze allen op dezelfde wijze te vernielen, het welk ik met het grootfte gemak van de waereld, in minder dan anderhalf uuren, verrigtte: want fchoon deze dieren hunne gezellen zagen vallen, hadden zij geen vermoeden hoe genaamd wegens de oorzaak van derzelve dood.

Toen

Toen zij allen dood voor mijné voéten lagen, hield ik mij zelve voor een tweeden SIMSON, die zijne duizenden verflagen had.

Maar ik mag niet gaarn van zulke kleinigheden zoo lang spreken, en zeg daarom nog alleen: dat ik wederom naa het schip ging, en drie vierde gedeelte van de manschap met mij nam, om mij te helpen in het villen van de beeren, en derzelver hammen en huiden aan boord te brengen; 't welk wij in weinige uren deden, en het schip daar mede vol laaden. De andere stukken van deze dieren wierpen wij in zee; zij zouden zekerlijk wel even goed geweest zijn tot spijs als de hammen, zoo ze behoorlijk waren behandeld geworden; daaraan twijfel ik althands niet; maar wij konden in ons schip niet meer bergen.

Zodra wij te huis gekomen waren, zond ik, uit naam van den Kapitein,

K eeni.

eenige hammen ten geschenke aan de Lords van de Admiraliteit, aan de Lords van de Thesaurie, aan den Lord-Major en de Gemeenten van London, aan ieder lid van de verschillende handeldrijvende maatschappijen, en de overigen vereerde ik aan mijne bijzondere vrienden; van allen kreeg ik de hartelijkste dankzeggingen; maar bovenal van de stad, welke mij eens vooral op hare jaarlijksche maaltijd, ter gelegenheid van de verkiezing van eenen nieuwen Lord-Major, noodigde.

Maar de huiden zond ik aan de *Czar*in der Tartaren, tot winterklederen voor hare Majesteit en het hof; waarvoor hoogstdezelve mij een brief van dankzegginge met haar eigen hand schreef, en door een buitengewoon gezand zond, mij haare hand en kroon aanbiedende. Doch ik, die nooit naa Koninglijke waardigheden dong, bedankte hare Majesteit in de allerbeleefdste
 woor-

woorden voor deze gunst. Denzelfden gezant was bevolen, op mijn antwoord te wagten, en hetzelfde *in persoon* aan hare Majesteit over te brengen, waardoor hij drie maanden afwezig was. Het weder antwoord overtuigde mij ten vollen van de sterkte harer genegenheid en van hare grootmoedigheid; hare laatste ongefteldheid was alleen veroorzaakt (zoo als zij, die tedre ziel! zig onlangs in eene geheime onderhandeling met een der Rijksgroten uitliet) door mijne wreedheid. Wat schoons de sexe in mij moge zien, kan ik niet begrijpen: maar deze Vrouw is de eenigste Souvereine Vorstin niet, die mij haare hand heeft aangeboden.

Sommige onbescheiden menschen hebben, alleen door wangunst, verspreid, als of Kapitein PHIPPS WILD, op dezen togt, niet zoo diep, als hij had kunnen doen, in het Noorden ware doorgedrongen. Maar hier moet en zal

ik mij van mijnen plicht ten zijnen opzichte kwijten: ons schip was in een zeer goeden staat en nette orde, tot dat ik het met eene zoo verbazende menigte beerenhuiden en hammen geladen had, dat het dwaasheid zoude geweest zijn om verder te willen gaan; naardien wij nu nauwlijks tegen een labberkoeltje bestand waren, ik laat staan tegen die hooge bergen van ijs, welken wij hooger om den noord ontmoet zouden hebben.

Deze Kapitein heeft zig naderhand dikwijls beklagd, dat hij in de eer van dezen dag, welken hij met nadruk den *beerenhuids-dag* pleeg te noemen, niet gedeeld had (*). Daar bij be-

(*) Ik weet met zekerheid, dat hij zig bij de Lords van de Admiraliteit te meermalen beroemd heeft, dat hij alleen door zijn beleid en moed alle de beeren gevangen had; waardoor hij zig zoo diep in de gunst en de goede gedachten van die Heeren heeft ingedrongen, dat zij hem voor den bekwaamsten man hielden, om een slag van gewigt

benijdt hij mij niet weinig de eer van deze overwinning, en tracht die op allerlei wijzen te bezwalken, waardoor wij meer dan eens de hevigste woorden met elkander daarover gehad hebben, en wij elkander tegenwoordig niet zien of spreken: nu verzekert hij stoutelijk, dat 'er geen verdienste in gelegen is, dat ik de beeren misleid heb, omdat ik mij met een beerenhuid overdekte; ja hij verklaart, dat hij wel zonder deze vermomming onder hen had durven gaan, en dat zij hem nogthans voor een beer zouden aangezien hebben.

Thands is hij een edel Pair van 't rijk; en daar ik te wel bekend ben met goede manieren, wil ik mij over een zoo teder punt met zijn Lordschap in geen verschil inlaten.

wigt te doen in één der laatste oorlogen, waarin hij zig wonder wel boven alle menschelijkheid en geheel naar beeren aard gedragen heeft. *Aantekening van den Engelschen uitgever.*

XIV. HOOFDSTUK.

Onze Baron overtreft den Baron DE TOTT in alle opzigten; nogthans mislukt hem ééne zaak. — Valt in ongenade bij den groten Heer, die bevel geeft om zijn hoofd te brengen. — Ontkomt dit gevaar, en gaat aan boord van een fchip, waarmede hij na Venetie vertrekt. — Afkomst van den Baron DE TOTT, en bijzonderheden van s' mans voorouders — Eenige weinig of niet, bekende bijzonderheden van vroegeren tijd.

De Baron de TOTT maakt van een eenige zaak meer ophefs, dan vele reizigers, die hun gantsche leven hebben doorgebracht met de verfchillende de-
len

len van de waereld door te reizen. Ik voor mij, al was ik uit den mond van een mortier van *Europa* na *Asia* gevlogen, zoude ik daarvan naderhand niet half zoo veel gesnoefd hebben, als hij doet van het affchieten van één turksch kanon. Zijn gezegde nopens dit verwonderlijk stuk komt, naar mijn beste onthoud, hier op neder: „*De Turken*
 „*hadden onder het kasteel, nabij de*
 „*Stad, aan den oever van de vermaarde*
 „*rivier de SIMOIS, een onzagchelijk*
 „*groot metalen stuk kanon, 't welk een*
 „*marmoren bal van ELF HONDERD*
 „*PONDEN zwaarte schieten kon.* Ik
 „*was begeerig, zegt de TOTT, om*
 „*het af te schieten, om dat ik nieuws-*
 „*gierig was, welke uitwerksels het doen*
 „*zoude. Het volk, dat ik bij mij had,*
 „*sidderde op dezen voorslag, naardien*
 „*zij zig verzekerd hielden, dat het*
 „*niet alleen het kasteel, maar ook de*
 „*gantsche Stad verwoesten zou: doch*

„ hunne vrees verminderde op mijne be-
 „ tere onderrigtingen aanmerklijk , en
 „ ik kreeg vrijheid om het aftefteken.
 „ Om het te laaden had ik niet minder
 „ dan DRIE HONDERD EN DERTIG
 „ PONDEN KRUID noodig, en de kogel
 „ weegde, gelijk gezegd is, ELF HON-
 „ DERT PONDEN. Toen de kanonnier
 „ de kogel aanstampte, liepen de overi-
 „ gen weg, zoo ver als zij konden: ja
 „ het was niet dan met de uiterste moei-
 „ te, dat ik den PACHA, die juist
 „ op slag kwam, konde beduiden, dat
 „ 'er geen gevaar was: hij, die het
 „ lont moest aanleggen, beefde als een
 „ riet. Ik ging eenige steenworpen ag-
 „ ter hem staan, gaf het fein en voel-
 „ de een schok, als van eene aardbevin-
 „ ge! Op den afstand van drie honderd
 „ vademmen borst de kogel in drie stuk-
 „ ken, welken over de straat heen
 „ vloogen, in de bergen aan de over-
 „ zijde belandden, en de oppervlakte van
 het

„ het water door de gantsche breedte
 „ van het kanaal deeden op bruïschen.”

Dit is, zoo nauwkeurig als ik het mij kan herinneren, het berigt van den Baron de TOTT, wegens het grootste stuk geschut in de bekende waereld. Toen ik aldaar, niet lang daarna, was, werd in het gantsche ottomanische rijk van niets anders gesproken, en men beschouwde dit affchieten van dat verschriklijkst geschut als een bewijs van s' Barons buitengewonen moed.

Voor een Franschman wilde ik niet onder doen: daarom nam ik dit zelfde kanon op mijne schoulers, en na het volmaakt in evenwigt gelegd te hebben; sprong ik daarmede in zee, en zwom naa de overzijde; van waar ik het ongelukkiglijk wederom wilde brengen op zijne voorige plaats. Ongelukkiglijk, zegge ik: want toen ik het in de hand nam, om het over te werpen, gleed het een weinig te vroeg uit, en viel daar-

door in het midden van de straat, alwaar het nu in zee ligt, zonder eenig vooruitzicht om het ooit weder van daar te krijgen. De grote Heer nam dit be-
toon van mijnen moed en mijne kragten zoo euvel op, dat, niettegenstaande de grote gunst, waarin ik, gelijk ik reeds gezegd heb, (niettegenstaande de schar-historie, die ik u verhaald, en die hij mij vergeven had,) bij zijne Hoogheid stond, die wreede Turk bevel gaf om mij het hoofd af te slaan, en dit alleen, om dat ik een nutteloos stuk van ijdelen pragt in 't water had laten vallen. Eene van zijne Sultans, welker grote gunsteling ik was, liet mij met den meesten spoed hiervan kennis geven, en tevens berigten, dat ik mij bij haar kon verbergen, terwijl men naar mij zocht; van welke en andere gunsten ik het gereedste gebruik maakte.

Maar

Maar den zelfden nacht begaf ik mij aan boord van een schip, 't welk gereed lag om naa *Venetie* te stevenen: wij ligten het anker en waren binnen drie tellens uit het gezicht van *Constantinopel*.

Deze laatste gebeurdenis, welke mij zoo gantsch mislukte, en waarbij ik het leven bijkans inschoot, had ik mischien niet behooren te verhaalen; maar daar dezelve niet strekt tot mijne oneer, wilde ik ze niet agterhouden.

Dewijl ik het geluk heb, mijne Heeren! bij u bekend te zijn, als een aldergeloofwaardigst man, die om al de dogens van de waereld niet ééne onwaarheid zou willen voordbrengen, moet ik u waarschouwen, dat ik voor het volgend verhaal wegens de afkomst van den Baron niet kan instaan, maar het u mededeele, zoo als ik het te *Venetie* van verscheiden menschen zeer dikwijls heb hooren verhaalen.

Een

Een van zijne voorvaderen was geboortig van *Bern* in *Zwitserland*, en een waterdrager te *Parijs*. Deze man maakte op eene zeer toevallige en koddige wijze kennis met de schoonheid, welke hij om eene zeer zonderlinge rede trouwde, en waarmede hij maar éénen dag in het huwelijk leefde. Deze vrouw was geboren in het gebergte van *Savoie*, en had, volgens den aard van dat land, op beide Sexen zoo grillig werkende, een zeer fraaijen groten wen in haren nek. Zij verliet het huis haarer ouders, nog zeer jong zijnde. Te *Parijs*, werwaards zij gegaan was, om haar fortuin te zoeken, leefde zij eenigen tijd van de giften, welken eenige jonge Heeren aan haar uit liefde besteedden. Op zekeren nacht ontmoeteden deze twee vreemdelingen elkander op straat, en kwamen in één punt samen; (zij hadden beiden een weinig te veel gedronken; ook brandden toen in *Parijs* des avonds nog geen lan-

lantaernen; waardoor men elkander in den donker minder ontwijken konde); in dezen stand werden zij door de ronde gevat, naa de wacht, en 'sanderen daags na 't spinhuis gebragt. Beiden verdroot dit opgeslooten en eenvormig leven; beiden dachten op hun ontslag; beiden bedachten hetzelfde middel, en beiden gaven het op denzelfden tijd aan hunne bewaarders te kennen; beiden ontschuldigden hun gedrag door hunne jeugd; beiden zochten het goed te maaken door te zeggen, dat zij aan elkander verloofd waren, en den volgenden dag met elkander in den echt zouden getreden zijn. Beiden kwamen alzo volmaakt met elkander overeen; beiden werden zij ontslagen, en door den aartsbisfchop van *Parijs* door den band des huwelijks vereenigd. Maar de jong getrouwde vrouw, die waande van adellijke herkomfte te zijn, wilde nooit met een zwitserfchen burger

ger te doen hebben : welke , op zijne beurt , begrijpende , dat hij overal te regt konde raaken , zijne preutsche verliet , met welke hij alleen getrouwd was , om zijne vrijheid weder te krijgen ! Deze kiefche vrouw verbond zig kort daarna met een Koning , (wel te verstaan van een poppenspel) reisde met hem op alle kermisfen , en kwam eindelijk te *Rome*. Hier viel zij in de ongenade van haren Vorst , werd uit zijn gebied gebannen en huurde een Oefsterkelder dicht bij het *Vaticaan*. — *CÆSAR BORGIA* , die veel van Oefsters hield , kwam haar dikwijls bezoeken , en bleef wel eens een nachtje over. In één van dezelve ontving de bet-out-over-grootvader van onzen held het eerste bestaan , wiens moeder den volgenden morgen , voor het aanbreken van den dag , *Rome* verliet.

*Die dit verhaal gelooven wil , moge het doen , of een ander vertel-
fel*

fel volgen, waarvan het ééne mij te Constantinopel gegeven is, het andere te Rome. Volgens het laatste zoude hij de zoon zijn van zijns Vaders Vrouw en GANGANELLI, ook bekend onder den naam van paus CLEMENS de XIVde, die hem naa Frankrijk zond, eene goede opvoeding bezorgde, en een goed vermogen naliet: naar luid van het eerste was hij de bekende zoon van mevrouw MARIA WORTHLEIJ MONTAGUE, door haar bij den groten Heer overgewonnen in, haar bezoek van het serail ().*

(*). Over dezen zoon van MYLADY MONTAGUE kan de nederduitsche lezer enige bijzonderheden vinden in de voorrede van den eerwaardigen Heer G. KUIPERS, geplaatst voor de door zijn Eerw. vertaalde reis van d' ARVIEUX naa den groten EMIR, gedrukt te Utrecht bij H. VAN OTTERLOO 1780.

HOOFD-

XV. HOOFDSTUK.

Vervolg van het reisverhaal van Harwisch naa Helvoet. — Beschrijving van sommige zeedieren en andere voorwerpen, nooit bij eenig reiziger gezien. — Rotsen, op dezen togt liggende, zoo groot als de Apische bergen; kreeften, krabben van eene buitengewone grootte. — Eene vrouw in het leven behouden. — Hoe zij in zee viel. — De manier van de Amsterdamsche Maatschappij met een goeden uitslag gevolgd.

In het verhaal van mijns vaders reis over het britsch kanaal naa *Holland* heb ik verscheiden zeer gewigtige zaken overgeslagen, welken wel waardig zijn
der

der vergetelheid ontrukkt te worden ; waarom ik dezelve hier zal voordragen met zijne eigen woorden , zoo als ik ze hem menigmaal aan zijne vrienden heb hooren verhaalen.

„ Toen ik op *Helvoetfluis* kwam ,”
 zeide mijn Vader , „ merkte men op , dat
 „ ik zeer bezwaarlijk adem haalde. Door
 „ de bewoonders naar de reden ge-
 „ vraagd zijnde , antwoordde ik : het
 „ dier , waarop ik van *Harwich* gere-
 „ den heb door de Noord-zee , zwemt
 „ nooit ! dit is de bijzondere eigenschap
 „ en gesteldheid van het zeepaard , dat
 „ het niet kan drijven of zig bewegen
 „ op de oppervlakte van het water.
 „ Het liep ongelooflijk snel met mij ,
 „ van het ééne strand tot het ander
 „ over den bodem van de zee , drij-
 „ vende de vischen in millioenen voor
 „ zig heen. Veelen derzelve waren
 „ zeer verschillende van alle vischen ,
 „ welken ik ooit gezien heb ; sommigen
 L „ had-

„ hadden zelfs het hoofd aan het ui-
 „ terfte puntje van den staart. — Ik
 „ kruiste, dus vervolgde hij, een ont-
 „ zagchelyken reeks van klippen, zoo
 „ hoog als het Alpifche gebergte, over (*);
 „ aan de voeten van deze bergen zag
 „ ik een grote menigte hoge, fraaie
 „ bomen, beladen met zeegewasfen,
 „ als krecften, krabben, oesters, mos-
 „ felen, alikrieken, enz. enz. fommige
 „ van de welken een karrenvragt, en
 „ de minfte een goede kruiersvragt
 „ uitmaakten! Alle visfchen van deze
 „ foorten, die bij ons aan strand ko-
 „ men, en op de markten verkogt wor-
 „ den, zijn een veel kleiner dwergagtig
 „ foort, of liever spoelvrugten, dat is,
 „ zulke vrugten, welken door den flag
 des

(*) De toppen van deze zee-bergen ftrekken
 zig, van den onpeübaren bodem der zee naa bo-
 ven, uit, tot op een diepte van honderd vademem
 beneden de oppervlakte van het water.

„ des waters van de takken der bomen,
 „ waaraan zij groeijen, afgespoeld wor-
 „ den, gelijk de vrugten in onze tui-
 „ nen door den wind worden afgeslagen
 „ van de bomen! De kreeftenbomen
 „ waren de fraaifte, maar de krabben-
 „ en oesterbomen de langfte. De Paerl-
 „ boom is een foort van heeftergewas,
 „ en groeit aan den wortel van den
 „ oesterboom, om welken het zig heen
 „ flingert, gelijk de klimop om den
 „ eik. — Ik zag ook, welke uitwerk-
 „ fels verfcheiden fchipbreuken hier ge-
 „ had hadden; in 't bijzonder van een
 „ fchip, 't welk verongelukt was door
 „ te flooten tegen een zeeberg of rots,
 „ welks top maar drie vademen beneden
 „ de oppervlakte van het water was.
 „ Toen dit fchip zonk, viel het op
 „ zijde, en drong een zeer groten oe-
 „ fterboom uit zijne plaats. Het was
 „ in den rijtijd, wanneer de oesters zeer
 „ groen zijn; veelen werden door den

„ geweldigen stoot gefcheiden, en vielen
 „ op een krabbenboom, welke daar
 „ naast aan stond: zij vereenigden zig en
 „ hebben een tweefoortigen visch voord-
 „ gebracht. Ik deed eenige moeite om
 „ 'er één op te grijpen en mede te ne-
 „ men; maar dit gelukte niet; omdat
 „ mijn zoutwaterige pegafus altijd veel-
 „ tegenspartelde, zoo dikwijls ik hem
 „ in zijnen loop wilde sluiten: daarenbo-
 „ ven was ik toen in een vollen galop
 „ op één der rotsen, die in 't midden
 „ van mijn weg waren, ten minsten
 „ vijf honderd vademen onder de opper-
 „ vlakke der zee, en het gemis van
 „ lucht begon mij zeer hinderlijk te
 „ worden; waarom ik ook geen lust
 „ had, om mijn tijd te rekken: voegt
 „ hier bij, dat mijn toestand in ande-
 „ re opzigten zeer ongenoeglijk was;
 „ want ik ontmoette veele groote vis-
 „ schen, die, om naar derzeiver open
 „ kaaken te oordeelen, niet alleen in
 „

staat

„ staat waren , maar ook groten lust schee-
 „ nen te hebben om ons te verflinden. Daar
 „ nu mijn rofinant blind was , moest
 „ ik alleen de wacht houden tegen de-
 „ ze hongerige heeren , 't welk mijne
 „ moeilijkheden niet weinig vermeer-
 „ derde.

„ Toen wij de hollandsche kust na-
 „ derden , en wij niet meer dan twin-
 „ tig vademen water boven ons hoofd
 „ hadden , meende ik een menschelijke
 „ gedaante in vrouwen klederen , ge-
 „ vende nog eenige tekenen van leven ,
 „ voor mij op den grond te zien lig-
 „ gen ; en daar digt bij zijnde zag ik
 „ dat zij haare hand beweegde , welke
 „ gevat hebbende bragt ik haar als een
 „ lijk aan het strand. Een kruidmenger ,
 „ die pas te vooren door Dr. HAUWES
 „ te *Londen* onderwezen was , vol-
 „ gends de manier van de Maatschap-
 „ pij der drenkelingen , te *Amsterdam* ,
 „ behandelde haar zeer wel naar de

„ kunst, en zij bekwam weder. Zij was
 „ de niet geliefde wederhelft van een
 „ man, die als schipper op den holland-
 „ schen pakketboot op *Londen* voer,
 „ en had, zoo als hij de haven uitzeil-
 „ de, gehoord, dat hij een hoer bij
 „ zig aan boord had. Zij volgde hem
 „ in een open boot naa; en nauwlijks had
 „ haar man haar aan boord geholpen,
 „ of zij wilde hem met zoo veel drifts
 „ aanvliegen, dat hij het raadzaamst oor-
 „ deelde na stuurboord te wijken, en al-
 „ zoo liever te zien, dat zij hare vin-
 „ gers in de golven dan op zijn aange-
 „ zigt tekende. Zoo als hij dacht, ge-
 „ beurde het ook: want geen tegen-
 „ stand ontmoetende viel zij aan den
 „ anderen kant van het schip weder in
 „ het water; waardoor het mijn onge-
 „ lukkig lot werd, om den eersten
 „ grond te leggen tot de wederveree-
 „ ninge dezer twee echtgenoten.”

„ Ik kan mij zeer natuurlijk verbeel-
 „ den, welke vervloekingē deze man
 „ op mij uitgespogen zal hebben, toen
 „ hij bij zijne terugkomst zag, dat
 „ dat lievertje hem opwagte, en van
 „ haar vernam, hoe zij wederom in de
 „ waereld was gekomen. Dan, hoe groot
 „ het ongeluk moge zijn, 't welk ik
 „ dezen armen drommel gedaan heb,
 „ hoope ik, dat hij het mij bij zijn
 „ dood in liefde zal vergeven hebben,
 „ naardien mijn oogmerk goed was,
 „ hoe zeer de gevolgen, dit moet ik
 „ bekennen, allerverfchriklijkst geweest
 „ zijn.”

Van *Holland* sprekende, kan ik niet
 nalaten bij deze gelegenheid hier eene
 ophekdering nopens den laaften oorlog
 met *Engeland* medetedeelen. Mij op de
 vloot van den admiraal PARKER be-
 vindende barstede ik met alle de sche-
 pelingen van spijt, dat die laffe, wee-

ke *Hollanders*, na ons zoo schandelijk in onze hoop en verwagting bedrogen te hebben, nog victorij durfden kraaien, door op de plaats van het gevegt te blijven liggen, terwijl wij, Meesters van de zee! met allen spoed een goed heen komen moesten zoeken. Terwijl de andere Officieren, zig aan hunnen spijt overgeevende, het hoofd lieten hangen als een bies, begon ik op middelen bedacht te zijn, om de schande van dien dag door eene of andere schijnbare uitwerkselen en vrugten van onzen heldenmoed eenigzins te verminderen. Het middel was allerheerlijkst; doch gelukte mij maar ten deele. Ik liet naamlijk terstond al het stukkend glas en porcelein, 't welk op de vloot was, brengen aan boord van den admiraal, smolt het en blaasde een glazen duikerklok, naar de beschrijving van *Desaguliers*, zoo groot, dat twaalf mannen onder denzelve konden
 zit-

zitten en op den bodem van de zee wandelen. Zoo dra was alles niet vervaardigd, of ik begaf mij met zes timmerlieden en de nodige gereedschappen op reis, met voornemen, om de gehele *Hollandsche* vloot te vernielen. Dit gelukte ons naar wensch. met het eerste schip, in welks boeg wij een gat hakten, zoo laag en zoo groot, dat het noch gevonden noch gestopt konde worden. Hierop begaven wij ons naar de andere schepen; maar het opkomend onweder sloeg de boot, welke onze luchtbuizen bestierde, om ver, en wij moesten, tot onze innerlijkste smert, ons voornemen laten vaaren, om zelve behouden te blijven. Den Officier met de vier roeiers van de boot namen wij bij ons in de klok, welken wij omkeerden, en kwamen op deze wijs gelukkig bij den admiraal aan boord; die zig egter wel gewagt heeft, om in zijn berigt aan de LORDS van de admira-

liteit de ware oorzaak van het zinken van *Holland* (*) optegeven.

De vertaler verwacht, dat de nederlandsche lezer, dien de ware oorzaak van dit verongelukken niet onbekend is, weinig geloof aan dit verhaal zal geven.

(*) Deze was de naam van dit vijandelijk schip.

XVI. HOOFDSTUK.

Dit hoofdstuk is zeer kort, maar behelst eene daad, waarvoor de gedachtenis van den Baron dierbaar moet zijn bij iederen Engelschman, bijzonderlijk bij allen die in 't vervolg het ongeluk zullen hebben van krijgsgevangenen te worden.

Op mijn hertogt van *Gibraltar* naa *Engeland* reisde ik door *Frankrijk*, 't welk ik zonder eenigen hinder doen konde, omdat ik geen engelsche van geboorte was. In de haven van *Calais* zag ik een schip binnen loopen, waarop een menigte *Engelsche* matrozen als krijgsgevangenen waren. Zoo als ik hen zag, nam ik het onverwijld besluit, om dezen braven lieden hunne vrijheid weder

der te bezorgen. Tot dat einde maakte ik twee vleugels, ieder van welken honderd-en-twintig voeten lang en twee-en-veertig voeten breed waren : deze vleugels aan mijn lijf vast gemaakt hebbende vloog ik op, met het aanbreken van den dag, toen alle menschen, zelfs de wacht op het dek, nog sliepen. Toen ik boven het schip was, maakte ik met mijn slinger drie ijzeren haken aan de drie masten vast, en het schip alzoo eenige voeten uit het water opgeligt hebbende vloog ik het kanaal over na *Dover*, alwaar ik in een half uur aankwam.

Wat de *Engelsche* gevangenen en *Fransche* wachten aanbelangt : zij waren al twee uren in *Dover* geweest, eer zij ontwaakten; wanneer de *Engelschen*, bemerkende waar zij zig bevonden, hunnen staat met dien der *Franschen* veranderden, en wondernamen, het gene dezen hun ontroofd hadden; *en niet meer*: want zij waren te edelmoedig om wederwrake

te

te nemen, en de *Franschen* op hunne beurt te plunderen.

Van deze vleugelen heb ik in den oorlog met *Holland* nog eenige keeren gebruik gemaakt, doch zelden. Ik bezocht hunne sloopstimmerwerven, — waarop, voor ons *Engelschen*, met al te grooten ijver en voordarenheid gewerkt wierd — om zoodanige hindernissen daar te stellen, als geschikt waren om derzelve arbeid te vertraagen; of zo dit niet gelukte, die schepen voor hen onbruikbaar te maaken; het welk ik deed door de kielen van sommige schepen aan de helling vast te nagelen, waardoor ze niet wilden afloopen, of om ver vielen; of door de bouten en pennen in den boeg los te maaken of die daar uit te haalen, zoodat het schip zoo spoedig zonk, als het te water kwam. enz. enz. (*).

Na

(*) Hierom heb ik altijd moeten lachen over de *Hollandsche* Patriotten, als ik hen in hunne nieuws-

Na het einde des oorlogs heb ik deze vleugelen aan den gouverneur van het Kasteel van *Dover* geschonken, om aldaar ten eeuwigen dage bewaard, en aan de nieuwsgierigen vertoond te worden.

nieuwspapieren hoorde klagen over werkeloosheid — over hunne ongegronde en ongerijmde staatkundige naarvorschingen naar de oorzaken — hun ijdel geschreeuw van verraad en omkoopinge. Ik was geen *Hollander*, deed het buiten weten van een ieder, en kon daarvoor derhalven geen geld trekken. — Zoude de Baron met zijne vleugels wel door het Ministerie gebruikt zijn, om de tijding der vredebreuke en de instructien aan den Heer *RODNEY* over te brengen?

XVII. HOOFDSTUK.

Eene reis naa Oost-indien. — De Baron spreekt van een vriend, die hem nooit misleidde; wint honderd guinees door zijn vertrouwen op den neus van zijnen vriend. — Wild opgestooten in zee. — Eenige omstandigheden, welke, zoo men hoopt, den lezer niet weinig zullen vermaaken.

Op eene reis, die ik naa Oost-indien deed met Kapitein HAMILTON, nam ik een heel besten vriend, waarvan ik zeer veel hield, mede: ik zoude hem, om mij van de gemene spreekwijze te bedienen, voor geen goud zoo zwaar als hij was, hebben willen verkoopen. Het was de beste brak, dien ik ooit zag. Nooit heeft hij mij bedrogen.

gen. Wanneer wij op zekeren dag, volgens de beste waarneemingen, nog ten minsten drie honderd mijlen van land af waren, stiet mijn hond aan: hem meer dan een uur lang met verbaasdheid aangezien hebbende, zeide ik het tegen den Kapitein en alle de andere Officieren aan boord; hen verzekerende, dat wij naabij land moesten zijn, naardien mijn hond wild rook. Dit verwekte wel een algemeen gefchater; maar verminderde geenszins de goede gedachten, welken ik van mijnen vriend had. Na lang voor en tegen spreken hierover, zeide ik stout tegen den Kapitein, dat ik op WIM'S neus meer vertrouwde dan op de oogen van alle de zeelieden aan boord, en dat ik onbeschroomd mijn vragt 'er onder verwedden wilde, (te weten honderd guinees) dat wij binnen een half uur wild zouden opdoen. De Kapitein (een goedhartig man) lachte op nieuw, en begeerde dat Meester CRAWFORD, de
 fcheeps-

chirurgijn mijn pols zoude voelen; het welk hij deed, en verzekerde, dat ik volmaakt gezond was: hierop geraakten zij met elkander in het volgend gesprek, het welk, offchoon zij zeer zagt spraken, en ik op eenigen afstand ware, ik egter verstaan kon.

Kapitein. Het leutert hem zekerlijk in den bol: als een man van eer kan ik zijne weddingschap niet aannemen.

Heelmeeſter. Ik denk daar anders over: hij is volmaakt gezond en bij zijn verſtand (indien men ooit zeggen kan, dat zulke honden-gekken bij hun verſtand zijn, waaraan ik twijfel); maar hij verlaat zig liever op de reuktepelen van zijn hond, dan op het oordeel van alle de Officieren aan boord! hij wil zijn geld gewis verliezen, en verdient zulks rijkelijk.

Kapitein. Zulk een zotskap, die zoo dwaas wil wedden, kan niet gezond zijn; en aan mijn kant zoude het niet braaf

M zijn

zijn, hem te staan. — — Evenwel — als hij met zijn geld nog eens voor den dag komt, zal ik hem medenemen.

Terwijl dit gesprek duurde bleef wim al in dezelfde houding staan, en versterkte mij hoe langer hoe meer in mijn gevoelen. Ik stelde de weddingschap andermaal voor; en zij werd aangenomen.

Eenigen tijd, nadat ik mijn hond had zien aanstooten, waren sommige matrozen gaan vischen in de grote floep, welke agter aan het schip met een touw vast was (het was schoon en stiel weder); maar weinige oogenblikken na onze weddingschap harpoenden zij een buitengewoon groten haai, welken zij aan boord bragten. Toen zij dien opfneeden, om de traan daarvan te bewaaren, ziet, zoo vonden zij in de maag van dit dier niet minder dan zes koppels levendige Patrijzen!

De-

Deze vogels waren zoo lang in die plaats geweest, dat ééne van de hennen op vier kiekens zat, en juist het vijfde uitpikte, toen de haai geopend werd.

Deze jonge vogels werden opgekweekt met een nest jonge katten, die maar weinige minuten te vooren in de waereld waren gekomen! De oude kat was daar zoo mal mede, als met hare eigen jongen, en niet weinig verlegen, toen de oude hare zorgen en bestier ontvloog. Wat de andere patrijzen aangaat, daar waren vier hennen onder; ééne of meer derzelveu zaten, geduurende de reis, aanhoudend te broeden, en alzoo hadden wij in de kajuit altijd overvloedig wild op tafel. Aan mijn besten WIM gaf ik, uit dankbaarheid (want hij had honderd guinees voor mij gewonnen) dagelijks de beenen, en somtijds een geheel vogel, te kluiven.

XVIII. HOOFDSTUK.

Een tweede (maar toevallig) bezoek aan de Maan. — — Het schip door een warrelwind opgenomen tot eene hoogte van duizend Hollandsche mijlen boven het water, daar het een anderen dampkring ontmoet, en in eene ruime haven in de Maan aankomt. — Eene beschrijving van de inwoners, en de wijze waarop dezelve aldaar ter waereld komen. — Dieren, gewoonten, wapens, wijnen, planten, enz. enz. enz.

Ik heb u reeds gesproken van eene reis, die ik naa de Maan gedaan heb, toen ik naa mijn zilveren bijl zocht: naderhand deed ik nog eene reis derwaards, maar op een veel aangenamer en vermaaklijker wijze. Ook vertoefde ik aldaar toen lang genoeg, om het merk-
waar-

waardigste te zien; 't welk ik u nu zoo nauwkeurig, als mijn geheugen toelaat, zal beschrijven.

Ik ging op reis om nieuwe ontdekkingen te doen, zijnde daartoe aangezocht en gedrongen door een verren bloedverwant, die waarlijk geloofde, dat 'er zoodanig een volk, en van die grootte, als GULLIVER beschrijft in het rijk van *Brobdingnag*, zoude te vinden zijn. Ik voor mij hield dat verhaal wel voor een verdigtfel; maar dewijl hij zeer rijk was, en mij tot zijnen eenigsten erfgenaam verklaard had, wilde ik hem niet tegenspreken, en ondernam de reis. Wij zeilden met een aanhoudend gunstigen wind naa de Zuid-zee, daar wij voorspoedig, doch zonder eenige aanmerkelijke ontmoeting, aankwamen, behalven dat wij vliegende mannen en vrouwen zagen, die in de lucht beurtelings handjeplak speelden en een menuet dansten.

Ook zeilden wij het Eiland *Olahite*, waarvan Kapitein COOK spreekt, en waarvan daan hij OMAI mede nam, gelukkig voorbij; maar agtien dagen daarna ontstond 'er een geweldige orkaan, welke ons schip ten minsten duizend mijlen boven het water opligte, en in die hoogte hield, tot dat een labberkoeltje van alle kanten in onze zeilen woei, en ons op eene verwonderlijke wijze hooger en hooger op voerde. Zes weken lang op deze wijze boven de wolken voort gereisd hebbende, ontdekten wij een groot land, als een lichtgevend Eiland, rond en helder, alwaar wij in een zeer goede haven aanlandden, en terstond aan wal gingen. Wij bevonden, dat het bewoond was. Verre beneden ons zagen wij eene andere waereld, en daarin steden, boschen, boomen, bergen, stroommen, zeeën, enz. enz. welke wij gisten, dat onze aarde was, die wij verlaten hadden. Hier zagen wij verba-

zend

zend grote figuren , die drie hoofden hadden , en op gieren redden ; en om u van de grootte dezer vogelen eenig denkbeeld te geven , moet ik u zeggen , dat derzelver vleugels zoo breed waren als ons groote zeil , en wel zesmaal zoo lang (ons fchip was van zes honderd tonnen). De inwoners van de Maan (want wij hoorden nu , dat wij in de Maan waren) rijden niet , gelijk wij op deze waereld doen , te paerd , maar zij gaan op deze vogels eens op een pleiziertogtje uit vliegen. Wij vernamen , dat de Koning van dit Eiland met de z o n in oorlog was. Zijne Majesteit wilde mij met een gezantschap daarheen vereeren ; maar ik bedankte hem daarvoor zeer beleefdelyk.

In *die* waereld zij alle dingen van eene buitengewoone grootte ; een gemene vlieg bij voorbeeld , is ten minsten zoo groot als bij ons een fchaap ; als zij oorlogen , zijn hunne voornaamfte wapens

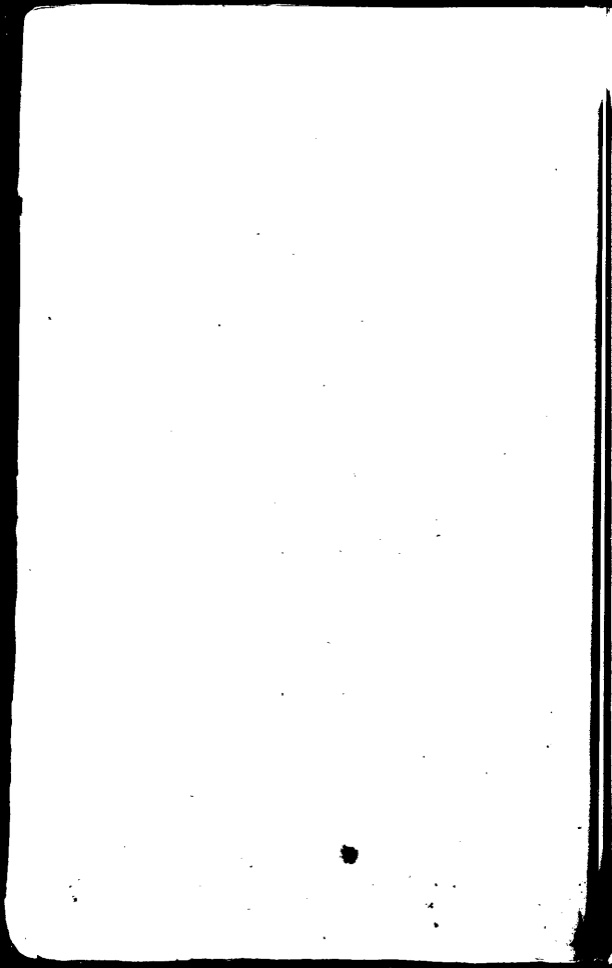
radijzen, welken zij gebruiken als pijlen; zij die daardoor gewond worden sterven op het oogenblik, hoezeer die radijzen noch van natuur noch door kunst vergiftigd maar zeer gezond en smaaklijk zijn om te eten. Als zij geen radijs meer hebben, maaken zij hunne pijlen van de toppen van de aspergien, en hunne schilden van paddestoelen, die aldaar altijd te vinden zijn.

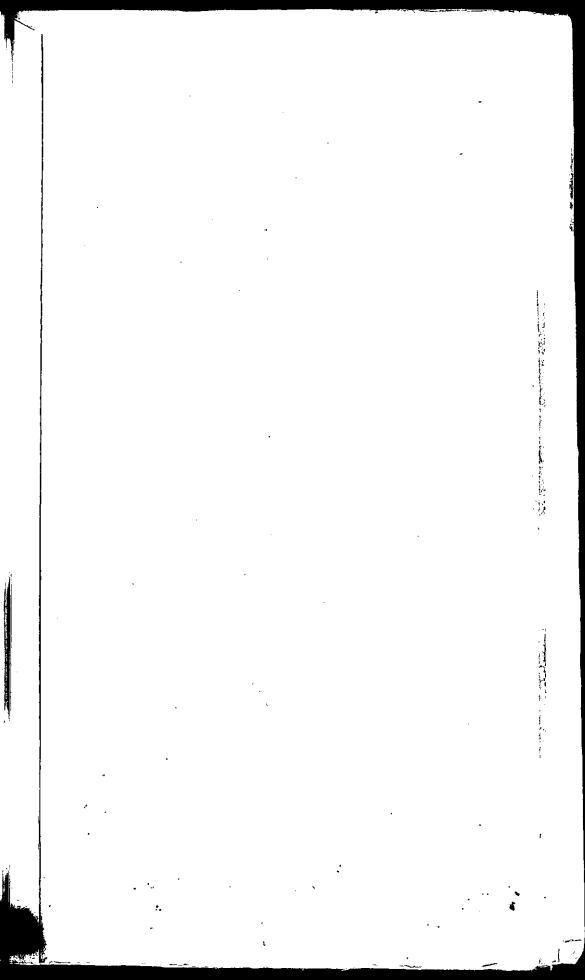
Hier zagen wij ook eenige inboorlingen uit de hondsstar; koophandel deed hun dit zwervend leven verkiezen. Hunne aangezichten waren gelijk die van grote doggen, en hunne oogen stonden op het tipje van den neus. Oogleden hadden zij niet; maar als zij fliepen, bedekten zij hunne ogen met de tong. Over het algemeen waren zij twintig voeten hoog; maar wat de inboorlingen van de Maan betreft, de kortste derzelve was meer dan zes-en-dertig voeten lang; zij werden aldaar niet genoemd

men-

VII.

VIII.

sehen, maar kokende dieren: want zij maakten hunne spijs wel gereed; gelijk wij doen, met vuur; doch dit kostte hun zoo min als de maaltijd eenigen tijd: want zij openen hunne linkerzijde, en zetten de gantsche hoeveelheid in ééns in de maag, welke zij dan weder toefluiten, tot op denzelfden dag in de volgende maand; naardien zij zich niet meer, dan twaalfmaal in een jaar, of iedere maand maar éénmaal, het innemen van spijs vergunnén: eene schikking die bij een ieder mensch, behalven bij vraten en lekkerbekken, moet en zal goedgekeurd worden.

De vermaaken der liefde zijn in de Maan geheel onbekend: aldaar is, zoo wel onder de overige als de kokende dieren, maar eene of liever in het geheel geen kunne: want zij groeijen allen aan bomen van verschillende grootte en gedaante: die genen, waaraan de kokende dieren, of gelijk wij zouden zeggen, de menschen, groeijen, zijn de fraaiste van al-

len; zij hebben breede, dunne takken, en vleeschkleurige bladen, en brengen vrugten voord als noten, met harde schellen, ten minsten zes voeten lang; als zij rijp worden, 't welk men aan het veranderen van de kleur kan zien, worden ze afgeplukt, met grote zorgvuldigheid bij één vergaderd en weggelegd, zoo lang, als men dit goed vindt: want zij bederven nooit; en als zij het zaad van deze noten willen uitbroeden, werpen zij dezelve in een groten ketel met kokend water, waardoor de noot in weinige uren zig opent en een volwasfen schepfel daar uit springt.

De natuur vormt deze schepfels reeds, eer zij in de waereld komen, tot derzelver verschillende beroepen; uit de eene noot komt een krijgsman, uit eene andere een wijsgeer, uit een derde een godgeleerde, uit een vierde een rechtsgeleerde, uit een vijfde een boer, uit een zesde een lompe kinkel, enz. enz. voord, en een
iege-

iegeijk hunner begint zig terstond te vol-
toeien , door dat gene 't welk hij te
vooren maar in de bespiegeling kende ,
werkstellig te maaken.

Als zij oud worden , sterven zij niet ,
gelijk wij ; maar verdwijnen , als de rook ,
in de lucht ? Drinken hebben zij niet
nodig : want de eenigste uitwaasfemin-
gen , welken zij hebben , zijn ongevoe-
lig en alleen bij de ademhalinge . Aan
iedere hand hebben zij maar éenen vin-
ger , waarmede zij alles zoo goed kun-
nen verrigten , als wij , die 'er vier heb-
ben met een duim . Hunne hoofden
dragen zij onder den regterarm ; als zij
op reis gaan , of eenige zware bezigheid
hebben , laten zij ze meestal te huis :
want zij kunnen dezelve op eenigen af-
stand gebruiken . Dit ziet men hier dage-
lijks ; en als lieden van rang of aan-
zien onder de maanlingen begerig zijn
om te weten , wat 'er bij den gemenen
man omga , blijven zij zelve te huis ,
dat

dat is, de romp slaat in huis, en zenden hunne hoofden derwaards, welke aldaar ongemerkt kunnen tegenwoordig zijn, en keeren op hun gemak terug naa huis, met een verhaal van het gene zij gezien en gehoord hebben. (*)

De pitten van hunne druiven gelijken volmaakt naar hagel; en ik ben volkomen overtuigd, dat als een storm of harde wind de wijfstokken in de Maan stuk slaat, en de druiven van de ranken afbreekt, dan die pitten bij ons op de Aarde vallen, en onze hagelbuijen maaken. Hierom zoude ik de zulken, die hierin met mij van 't zelfde gevoelen zijn, raaden, dat als het eens weder hagelt, zij dan die hagelstenen verzame-
len

(*) Dit voorrecht — om zijn hoofd ongemerkt tegenwoordig te laten zijn in het huis van een ander, — hebben in de Maan alleen de lieden van rang en aanzien in de huizen hunner minderen: somtijds kunnen zij in de huizen van huns gelijken insluipen, doch zeldzaam en met zeer veel moeite en voorzigtigheid.

len, om Maanwijn daarvan te maaken. Zij smaakt zeer veel naar het wit Bergsch bier. — Eenige gewigtige omstandigheden heb ik nog vergeten te melden. Zij gebruiken hunne buiken, gelijk wij onze zakken, en dragen daarin alles wat hun gelieft: want zij kunnen die openen en sluiten, even gelijk hunne magen, naar welgevallen. Zij zijn niet belast met darmen, lever, hart of eenig ander ingewand; ook worden zij door klederen niet belemmerd, gelijk ook geen gedeelte van hun lighaam onzienlijk is, noch ongevoeglijk om het te vertoonen.

Hunne ogen kunnen zij uit het hoofd nemen, of daar in laten, zoo als zij willen, en kunnen even goed zien, of zij dezelve in hunne handen of in hunne hoofden hebben. Gebeurt het, dat zij een oog verliezen of bezeeren, zij kunnen een ander leenen of koopen, en daarmede zoo goed zien, als met hunne eigen ogen. Uit dezen hoofde vindt men
in

in alle landen van de Maan een groot getal winkeliers in ogen; ook zijn de inwoners in dit stuk, schoon ook hierin alleen, veranderlijk; somtijds zijn de groene, somtijds de geele ogen in de manier.

Deze dingen zullen u zekerlijk zeer vreemd voorkomen, mijne Heeren? maar, indien bij iemand uwer nog eenige schaduw van twijfeling mogt overblijven, weet ik daar niet beter op, dan dat hij zelf eene reis naa de Maan doe, en dan zal hij weten, of ik een geloofwaardig reiziger ben.

XIX. HOOFDSTUK.

De Baron trekt over den Teems zonder behulp van een brug, schip, boot, of luchtbol, zelfs zonder zijn eigen wil; hij ontwaakt na een langen slaap; en vernielt een gedrogt, het welk alleen leefde van de verwoesting van anderen.

Engeland ging ik voor de eerstemaal bezoeken in het begin der regeringe van den tegenwoordigen Koning. Ik moest eenige goederen te *Wapping* gaan bezigtigen, die aldaar voor sommigen mijner Vrienden te *Hamburg* ingescheept zouden worden, en keerde van daar over het plein van den Tower terug. Hier komende was ik zeer vermoeid, en vond de zon zoo verkwiklijk, dat ik in een
ka-

kanon kroop om wat uit te rusten, en mij zelve te koesteren — en viel in slaap. Dit gebeurde omtrend de klok van negen uren, op den vierden van Zommermaand, zijnde 's Konings geboortedag; en al het kanon, 't welk 's morgens vroeg al geladen was, werd slijptelijk ten één uur afgelost, ter gedachtenis van dien dag. Ik, die niets kwaads vermoedde, ja zelfs niet gedacht had, dat de staat, waarin ik mij plaatste, voor mij gevaarlijk konde worden, werd over de huizen aan de andere zijde van de rivier geschoten, en viel, tuschen *Bermondseij* en *Depxford*, neder, in een grooten hooischelf, zonder te ontwaaken. Hier bleef ik zoo lang in een vasten slaap liggen, tot dat het hooi zoo dier werd ('t welk omtrend drie maanden naderhand was), dat de boer goed vond zijn hooi te verkoopen. De schelf, waarop ik lag, was de grootste van allen op de werf, en bedroeg meer dan vijfhonderd voeders;

ders ; waarom men denzelven het eerst aantaste. Het volk , dat met ladders tegen mijn bestede opklom , maakte mij door hun geraas wakker ; ik begon te geeuwen , en mij wat uit te rekken ; maar mij nog eens willende omkeeren (want ik was nog niet uitgeflapen , en wist volstrekt niets van den staat , waarin ik mij bevond) begon ik te rollen en viel van boven neder op het hoofd van den boer , welken dit hooi toebehoorde ; van dezen val had ik zelf het minste leed niet ; maar brak den boer den nek . Tot mijn troost hoorde ik naderhand , dat hij een allerverfoeilijkst karakter bezat , en de voordbrengfelen van zijnen grond nooit dan voor de buitensporigste prijzen verkogt .

XX. HOOFDSTUK.

De Baron doet een uitflap door de waereld, na een bezoek aan den berg Etna gegeven te hebben; hij vindt zig zelve weder in de zuid-zee; bezoekt VULKANUS op zijne reis; komt bij een Hollander aan boord, waarmede hij landt aan een Eiland van kaas, liggende in een zee van melk; beschrijving van eenige zonderlinge voorwerpen. — Zij verliezen hun compas; hun schip glijdt tusfchen de tanden van een visch, onbekend in dit gedeelte van de waereld; hunne moeite, om zig uit die plaats te verlossen; zij komen in de Kaspische zee. — De Baron laat een beer dood hongeren in zijne handen. — Eenige bijzonderheden

van

van een borstrok. — In dit hoofdstuk, 't welk het laatste en het langste is, draagt de Baron zedekundige bedenkingen voor over de deugd van trouw en liefde tot de waarheid.

De reizen van den heer BRYDONE naa Sicilie, welken ik met groot genoegen gelezen heb, haalden mij over, om den berg *Etna* te bezoeken. Mijne reis derwaards, en mijne aankomst aldaar leveren geene bijzonderheden op, die waardig zijn om verhaald te worden. Op een morgen vertrok ik zeer tijdig uit eene hut, alwaar ik des nachts geslapen had, en welke zes mijlen van den voet des bergs gelegen was, met voornemen om dezen vermaarden berg van binnen te onderzoeken, * ware het, dat ik in deze onderneming moest omkomen. Na eenen zwaren arbeid van drie uren bereikte ik de kruin van den berg, welke toen reeds zedert drie weken gewoed

N 2

had.

had. Deze vertoning is door verschillende reizigers bereids zoo dikwerf beschreven, dat ik u niet wil ophouden met een verhaal van zaken, welken u zoo bekend zijn.

Ik wandelde rondom den kelk, welke mij toefcheen op zijn minst vijftienmaal groter te zijn dan de punch-kom van den duivel bij *Petersfield*, op den weg naa *Portsmouth*, maar zoo breed niet op den bodem: want aldaar gelijkt dezelve meer naar het naauwſte gedeelte van een trechter, dan naar een punch-kom: kortom, ik had mijn beſluit genomen; ik ſprong 'er in, met de voeten vooruit, en vond mij op 't zelfde ogenblik in een hete trekkas, en mijn lighaam gekneusd en op verſcheiden plaatſen gebrand door de gloeiende koolen, die zig, door hunne geweldige opbruizing, tegen mijne nederdaling verzetteden; maar mijne zwaarte bragt mij zeer ſchielijk op den bodem; daar ik, in het midden van getier en gefchreeuw

schreeuw, vermengd met de verschriklijkste vloeken, aanlandde, en, na mijne zinnen weder vergaard te hebben en van de vermoeyenis bekomen te zijn, eens begon rond te zien. Oordeelt over mijne verbaasdheid, Heeren! toen ik zag, dat ik in het gezelschap van VULCANUS en zijne Cijclopen gekomen was, en ontdekte, dat zij gedurende de drie laatste weken met elkander getwist hadden, over het onderhouden van goede orde en behoorlijke ondergeschiktheid, en dat hierdoor dat groot geraas op de bovenwaereld gedurende dien tijd ontstaan was; maar mijne aankomst herstelde den vrede onder hen; zelfs deed VULCANUS mij de eer aan, om pleisters op mijne wonden te leggen, waardoor zij op staande voet genezen waren; ook zettede hij mij veelerleie ververschingen voor, in het bijzonder nectar, en andere fijne wijnen, zulken, tot welken de goden en godinnen alleen recht hebben. Na dit onthaal ge-

bood VULCANUS aan VENUS, dat zij mij alle inschiklijkheid, welke mijn staat vereischte, betoonen zoude. Het is mij onmogelijk, om het vertrek en het ledikant, waarop ik mij ter rust begaf, naar waarde te beschrijven, waarom ik dit ook niet zal ondernemen: het is genoeg u te zeggen, dat geen tong in staat is om daaraan gerechtigheid te laten wederbaren, of van die goedaardige godin te spreken met woorden, welke maar eenigzins met hare verdiensten overeenkomen; de gedachte daar aan alleen maakt mij duifelig.

VULCANUS gaf mij een zeer beknopt bericht van den berg *Etna*; hij onderzigtte mij, dat dezelve niets anders was, dan eene ophoping van de asfche van zijn fornuis; dat hij dikwijls genoodzaakt was om zijn volk te kaffijden, en dat hij, in zijne drift, de gewoonte had om hun gloeiende kolen na den kop te smijten, welken zij niet zelden met de grootste
 vaar-

vaardigheid afkaatste , en bovenwaards naa de waereld wierpen , zoodat dezelve hen niet konden raaken : onze oneenigheden , voegde hij er bij , duuren somtijds drie of vier maanden , en de verschijfelen daarvan op de waereld , denke ik , dat gij stervelingen uitbarstingen noemt . Ook verzekerde hij mij , dat de berg *Vesuvius* een andere van zijne werkplaatfen was , naa welken hij een toegang had onder het bed der zee , van drie honderd en vijftig hollandsche mijlen , en dat gelijke kijvagien aldaar gelijke uitbarstingen veroorzaakte .

Als een nederig opwagter van MEVROUW VENUS zoude ik hier gebleven zijn ; maar sommige bemoeizugtige snappers , die zig in de ondeugd vermaaken , luisterden VULCANUS iets in 't oor , 't welk in hem eene onverzoenlijke jaloesheid verwekte . Op zekeren morgen , wanneer ik , volgens gewoonte , mijne opwagting bij VENUS maakte , nam hij

mij, zonder eenige voorafgaande kennisgevinge, onder zijnen arm, en droeg mij naa een vertrek, 't welk ik te voren nooit gezien had, waarin, naar alle waarschijnlijkheid, een *wel* was met een zeer wijde opening: hier hield hij mij boven met een uitgestrekten arm, en zeide: „ *ondankbaar schepsel, keer weder naa de waereld, van waar gij gekomen zijt:* ” en zonder mij tijd tot antwoord en verdediging te geven, smakte hij mij in het midden neder. Ik voelde, dat ik met eene verdubbeldende sielheid naa beneden vloog, tot dat dé ontsteldtenis mij van allen gevoel en opmerking beroofde. Naar mijne gisfing viel ik in zwijn, waaruit ik spoedig ontwaakte, door het vallen in een groten kom waters, verlicht door de stralen van de zon. Van mijne jeugd af heb ik goed kunnen zwemmen, en aardige grappen in het water uitvoeren. In het eerst verbeeldde ik mij wel, dat ik in het paradijs was, in aanmerking van

van den angst en schrik, waaruit ik maar even bekomen was; doch eenigen tijd rond gezien hebbende, kon ik niets anders ontdekken dan een zeer ruime zee, alwaar men van alle zijden niets dan water zag, en begon nu eerst te gevoelen, dat het hier zeer koud was, en zeer veel verschilde van de luchtfreek van Meester VULCAAN'S winkel. Op eenigen afstand zag ik een ijslijk groot gevaarte, naar een steilen rots gelijkende, op mij aankomen; ras bemerkte ik dat het een druipende ijsberg was, welken ik rondom zwom, tot dat ik een plaats vond, van waar ik deszelfs top kon bereiken, gelijk ik deed, hoewel niet zonder eenige moeite; maar hier nog geen land kun- nende zien, begon ik te wanhoopen, dat ik het ooit weder onder mijne voeten zoude krijgen; doch eer het donker werd, zag ik een zeil, werwaards wij zeer snel heen dreven; op een korten afstand riep ik aan het volk van dat schip,

het welk mij in 't hollandsch antwoordde, waarop ik in zee sprong en zij mij een touw toewierpen, waarmede ik binnen boord gesleept werd. Op mijn onderzoek, waar wij ons bevonden, werd mij onder-
 rigt, dat wij in den Zuider-oceaan wa-
 ren, door welke ontdekking alle mijne
 twijfeling geheel werd weggenomen. Het
 was nu ontegensprekelijk, dat ik van
 den berg *Etna* gevlogen was door het
 middenpunt der aarde in de Zuid-zee,
 't welk veel korter en beknopter is dan
 den halven aardbol om te dwaalen. — De-
 ze reis heeft nog nooit iemand vóór mij
 gedaan, zelfs niet ondernomen; en door-
 dien ze zoo onverwagt opkwam, en zoo
 snel voordging, heb ik geene waarnemin-
 gen kunnen doen; maar zijt verzekerd,
 mijne Heeren! dat ik bij eene volgen-
 de gelegenheid daarop meer bedacht en
 op alle bijzonderheden opmerkzamer zal
 zijn.

Ik nam eenige ververfchingen en begaf mij ter ruste. Maar hoe onbeleefd zijn toch de *Hollanders!* want hun mijne ontmoetingen en wedervaren zoo nauwkeurig verhaald hebbende, als ik nu aan 'U gedaan heb, scheen het, of fommigen, waaronder de fchipper zig bijzonderlijk onderscheidde, die zulks door zijne gebaarden en half uitgesproken woorden klaarlijk liet blijken, aan mijne geloofwaardigheid twijfelden; welke belediging ik wel moest opkroppen, vooral om dat hij mij zoo gemaklijk aan boord van zijn fchip genomen had, en toen juist bezig was in mij met het nodige te gerijven.

Ik vroeg hen, „werwaards de reis gefchikt was? en kreeg hierop ten antwoord: „om nieuwe landen te ontdekken, en waarnemingen te doen; en „dat, zoo *mijne gefchiedenis waar was*, „zij niet geheel vrugteloos zouden te „rug keeren.” Wij waren nu juist in de ftrek van Kapitein COOK's eerste reize,

ze , en kwamen den volgenden dag in *Botanij-baai*. Deze plaats zoude ik in geen deele aan de Engelsche regering als een verblijf voor schurken , geschikt om hen te straffen , kunnen aanbeveelen ; zij zoude bij mij liever geschikt worden tot eene beloning voor verdiensten , naardien de natuur hare beste geschenken alhier met eene zeer milde hand overal gestrooid heeft.

Wij bleven hier. maar drie dagen ; en vier dagen na ons vertrek kregen wij een allerhevigsten storm , waardoor wij alle onze zeilen verlooren , de boegspriet in stukken brak en de top van de grootste mast van boven neder kwam , welke op het kastje viel , waarin ons compas was , en hetzelfde met het compas geheel verbrijzelde. Allen , die ooit op zee geweest zijn , weten , welke gevolgen zoodanig een verlies kan hebben. Wij wisten niet , waarheen wij nu moesten stuuren ; maar ten laatste bedaarde de storm , en werd ge-

gevolgd door eene gestadige heldere koude, welke ons geduurende drie maanden lang bijbleef, zoodat wij daardoor eene verbaazende weg moeten afgelegd hebben. Eindelijk merkten wij de grootste verandering op, in alles wat ons omringde; onze adem werd lichtgevende stralen; onze neuzen werden onthaald op de aangenaamste geuren van specerijen welken men zig verbeelden kan; zelfs had de zee hare gedaante veranderd, en was wit in stede van groen!! Weinig tijds na deze zonderlinge verandering ontdekten wij land, en op eenen kleinen afstand genaderd zijnde, zagen wij een rivier, welke wij, na die zes mijlen ver opgezeld te hebben, bevonden dat overal wijd en diep en enkel melk was, van den zuiversten en aangenaamsten smaak. Hier ankerden wij en ontdekten welhaast, schoon door het zonderlingste toeval van de waereld, dat het Eiland bestond uit een zeer grote kaas:

want

6)

want één van de bootsgezellen liep weg, zoodra wij aan land waren gekomen, maar kwam zeer fchielijk wederom, om dat hij zig verbeeld had, dat hij overal kaas, waarvan hij een onverwinnelijken afkeer had, onder zijne voeten vond: wij lagchten hem wel helder uit; maar vrugteloos: want hij bleef stout en sterk fttaande houden, dat het gantfche land als met kaas bezaaid was: dit nader onderzoekende, bevonden wij, dat hij volkomen gelijk had, en dat het geheele Eiland, gelijk ik te vooren reeds heb opgemerkt, niet anders was dan een kaas van eene verbazende grootte! De inwoners leefden voornaamlijk van denzelven, en zoo veel zij daarvan bij dag gebruikten, groeide de kaas 's nachts wederom aan. Hier was een overvloed van wijnftokken met zware trosfen druiven, welken geperst wordende niets dan melk leverden. Wij zagen ook de inwoners op fchaatfen rijden over de room
van

van de melk, daarop liggende als bij ons het ijs in 't water, schoon zoo dik niet en in het geheel niet hard; zij gingen zeer regt op, en hadden eene goede houding; zij waren negen voeten hoog, en hadden drie benen en eenen arm; over het geheel was hun voorkomen innemend; zij speelden op een jagthoren, welke bij volwasfenen op het midden van het voorhoofd groeit, met veel bekwaamheid; zij zonken nooit, maar liepen en wandelden over hunne melk, als wij over onze weiden.

Op dit Eiland, of op deze kaas, groeit zeer veel korn, welks airen volkomen toegemaakt brood, als paddestoelen, voordbrengen. Op onze wandelingen over deze kaas ontdekten wij nog zeven andere stromen van melk, en twee van wijn.

Zestien dagen voordgereisd hebbende, kwamen wij aan de andere zijde van het Eiland, en vonden aldaar blaauwe aarde, zoo als de kaaseters die noemen, welke
aller-

allerlei fijne vrugten oplevert; want in plaats van millioenen mijten, welken men natuurlijk uit dezen grond verwagt zoude hebben, bragt dezelve alle foorten van perfikken, abrikozen, en duizend andere allerfmaaklijkste vrugten, welken wij niet kenden, voord. De bomen, welken van eene verbazende grootte waren, waren vol met vogelnesten, onder anderen van een ijsvogel, dat boven alle beschrijving groot was, ten minften vijfmaal zoo groot in deszelfs omtrek als de koepel van de *St. Pauluskerk* te *London*, en gemaakt, gelijk wij dit op nader onderzoek bevonden, van de grootste bomen, welken ik ooit gezien heb, die zeer kunstiglijk in elkander gevlogten waren: in dit nest waren ten minften, (laat mij wel bedenken, want ik zou niet gaarne iets vergrooten) vijf-honderd eieren, en ieder ei was zoo groot als een gemeen oxhoofd; wij konden de jongen er in zien en hooren piepen.

Een

Een dezer eieren met zeer grote moeite opengehakt hebbende, kwam een nog gant ch vederloos jong daar uit, 't welk egter veel groter was dan twintig volwasfen gieren. Zoo als wij dit jong uit zinnen kerker verlost hadden, schoot de onde ijsvogel toe, en onzen schipper in één van zijne klauwen krijgende, vloog hij met hem wel een mijl hoog in de lucht, floeg hem vreeslijk met zijne vlerken, en liet hem toen in zee vallen. — De inwoners verhaalden ons, dat deze vogels hunne jongen nooit uitpikken, maar met de eieren, zoo hoog als mogelijk is, in de lucht vliegen (waartoe het ééne nabuurig paar het ander altijd helpt; sommige eieren, welken wat groter dan gewone zijn, moeten zelfs door zes vogels tot die hoogte opgevoerd worden) en dezelve dan laten vallen, wanneer de dop door de ontvlambaare lucht in den brand en het jong volwasfen er uit vliegt. — Deze is de *Phenix* der ouden.

Daer alle *Hollanders* wel kunnen zwemmen, was onze schipper weder spoedig bij ons, en wij keerden terug naa ons schip, maar langs een anderen weg, dan wij gekomen waren, op welken wij zeer aardige en vreemde dingen zagen. Wij schooten twee wilde osfen, hebbende ieder één horen, welke tuschen de ogen dezer dieren groeit: maar hiervan hadden wij naderhand grote spijt, toen wij vernamen, dat de inwoners dezelve temmen, en gebruiken, als wij onze paarden doen, om daarop te rijden of hunne goederen te vervoeren: ons werd gezegd, dat het vleesch daarvan uitstekend lekker is, maar niet gebruikt wordt, omdat deze menschen enkel van kaas en melk leven.

Toen wij tot op drie dagreizen ons schip genaderd waren, zagen wij drie mannen bij de beenen aan een zeer hohen boom hangen; op ons vraagen naar de reden dezer straoefeninge, hoorden wij,

wij, dat zij alle drie reizigers waren geweest, en hunne Vriënden bij hunne terugkomst misleid hadden, door plaatfen te beschrijven, welken zij nooit gezien hadden, en dingen te verhaalen, die nooit gebeurd waren. Hoe ongelukkig zouden bijna alle reizigers van grote en kleine togten, in onze meer bekende en beschaafde landen, zijn, als dergelijke wet ook bij ons stand greep! Doch ik zou daarmede, wat mij aangaat, geen medelijden hebben, zoo min als dat deze wet mij op dit kaas-eiland eenigen kommer gaf, om dat ik mij altijd stiptelijk tot waaragtige gebeurtenissen bepaald heb.

Aan boord komende maakten wij ten eersten zeil, en verlieten dit zonderling eiland, doch niet zonder nieuwe redenen van verbazinge: naardien alle de bomen op het strand, welker getal zeer groot was, en waar onder eene menigte zeer hoog en zwaar waren, ons twee-

malen groeteden op één tempo, en terstond hunne voorige houding, welke zeer regt was, aannamen.

Na drie dagen zeilens, (waar? wisten wij niet, omdat wij zonder compas waren) kwamen wij in een zee, welke zig geheel zwart vertoonde; maar welke wij, die proevende, bevonden zeer goede wijn te zijn, zoodat wij heel veel moeite hadden, om te beletten, dat het scheepsvolk zig niet dronken zoop: doch na verloop van weinige uren zagen wij ons omringd door walvischen en andere ontzaghelijke groote dieren, één van welken zig zoo groot vertoonde voor het oog, dat men daarvan geen begrip konde krijgen. En daar wij dit verschriklijk dier niet zagen, voor dat wij dicht bij hetzelfde gekomen waren, slingerde dit gedrogt ons schip, met al zijn staande en loopend want in zijnen bek, tusschen zijne tanden, welken langer waren dan de grote mast van het grootste Oorlogschip.

()

ſchip. Na eenigen tijd hier gezeten te hebben, opende het dier den bek zeer wijd, en nam in één teug eene zoo onmeetlijke hoeveelheid waters in, dat ons ſchip, 't welk ten minſten vijfhonderd tonnen groot was, als met den ſnelſten vloed naa binnen in zijne maag vloog; alwaar wij zoo ſtil lagen, of wij ten anker waren, en in een dodelijke kalmte. De lucht was hier, gelooft dit vrij, zeer heet en hinderlijk. Hier vonden wij kabels, ankers, boten, floepen en een aanmerklijk aantal ſchepen, welken dit dier had ingezwolgen, waarvan ſommige geladen waren, anderen niet. Hier moeſten wij alles bij het kaarslicht verrigten; zon, maan, noch ſterren konden wij hier zien, om eenige waarnemingen te doen. Onze ſchepen dreeven tweemaal daags, en zaten tweemaal daags aan den grond; of met andere woorden, tweemaal daags hadden wij ebbe en vloed; waarvan de oorzaak deze was: als het dier dronk,

()
hadden wij hoog, en als het zijn water maakte, hadden wij laag water; de hoeveelheid van water welk dit dier iedere keer inzwolg, was, volgens eene zeer gematigde berekening, meer dan 'er in het meir van *Geneve* is, schoon dit dertig mijlen in den omtrek bevat.

Op den tweden dag na onze gevangenis in dit gewest der duisternisse, ging ik bij laag water, gelijk wij zee-lieden plegen te spreken, als ons schip aan den grond zat, met den schipper en eenige andere Officiëren, hebbende ieder een toorts in de hand, eens wandelen, en ontmoeteden eene zeer grote menigte menschen van allerlei natien, ten getale van meer dan tien duizend; zij vergaderden om met elkander te overleggen, hoe zij hunne vrijheid zouden weder krijgen, hebbende sommigen hunner reeds verscheiden jaren in de maag van dit beest geleefd. Juist als de voorzitter dezer vergaderinge ons zoude beginnen

te

te zeggen, tot welk einde wij bij den anderen waren gekomen, werd onze plaag dorstig, en dronk op deszelfs gewone manier; het water stortte met zoo veel gewelds naa binnen, dat wij allen verplicht wierden ons wederom naa onze schepen te begeven, of gevaar liepen van te verdrinken, zoodat sommigen nog moesten zwemmen, en naauwlijks hun leven reddeden. Doch weinige uren daarna waren wij gelukkiger: want toen kwamen wij bijeen, zoodra het dier zig ontlast had. Ik werd tot voorzitter verkozen, en stelde voor, om de twee grootste masten, welken in de vloot waren, aan elkander te hegten, en als onze plaagbast den bek weder opende, dan gereed te zijn om dit houtje daarin te rammeien, en hem alzo te beletten, dat hij dien niet weder floot. Deze voorslag werd door de *gantfche vergadering goedgekeurd*, en tot een besluit gemaakt: het welk een ieder der aanwezenden met het stellen

van zijn merk bekrachtigde. Tot dit werk werden ettelijke der sterkste en onvervaardste kaerels uitgekozen, die hetzelfde nauwlijks in gereedheid hadden, toen onze kerkervoogd den bek opende; maar onze brave manschap hunnen slag waarnemende, plaafden op 't zeldde oogenblik het eene einde der masten tegen het verhemelte, en boorde het ander einde door de tong van dit dier, zoodat het zijnen bek niet weder konde toedoen. Nu werd het zeer ras hoog water; wij bemanden met der haast eenige floepen, en lieten ons op deze wijze in de waereld boegfeeren; wordende, na veertien dagen in deze duisternis gezeten te hebben, op de aangenaamste wijze door het verkwiklijk daglicht verrast.

Wanneer wij allen van dit veel bevat-
tend dier ons afscheid genomen hadden,
monsterden wij onze vloot, en bevonden
ons vijf-en-dertig zeilen sterk, van alle
volken onder den hemel. De twee masten
lie-

lieten wij in den bek zitten, om te be-
 letten. dat anderen in denzelfden afschuw-
 lijken kuil der duisternisse en onreinig-
 heid geen schipbreuk zouden lijden. Een
 onderzoek, in welk gedeelte van de wae-
 reld wij ons bevonden, was onze eerste
 bezigheid, waarmede wij een zeer ge-
 ruimen tijd doorbragten; wanneer ik,
 na lang vergeefsch zoekens, eindelijk uit
 eenige waarnemingen ontdekte, dat wij
 in de *Caspische* zee waren, welke een
 gedeelte van het land der *Kalmucksche*
Tartaren bespoelt. Niemand kon begrij-
 pen, hoe wij hier gekomen waren, naar-
 dien deze zee geene gemeenschap met an-
 dere zeeën heeft: één van de lange in-
 woners van het kaas-eiland, welken ik
 met mij genomen had, gaf 'er deze op-
 losing van: dat het gedrogt, in wiens
 maag wij zoo lang opgesloten waren
 geweest, ons hier gebragt had door on-
 deraardsche kanalen; maar ons weinig
 daar over bekommerende, stevenden wij

naa land, en ik was de eerste die voet aan wal zettede. Dewijl onze schepen ons hier van geen en dienst waren, verkogten wij ze allen aan den groten Heer; en ik nam aan om dezelve met mijn slinger en vleugels uit de *Caspische* naa de *Oost-zee* te brengen, om in eenen volgenden Oorlog tegen *Rusland* gebruikt te kunnen worden. — Nauwlijks was ik landwaards in gegaan of 'er kwam een grote beer op mij aanloopen, en wilde mij te lijf; maar ik greep hem bij zijne voorpoten, in iedere hand één; kneep hem, dat hij lustig schreeuwde, en hield hem op deze wijze zoo lang, tot dat hij van honger stierf.

Van hier reisde ik, voor de tweede keer, naa *St. Petersburg*, alwaar een oud vriend mij een zeer goeden brak, een jong van die berugte teef, waarvan ik meermalen gesproken heb, welke jongen wierp terwijl zij een haas naa zettede, vereerde. Ik had het ongeluk hem kort

kort daarna te verliezen, door een schot van een lompen onbezuïden jager, die op hem schoot in plaats van op een nest met veldhoenders, welken hij had opgestoten. Van het vel van dit schepzel heb ik dezen borstrok gemaakt (welken de *Baron* na dien tijd altijd droeg, en bij dit verhaal aan zijne vrienden toonde) welke het vermogen heeft om mij, zelfs tegen mijnen wil, te brengen, ter plaatse daar wild is, zoo menigmaal ik in dien tijd op het veld ben. Als ik binnen een snaphaan schot kome, is het nog nooit anders gebeurd, of *één van de knopen vliegt van mijn borstrok af, en valt op de plaats, daar het wild is,* het welk, dan opvliegende, mij nog nooit muslukt is te raaken: want ik ga altijd wandelen met geladen geweer en overgehaalden haan. Eer de jagttijd aankomt, zal ik weder een nieuw stel knopen in gereedheid hebben.

Als

Als een nest met patrijzen op deze wijze, door het vallen van een knoop onder dezelve, gestoord wordt, vliegen ze altijd op in een regte lijn agter elkander. Op zekeren tijd vergat ik den hagel, en latende mijn laadstok in den loop, schoot ik denzelve zoo regt door de vogels heen, als of de kok ze aan 't spit gestoken had; ook had ik vergeten een prop op het kruid te doen, waardoor de laadstok zoo heet wierd, dat de vogels volkomen gaar waren, eer ik te huis was.

Zoodra ik in *Engeland* terug gekeerd was, volvoerde ik dat gene, het welk mij het naast aan 't hart lag; te weten een bestaan te zoeken voor den kaas-eilander, welken ik mede gebragt had. Mijn oude vriend, de Heer WILLEM VAN KAMEREN, die aan mij alle zijne denkbeelden over het aanleggen van chineefche tuinen, met welker beschrijving hij zoo veel roems verworven heeft,

heeft, verschuldigd is, toonde zig in een gesprek, het welk ik kort na mijne wederkomst met hem hield, zeer verlegen om een middel, om de nieuwe vierkante lantaarns te ontfeken; hij merkte aan dat de gewone manier met ladders hier niet gevolgd kon worden; mijn geboren kaas-eilander kwam mij in 't hoofd, die van negen voeten, welke zijne lengte was toen ik hem mede nam, tot tien en een halven voet gegroeid was: ik bragt hem bij dien Heer, die hem met het aanzienlijk ampt van ontfeker der nieuwe lantaarns begunstigde. Ingevolge hiervan is hij tegenwoordig bezig, om in zijne zakken onder een groten klok een lamp te brengen, in plaats van die welken de Heer KILLEM VAN WAMEREN zoo opzigtelijk in 't midden van een vierkanten lantaarn geplaatst had.

Drukfouten, dus te verbeteren.

Bladz. 5	reg. 5	horizontaal	lees	horizontaal	
16	reg. 10	wilde	lees	wilden	
19	reg. 8	bunner	lees	deszelfs	
20	reg. 13	zal	lees	zag	
63	reg. 7	bijen	lees	beeren	
		2 v. o.	welken	lees	welke
86	reg. 3	schiet	lees	de Baron	schiet
183	reg. 5	v. o.	zij	lees	zijn
185	reg. 5	linkerzijde	lees	rechterzijde.	

1850 1851 1852

oplijst bij **VOOR DEN BINDER.**

Plaats I	te plaatsen tegen over	Blad	29
II	_____		35
III	_____		51
IV	_____		50
V	_____		61
VI	_____		84
VII	_____		184
VIII	_____		185

614/48

